

1903Y_Az_Qiyabi_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1903Y İqtisadiyyat

1 Mikroiqtisadiyyatı iqtisadi münasibət kimi niyə öyrənirik?

- ictimai istehsalın bütün fazalarını əhatə etdiyinə görə
- yalnız istehsal fəaliyyətinə görə
- yalnız əmək haqqı ödədiyinə görə
- mübadilə (hazır əmtələri) etdiyinə görə
- istehlak etdiyinə görə

2 Mikroiqtisadiyyatın predmeti tam şəkildə bu fəaliyyətlərdən hansıdır?

- istehlak prosesi
- tələb
- təklif
- mübadilə
- təkrar istehsal

3 Mikroiqtisadi özəklərin qarşılıqlı fəaliyyətinin nəticəsi:

- mənfəət
- səmərəlilik
- dinamiklik
- qiymət
- faydalılıq

4 Mikroiqtisadiyyatın predmetinə daxildir:

- maddi və qeyri-maddi istehsal
- iqtisadi kateqoriyalar
- iqtisadi qanunlar
- iqtisadi anlayışlar
- iqtisadi fəaliyyət və iqtisadi nemətlər

5 Mikroiqtisadiyyatda qısamüddətli dövr dedikdə hansı zaman kəsiyi nəzərdə tutulur?

- firmanın fəaliyyətdə olduğu dövr
- bütün amillərin dəyişkən olduğu
- bütün amillərin sabit olduğu
- firma tikililərin dəyişdirilmədiyi halda, maşın və avadanlıqların dəyişə bildiyi
- firma nə tikililəri, nə də maşın və avadanlıqları dəyişə bilmədiyi

6 Mikroiqtisadiyyat anlayış (kateqoriya) kimi nəyi öyrənir?

- regional əlaqələri
- ictimai təkrar istehsalı
- firma (müəssisə) çərçivəsində münasibətlərin öyrənilməsi
- milli iqtisadiyyatla əlaqədar hadisə və prosesləri
- dünya ölkələri ilə iqtisadi əlaqələri

7 əmək predmetləri bunlardır:

- əmək haqqı, alətlər
- alətlər, mexanizmlər, maşınlar, avtomatlar
- insanın işçi qüvvəsi
- binalar, yollar, kanallar
- emal olunmaq üçün nəzərdə tutulmuş xammal

8 İqtisadi sistem nəzəriyyəsi kim tərəfindən işlənib?

- A.Marşal
- U.Rostou
- K.Marks
- P.Samuelson
- E.Sluçkim

9 Aşağıdakılardan nə iqtisadi sistemin vəzifələrinə aid deyil?

- cəmiyyət üzvlərinin rifah halını yüksəltmə
- məhsul və xidmətlərin istehsalının harada təşkil olunmasını müəyyənləşdirmə
- iqtisadi artımı təmin etmə
- istehsalın nəticələrinin insanlar arasında bölgüsünü müəyyənləşdirmə
- iqtisadiyyatda tam məhsulluğu təmin etmə

10 İqtisadi sistem nədir?

- hamısı düzdür
- məhsuldar qüvvələrdir
- iqtisadi münasibətlərdir
- istehsal imkanlarıdır
- maddi və qeyri-maddi nemət və xidmətlər istehsalının və istehlakının xüsusi əlaqəsidir

11 İqtisadi sistem aşağıdakı məsələləri həll edir:

- niyə, harada, nə vaxt
- nə, harada, kim üçün
- nə, necə, kimin üçün
- nə vaxt, niyə, harada və kim
- işsizliyin və inflyasiyanın səbəsi nədən ibarətdir

12 Məhdudluq bunlardır:

- bazar sisteminin səciyyəsi
- ancaq sənayeləşmə sistemin səciyyəsi
- ancaq sənayeləşməyə qədərki sistemin səciyyəsi
- insan tələbatlarının tam ödənilməsinin qeyri-mümkünlüyünü əks etdirən konsepsiya
- inzibati amirlik sisteminin səciyyəsi

13 Rəqabətin, istehsalçıların həvəsləndirilməsi sisteminin motivlərinin olmadığı, istehsal vasitələri üzərində dövlət mülkiyyətinin olduğu iqtisadiyyat necə adlanır?

- qərb inkişaf yolu
- ənənəvi iqtisadiyyat
- qarışıq iqtisadiyyat
- inzibati -amirlik iqtisadiyyatı
- bazar iqtisadiyyatı

14 İqtisadi sistemdə seçim problemi necə müəyyənləşir?

- niyə, harada, nə vaxt
- nə, harada, kimin üçün
- nə, necə, kimin üçün
- nə vaxt, niyə, harada və kim
- işsizliyin və inflyasiyanın səbəsi nədən ibarətdir

15 Bu mülkiyyət formaları xüsusi mülkiyyətin bir qolu kimi təzahür edirlər:

- xüsusi və birgə
- şəxsi və fərdi
- xüsusi və şəxsi
- fərdi və xüsusi
- xüsusi və kooperativ

16 Mülkiyyət iqtisadi kateqoriya olmaqla yanaşı, həm də:

- heç biri düz deyil
- hüquqi kateqoriyadır
- fəlsəfi kateqoriyadır
- qanuni kateqoriyadır
- ictimai kateqoriyadır

17 Mülkiyyətin iqtisadi cəhətdən reallaşması:

- sahibi onu bağışlayır
- sahibinə gəlir gətirir
- sahibi sərəncam verir
- sahibi istifadə edir
- sahibi mənimsəyir

18 Səhmdar cəmiyyəti idarəsinin ali orqanı hansıdır:

- heç biri düz deyil
- direktorlar şurası
- vəkalətçilərin iclası
- səhmçilərin ümumi iclası
- sambilanlı səhmdarların iclası

19 Mülkiyyət obyektlərinin ictimai mülkiyyətdən xüsusi mülkiyyətə keçməsi prosesi:

- dövlətsizləşdirmə
- milliləşdirmə
- invertəlaşma
- özəlləşdirmə
- müsadirə

20 Mülkiyyətin subyektlərinə aid deyil:

- istehlakçıların maraqları
- dövlət
- hüquqi və fiziki şəxslər
- resurslar
- iqtisadi subyektlər

21 Mülkiyyətin obyektlərinə aid deyil:

- bütün cavablar doğrudur
- kollektivlər
- istehsal vasitələri
- istehlak predmetləri
- düzgün cavab yoxdur

22 Mülkiyyətin əsas tipləri hesab edilir:

- xüsusi
- kooperativ və səhmdar cəmiyyətləri
- əmək və qeyri-əmək cəmiyyətləri
- dövlət və xüsusi
- dövlət

23 Resursların məhdudluğu o deməkdir ki:

- bütün cavablar doğru deyil
- cəmiyyətdə onlar o qədərdir ki, hansı ki, onların miqdarı zəruri əmtəə və xidmətlərin istehsalı üçün kifayət deyil
- onların köməyi ilə eyni vaxtda bütün tələbatların tam ödənilməsi mümkün deyil
- ancaq istehlak predmetlərinin istehsalına çatır
- bütün cavablar doğrudur

24 Aşağıda adları çəkilən amillərin hansılarını istehsal amillərinə aid etmək olar:

- bütün göstərilən amillər
- torpaq, faydalı qazıntılar, su resursları
- insanın fiziki və əqli qabiliyyəti. Hansı ki, bunlar əmtəə və xidmətlərin istehsalında işlənilir
- səmərəli qərar, risk qəbul etməyi bacaran insan
- əmtəə və xidmətlər istehsalı üçün texnologiya

25 İstehsal effektivli olar, əgər:

- bütün cavablar doğrudur
- əmək resurslarından tam istifadə edilib
- mövcud olan resurslardan hamısından tam istifadə olunub
- istehsal resurslarından tam istifadə olunub
- istehsalda məhsuldarlıq amillərinin azalma qanunu fəaliyyət göstərmir

26 Maddi, mənəvi və sosial tələbatları ayırd edin:

- yaşayış binaları
- geyimlər
- avtomobilin təmiri
- şəhər iməliyində iştirak etmək
- hüquqşünasın məsləhətləri

27 İki bir-birini əvəz edən əmtəənin məsələn, kərə yağı ilə bitki yağ, əgər kərə yağının qiymət artarsa nə olar:

- bütün cavablar doğru deyil
- bitki yağına tələb aşağı düşəcək
- bitki yağına tələbin artması
- kərə yağına tələb həcmnin artması

- bitki yağına tələbin miqdarının azalması

28 Aşağıda göstərilənlərdən hansı qeyri-iqtisadi nemət hesab olunur?

- maşın
 sualti qayıq
 küləyin enerjisi
 bilik
 paltar

29 Tamamlayıcı nemətlərə aiddir:

- qoyun əti və balıq əti
 çörək və paltar
 fotoaparət və pilyonka
 pivə və kvas
 kabab və qoyun əti

30 Təbii resurslar iqtisadi resurslar qrupundan hansılarına aiddir:

- texnologiya
 kapital
 torpaq
 əmək
 sahibkarlıq qabiliyyəti

31 İqtisadi nemətlərin yaradılması prosesi:

- təklif
 istehlak
 tələbat
 istehsal
 tələb

32 Bütün istehsal amillərinin səmərəliliyini özündə əks etdirən, istehsal amillərinin kompleks göstəricisi:

- əmək haqqı
 gəlir
 renta
 mənfəət
 faiz

33 İstehsal səmərəlidir-əgər:

- təbii resurslardan tam istifadə olunması təmin olunub
 əmək resurslarından tam istifadə olunması təmin olunub
 bütün resurslardan tam istifadə edilib
 istehsal resurslarından tam istifadə olunub
 istehsal amillərinin məhsuldarlığının azalması qanunu istehsalda fəaliyyət göstərir

34 Aşağıdakılardan hansı mülkiyyətin obyektini hesab olunmur?

- əmək kollektivləri
 informasiya
 qiymətli kağızlar

- istehlak şeyləri
- pul vasitələri

35 Dünya təsərrüfatının strukturuna bunlardan hansı daxildir?

- məhsuldar qüvvələrlə istehsal münasibətləri arasında olan ziddiyyətlərin həlli
- transmilli korporasiyalar
- mülkiyyətin iqtisadi reallaşması
- elmi-texniki tərəqqinin sürətli inkişafı
- tədiyyə balansının təmin olunması

36 Beynəlxalq immiqrantlar neçə kateqoriyaya ayrılır:

- qaçqınlar, sığınacaq istəyənlər, qeyri-leqal immiqrantlar, kontrakt üzrə işləyənlər, ölkəyə gizli yolla gələnlər
- gizli yolla gələn, kontrakt üzrə işləyən
- qeyri-leqal, sığınacaq istəyən, kontraktlı
- gizli yolla gələn, qaçqınlar və leqal olan
- qeyri-leqal, qaçqınlar, kontrakt üzrə işləyənlər

37 Mülkiyyət münasibətlərinin qloballaşması, əmək bölgüsü və kooperasiyalaşmanın daha yüksək səviyyəsi, təsərrüfatların təşkilinin yeni formaları, beynəlxalq iqtisadi təşkilatların tənzimləyici rolu:

- ictimai istehsalın artım tempi
- makroiqtisadi tendensiya
- qloballaşma tendensiyası
- xarici ticarətin güclənməsi tendensiyası
- beynəlxalq iqtisadi tendensiyanın güclənməsi

38 Qlobal iqtisadiyyatın əsas göstəricilərindən biri olub, əhali faizi, hansı ki, gəlirlə və istehlak səviyyəsi ilə əlaqədardır, bu:

- beynəlxalq əmək bölgüsü
- xəstəlik
- yoxsulluq
- ətraf mühitin çirklənməsi
- istehsalın artımı

39 İstehsalda əmtəələrin satışında aparıcı vəziyyətinə görə dünya bazarında fəaliyyət göstərən ən iri kompaniya:

- korporasiya
- konsern
- trest
- transmilli korporasiya
- oliqarxiya

40 Müxtəlif ölkələrin milli təsərrüfatlarının əməkdaşlıq etmək yolu ilə onların ya tam və yaxud qismən vahid hala salınması:

- iqtisadi stimullaşdırma
- iqtisadi sistem
- iqtisadi tənzimlənmə
- iqtisadi mühit
- iqtisadi inteqrasiya

41 İnflyasiya və işsizliyin nəticələri iqtisadiyyatın hansı səviyyəsinin problemdir:

- dünya iqtisadiyyatının
- regional iqtisadiyyatın
- qlobal iqtisadiyyatın
- makroiqtisadiyyatın
- meqaiqtisadiyyatın

42 Uzunmüddətli işsizliyə aiddir:

- tsiklik friksion
- mövsümi, friksion
- friksion, struktur
- mövsümi, tsiklik
- tsiklik, struktur

43 Qısamüddətli işsizliyə aiddir:

- tsiklik, friksion
- friksion, tsiklik
- mövsümi, tsiklik
- struktur, tsiklik
- mövsümi, friksion

44 İnflyasiyanın səbəbləri hansılardır:

- istehsalçılar arasında rəqabətin pozulması
- işsizliyin sürətli artımı
- əmək haqqının əmək məhsuldarlığına nisbətən üstün artımı
- sabit tempi iqtisadi artım

45 Xarakterinə görə inflyasiyanın növləri:

- heç biri düz deyil
- uyğunlaşan-gözlənilən
- tələb və təklif
- açıq-gizli
- hiper-mülayim

46 Qiymətlərin ümumi səviyyəsi durmadan yüksəlir, pulun alıcılıq qabiliyyəti durmadan aşağı enir:

- təklif inflyasiyası
- gizli inflyasiya
- tələb inflyasiyası
- açıq inflyasiya
- xərclər inflyasiyası

47 əhalinin hər nəfərinə düşən maddi nemətlərin və xidmətlərin kəmiyyət və keyfiyyətini əks etdirən göstərici:

- əmək haqqı
- yaşayış vasitələri
- həyat tərz
- həyat səviyyəsi
- həyat göstəricisi

48 İnflyasiya ilə işsizlik arasında əlaqəni ilk dəfə kim araşdırmışdır?

- K.Marks
- V.Oyken
- O.Filips
- M.Fridman
- C.Keyns

49 İnflyasiyanın əksi olub qiymətlərin ümumi səviyyəsinin davamlı və ardıcıl olaraq aşağı düşməsi:

- qiymətin ümumi səviyyəsinin dəyişməsi
- inflyasiya tempi
- qiymət indeksi
- deflyasiya
- staqflyasiya

50 Xidmət və əmtəələrin istehsalı üçün mövcud resurslardan iqtisadiyyatın istifadə etmək qabiliyyətində olmaması:

- savadsızlıq
- yoxsulluq
- məşğulluq
- işsizlik
- potensial

51 Aşağıdakılardan hansılar inflyasiyanın sürətli artım növünə aid deyil?

- qəfil
- mülayim
- sürətli
- gözlənilən
- ifrat (hiper)

52 Qiymət artımı və işsizlik dinamikası arasında qrafik asılılıq:

- Engel əyrisi
- Laffer əyrisi
- Filips əyrisi
- Lorens əyrisi
- Valras əyrisi

53 Aşağıdakı göstəricilərdən hansılar iqtisadi artımın amillərinə aiddir?

- işçilərin sayının artması, əmək məhsuldarlığının artması, becərilən torpaqların həcmnin azalması
- işçilərin sayının artması
- məhsulların qiymətinin artması
- əmək məhsuldarlığının artması
- becərilən torpaqların həcmnin azalması

54 Aşağıdakılardan hansılar iqtisadi artımın hərəkətverici qüvvələrinə aiddir: 1. ziddiyyətlər 2. iqtisadi tarazlıq 3. iqtisadi bəhsləşmə 4. kapitalın həcmi 5. iqtisadi mənafeələr

- 3, 4
- 1, 2, 5
- 1, 2

1, 3, 5

 1, 2, 3

55 İntestisiya kapitalının optimal həcmi dedikdə:

- mövcud texnologiya istehlakın həcmi artırır
- mövcud texnologiya maksimum gəliri təmin edir
- mövcud texnologiya əmək məhsuldarlığını artırır
- mövcud texnologiya intensivliyi artırır
- mövcud texnologiya məhsulun maya dəyərini aşağı salır

56 $\frac{\text{istehlakda dəyişiklik}}{\text{gəlirdə dəyişiklik}} = \text{bu:}$

- heç biri düz deyil
- istehlakla bağlı son hədd meyli
- istehsalla bağlı son hədd meyli
- istehlakla bağlı orta hədd meyli
- istehsalla bağlı orta hədd meyli

57 əmanətin (yığımın) həcminə təsir edən amillər:

- hamısı düzdür
- gəlirin həcmi, istehlakın həcmi, faiz norması, psixoloji amil
- gəlirin həcmi və yığma gedən hissəsi
- faiz norması, istehlakın və yığımın həcmi
- heç biri düz deyil

58 Funksional təyinatına görə investisiya xərclərinin növləri:

- hamısı düzdür
- müəssisənin əsas fondlarına yönəldilən investisiyalar, mal ehtiyatlarına çevrilən maddi dəyərlərə investisiyalar, tikintiyə investisiyalar
- tikintiyə investisiya, xidmət sahəsinə investisiya
- mal ehtiyatlarına çevrilən maddi dəyərlərə investisiya, tikintiyə investisiyalar, səhiyyə müəssisələrinə investisiyalar
- istehlak əmtəələrinə investisiya, mal ehtiyatlarına çevrilən investisiyalar, ehtiyat investisiyaları

59 İqtisadi artımın inkişaf meyllərindən və nisbətlərindən asılı olaraq onun intensiv tipinin formaları:

- əməktutumlu, fondaneytral, resursqoruyucu
- fondtutumlu, resursqoruyucu, fondaneytral
- fondtutumlu, fondverimli
- resursların qənaətli formada istifadəsi
- resursqoruyucu, xərclərin səmərəliliyi

60 İqtisadi artımın amillər üzrə modelləri:

- heç biri düz deyil
- ikiamilli, çoxamilli, universal model
- biramilli, universal və dördamilli model
- universal, bir və ikiamilli model
- çoxamilli və ikiamilli model

61 Aşağıdakı göstəricilərdən hansılar iqtisadi artıma dövlət təsiri kimi çıxış edir?

- iqtisadi artım
- elmi-texniki t dqiqtatın stimullaşdırılması
- kadr hazırlığına dövlət xərcləri
- vergi sisteminin təkmilləşməsi
- ixtisaslaşma

62 İqtisadi artımın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələrinə aid deyildir:

- klassik
- neoklassik
- keynsçilik
- neokeynsçilik
- monetarist

63 C.Keynsin multiplikator nəzəriyyəsi hansı əlaqəni nəzərdə tutmuşdur?

- istehsalla istehlak arasında əlaqəni
- investisiyanın artımı ilə milli gəlirin artımı arasında əlaqəni
- milli gəlirlə həyat səviyyəsi arasında əlaqəni
-  mumi daxili məhsulun artımı ilə milli gəlirin arasında əlaqəni
- yığımla istehlak arasında əlaqəni

64 Qiymət indeksinin növləri:

- istehlak şeylərinin, istehsalın topdansatış və real ümumi milli məhsulun qiymət indeksi
- istehsal səviyyəsinin və istehlak səviyyəsinin qiymət indeksi
- real ümumi milli məhsul göstəricisi
- istehlak şeylərinin və milli məhsulun qiymət indeksi
- istehsalın və xidmətin qiymət indeksi

65 Kobb-Duqlas modelində həmin d vr n hansı amilinin rolu nəzərə alınmamışdır:

- istehsalın texnoloji parametrlərinin nəzərə alınmaması
- təbii resursların rolunun nəzərə alınmaması
- kapital məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
-  m k məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
- məcmu məhsulun həcminin nəzərə alınmaması

66 Cinni əmsalının daha da çox olması:

-  hali gəlirlərində bərabərsizlik sabitdir
-  hali gəlirlərində bərabərsizlik daha da çoxalır
-  hali gəlirlərində bərabərsizlik daha da azalır
-  hali gəlirlərində bərabərsizlik bərabərləşir
-  hali gəlirlərində bərabərsizlik sıfır bərabər olur

67  hali qrupları arasında gəlirlərin b lg sund ki bərabərsizliyi ölçmək  c n:

- real əmək haqqını müəyyənləşdirirlər
- Lorens əyrisindən istifadə olunur
- yaşıyış minimumundan istifadə edilir
- yoxsulluq səviyyəsini müəyyən edirlər
- Filips əyrisindən istifadə olunur

68 Əgər istehlakla baėlı son hədd meyli (MRS)=0 olarsa:

- istehlaka gedən hissə azalacaq
- bu halda gəlirin istehlaka gedən hissəsi artacaq
- bu halda gəlirin artan hissəsi yığılacaqdır
- bu halda gəlirin bir hissəsi yığıma gedəcək
- bu halda gəlirin artan hissəsi istehlak olunacaq

69 İstehlakla bağlı son hədd meyli (MPC)=1/2 olarsa:

- cavablardan heç biri düz deyil
- gəlirin artan hissəsi istehlak və yığım arasında bölüşdürüləcək
- gəlirin artan hissəsi istehlak və yığıma bərabər olacaq
- gəlirin artan hissəsi istehlak və yığımdan çox olacaq
- gəlirin artan hissəsi yığım istehlaka bərabər olacaq

70 yığımda dəyişiklik **bu** :
gəlirdə dəyişiklik

- heç biri düz deyil
- istehlakla bağlı son hədd meyli
- əmanətlə bağlı son hədd meyli
- istehsalla bağlı son hədd meyli
- gəlirlə bağlı son hədd meyli

71 İqtisad elmində psixoloji faktor adlanır, insanların istehlak məhsulları almaq istəyini (arzusunu) ifadə edir:

- heç biri düz deyil
- istehlakın orta hədd meyli
- istehlakın son hədd meyli
- istehlaka meyilli olmaq
- sadəcə investisiya istehlakı

72 İntestisiyanın həcm və dinamikasına təsir edən amillər:

- C,D düzdür
- ümumi daxili məhsulun real həcmnin dəyişməsi
- milli gəlirin real həcmnin dəyişməsi və real faiz dərəcəsi
- xalis məhsulun real həcmnin dəyişməsi və faiz dərəcəsi
- məcmu ictimai məhsulun real həcmnin dəyişməsi

73 İstehlakın həcminə təsir edən amillər:

- psixoloji amil, yığımın həcmi
- psixoloji amil, alıcının zövqü
- gəlirlərin səviyyəsi, qiymətlərin səviyyəsi, psixoloji amil
- gəlirlərin səviyyəsi, alıcının zövqü, qiymət
- qiymətlərin səviyyəsi, alıcının zövqü

74 İstehlak məhsulları və xidmətlərin qiymətinin dəyişməsinə ölçmək üçün istifadə olunan qiymət indeksi:

- infrastruktur məhsulların qiymət indeksi
- xidmət qiymət indeksi
- istehlak və xidmət qiymət indeksi
- istehlak şeylərinin qiymət indeksi

- qiymət indeksi

75 Amillərin rolundan asılı olaraq (milli gəlirin real həcmnin dəyişməsi və real faiz dərəcələri) tələbin formalaşmasına olan investisiyalar:

- funksional investisiyalar
 asılı (fərdi) və sərbəst (avtonom) investisiyalar
 müəssisənin əsas fondlarına olan tələb investisiyaları
 mal ehtiyatları və hazır məhsula olan investisiyaları
 mənzil tikintisi üçün sərf olunan investisiyalar

76 İqtisadi artım nədə ifadə olunur?

- neft hasilatının artımında
 ÜMM-in dəyərində
 ÜMM-in mütləq artımında
 real ÜMM-in artım tempində
 əmək haqqının artımında

77 Yeni avadanlığın tətbiqi nəticəsində mövcud əmtəənin istehsalı ilə məşğul olan işçilərin sayı 1,5 dəfə azalır, əmək məhsuldarlığı isə 3 dəfə artır. Məhsulun fiziki həcmnin necə dəyişildiyini tapın:

- məhsulun fiziki həcmi 3,0 dəfə artmışdır
 məhsulun fiziki həcmi 2 dəfə artmışdır
 məhsulun fiziki həcmi 4 dəfə artmışdır
 məhsulun fiziki həcmi 1,5 dəfə artmışdır
 məhsulun fiziki həcmi 2,5 dəfə artmışdır

78 Konkret əmtəə bazarında deyil bütün bazarlarda qiymətin hər bir mümkün səviyyəsində fərdi istehsalçılar, müəssisələr və hökumət tərəfindən təklif edilən əmtəə və xidmətlərin məcmuu:

- məcmu tələb və tələbat
 məcmu tələb
 məcmu təklif
 məcmu tələbat
 məcmu tələb və təklif

79 Azərbaycanda neçənci ildən ÜDM və ÜMM hesablanmasına keçilmişdir?

- 2000
 1988
 1987
 1989
 1986

80 Hər bir ölkənin milli sərhədləri çərçivəsində təşəkkül tapmış iqtisadiyyat:

- mikroiqtisadiyyat
 açıq iqtisadiyyat
 milli iqtisadiyyat
 qapalı iqtisadiyyat
 mezoiqtisadiyyat

81 Ölkənin illik məhsulunu milli gəlirlə eyniləşdirən klassik siyasi iqtisad məktəbinin nümayəndəsi:

- B.Sey

- A.Smit
- D.Rikardo
- S.Sismondi
- K.Marks

82 Aşağıdakı göstəricilərdən hansılar makroiqtisadiyyata aiddir?

- rentabellik səviyyəsinin yüksəlməsi
- son bir ildə ölkədə inflyasiyanın səviyyəsi 2% təşkil etmişdir
- keçən tədris ilində ADİU-ya 1500 nəfər tələbə qəbul olunub
- 2001-ci ildə AR Dövlət neft şirkəti tərəfindən 8 mln. ton xam neft istehsal olunub
- bu il Bakı şəhərinin Yasamal rayonunda 500 yeni iş yeri açılıb

83 Təkrar istehsal nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- A.Smit
- U.Petti
- K.Marks
- F.Akvinski
- F.Kene

84 Makroiqtisadi səviyyədə infrastrukturun formaları:

- yarmarka və əmtəə bazarı
- istehsal və sosial infrastruktur
- iqtisadi infrastruktur
- sosial infrastruktur
- istehsal infrastrukturunu

85 Milli iqtisadiyyatın iqtisadi və siyasi müstəqillik səviyyəsinə görə formaları:

- qapalı və asılı milli iqtisadiyyat
- asılı və müstəqil milli iqtisadiyyat
- açıq və qapalı milli iqtisadiyyat
- zəif inkişaf etmiş və inkişaf etmiş milli iqtisadiyyat
- sənaye yönümlü və aqrar yönümlü milli iqtisadiyyat

86 İctimai təkrar istehsalın tipləri:

- qarışıq, geniş, ekstensiv
- sadə və təkrar
- geniş, sadə, intensiv
- ekstensiv, geniş, sadə
- ekstensiv, intensiv, qarışıq

87 Məcmu tələb nə deməkdir?

- bütün cavablar düzgündür
- bütün ev təsərrüfatlarının tələbi
- planlaşdırılan xərclərin cəmi
- ev təsərrüfatlarının və dövlətin cəm tələbi
- düzgün cavab yoxdur

88 ÜDM-i necə ölçmək olar?

- hamısı düzdür

- gəlirlərə və istehlaka görə
- xərclərə və istehsala görə
- gəlirlərə və xərclərə görə
- istehsala və istehlaka görə

89 Müasir makroiqtisadi modelləşdirmənin marjinal nümayəndəsi kim idi?

- A.Marşall
- U.Cevons
- L.Valras
- C.B.Klark
- V.Pareto

90 Müasir makroiqtisadi nəzəriyyənin banisi:

- V.V.Kosova
- C.Keyns
- A.Marşal
- N.D.Kondratyev
- L.Valras

91 Sahələrin, istehsal növlərinin və ərazi komplekslərinin qarşılıqlı əlaqəli sistemi:

- bütün istehsal sahələrinin məcmusu
- milli iqtisadiyyat
- sahələr kompleksinin məcmusu
- ərazi iqtisadiyyatı
- regional iqtisadiyyat

92 Milli iqtisadiyyatın iqtisadi modelləri:

- heç biri düz deyil
- liberal milli iqtisadiyyat, dövlət tərəfindən tənzimlənən milli iqtisadiyyat və qarışıq iqtisadi modellər
- inzibati-amirlik modeli, liberal və qarışıq model
- ənənəvi və dövlət tənzimlənməsi modeli
- inzibati, qarışıq və ənənəvi model

93 Hər bir ölkənin milli sərhədləri çərçivəsində təşəkkül tapmış iqtisadiyyat:

- mikroiqtisadiyyat
- açıq iqtisadiyyat
- milli iqtisadiyyat
- qapalı iqtisadiyyat
- mezoiqtisadiyyat

94 Ölkənin illik məhsulunu milli gəlirlə eyniləşdirən klassik siyasi iqtisad məktəbinin nümayəndəsi:

- J.B.Sey
- A.Smit
- D.Rikardo
- S.Sismondi
- K.Marks

95 İctimai təkrar istehsalın formaları:

- tənəzzüllü sadə və geniş təkrar istehsal

- sadə, geniş, konyukturalı və tənəzzüllü geniş təkrar istehsal
- sadə və geniş təkrar istehsal
- tənəzzüllü və konyukturalı təkrar istehsal
- konyukturalı sadə və geniş təkrar istehsal

96 Makroiqtisadi səviyyədə istehsal və istehlak xarakterli məhsul və xidmətlər istehsalının daim təkrarlanması prosesi:

- cavablar düz deyil
- geniş təkrar istehsal
- ictimai təkrar istehsal
- sadə təkrar istehsal
- fərdi təkrar istehsal

97 Milli gəlirin istehlaka getməyən hissəsi:

- məcmu tələb
- ümumi gəlir
- ümumi daxili məhsul
- ümumi yığılma (əmanət)
- ümumi xərclər

98 İlk xərclər – buraxılış cədvəli kim tərəfindən və hansı ölkə üçün tərtib olunub:

- V.Kossov tərəfindən 1945-ci ildə Rusiya üçün
- Rendratev tərəfindən 1940-cı ildə Rusiya üçün
- V.Nemçin tərəfindən 1944-cü ildə Almaniya üçün
- V.Belkin tərəfindən 1945-ci ildə Estoniya üçün
- V. Leontyev tərəfindən 1936-cı ildə ABŞ üçün

99 Mövcud ilin məhsul istehsalından əldə edilən pul gəliri bərabərdir:

- həm daxili, həm də xarici investisiyaların həcminə
- keçən ilin istehsal xərclərinin həcminə
- daxili investisiya xərclərinin həcminə
- mövcud ildə istehsal xərclərinin həcminə
- xarici investisiya xərclərinin həcminə

100 Xərclər üzrə ÜMM hesablandıqda, aşağıdakı növ xərclər cəmlənir

- şəxsi istehlak xərcləri, əmtəə və xidmətlərin dövlət alışı və xarici investisiyalar
- şəxsi istehlak xərcləri, ümumi xüsusi daxili investisiyalar və əmtəə və xidmətlərin dövlət alışı
- dövlətin büdcə xərcləri, müəssisənin xərcləri
- transfert xərcləri, şəxsi istehlak xərcləri, büdcə xərcləri
- daxili investisiya xərcləri, büdcə xərcləri, şəxsi istehlak xərcləri

101 Nəticə göstəricilərini qiymətləndirmək üçün istifadə olunan əsas göstərici:

- milli sərvət
- milli gəlir
- ümumi məhsul
- xalis milli məhsul
- ümumi daxili məhsul

102 Milli sərvətin yeniləşməsinin və artırılmasının əsas mənbəyi:

- ixracdır
- milli gəlirdir
- daxili məhsuldur
- ictimai məhsuldur
- idxaldır

103 ÜDM-i müəyyən edərkən aşağıdakılardan hansılar nəzərə alınır?

- hes biri aid deyil
- əlavə olunmuş dəyər
- transfer ödəmələri
- işlənmiş malların alqı-satqısı
- yuxarıda göstərilənlərdən hamısı

104 Mütləq torpaq rentasının həcmi müəyyən edin:

- heç biri
- qiymətlə istehsal xərcləri arasındakı fərq
- məcmu gəlirlə istehsal qiyməti arasındakı fərq
- qiymətlə məhdud torpaqların qiyməti arasındakı fərq
- məcmu mənfəətlə dəyişən xərclər arasındakı fərq

105 Aşağıdakılardan hansı torpaq vergisidir?

- xüms
- cizyə
- fitrə
- xərac
- zəkat

106 F.Kenenin fikrincə Xalis məhsul harada yaranır?

- kənd təsərrüfatında
- ticarətdə
- sənətkarlıqda
- tədavüldə
- sənayedə

107 Kapitalın dövriyyə vaxtı:

- amortizasiya fondundan istifadə dövrüdür
- istehsal vaxtı ilə tədavül vaxtının cəmidir
- kapitalın dövrəsidir
- kapitalın dövriyyəsidir
- əsas kapitalın fiziki aşınması müddətidir

108 Aşağıdakı fondlardan hansı bilavasitə borc kapitalının mənbəyi kimi çıxış edə bilməz?

- istehsal fondları
- əmək haqqı fondu
- amortizasiya fondu
- yığım fondu
- xammal tədarükü fondu

109 Kapitalın dövrəsi:

- bunların hamısına
- kapitalın məhsuldar forma alan hərəkətinə
- kapitalın üç mərhələni əhatə edən və əvvəlki mərhələyə qayıdan hərəkətinə
- kapitalın fasiləsiz təkrar və bərpa olunan hərəkətinə
- birdəfəlik əməliyyat kimi nəzərdən keçirilən hərəkətinə

110 İqtisadi nəzəriyyə elmi rentanın hansı növlərini tədqiq edir:

- mütləq renta, sənaye rentası, inhisar rentası
- inhisar rentası, mütləq renta və differensial rentanı
- sənaye rentası, differensial renta I və inhisar rentası
- sənaye rentası, differensial renta II və inhisar rentası
- mütləq renta, sənaye rentası, differensial renta

111 Torpaq və onun təkli, bitki və heyvanat aləmi, meşə və su resursu, hava baseyni və iqlim bu:

- istehlak olunmuş resurslar
- təbii resurs
- iqtisadi resurs
- istehsal olunmuş resurslar
- tükənməz resurslar

112 əgər dövlət torpaq vergisini qaldırırsa:

- heç biri düz deyil
- torpaq mülkiyyətçisinin gəliri azalar
- torpağın icarəsinə olan tələb azalar
- torpağın qiyməti artar
- torpağa olan tələb sabit qalar

113 Torpaq sahələrinin qiymətinin müəyyən edilməsi üçün hansı amillərdən istifadə olunur?

- aqrotexniki tədbirlər
- əkinçiliyin inkişaf səviyyəsi
- faydalı qazıntıların mövcudluğu
- illik rentanın məbləği və faiz norması
- torpağın münbitliyi

114 Fermerlərin gəlirləri bir qayda olaraq qeyri-kənd təsərrüfatı məhsulu istehsalçıların gəlirlərindən aşağıdır, çünki:

- heç biri düz deyil
- texniki tərəqqi məhsuldarlığın xeyli artmasına səbəb olur
- kənd təsərrüfatı məhsuluna tələb gəlirə görə elastikdir
- kənd təsərrüfatı məhsuluna tələb qiymətə görə elastikdir
- kənd təsərrüfatı məhsulu tez xarab olur

115 əmək, kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən ümumi əlamət hansıdır?

- hamısı düzdür
- istehsal funksiyası
- milli sərvət
- istehsal vasitəsi
- istehsal amili

116 İqtisadi rentanın ölçüsü əmək təklifinin:

- bütün cavablar düzdür
- fərdi əmək təklifindən asılıdır
- fərdi əmək tələbindən asılıdır
- elastikliyindən asılıdır
- qeyri-elastiklikdən asılıdır

117 Digər resursların nisbətən daha yüksək məhsuldarlıqla səciyyələnən resursun istifadəsi nəticəsində əldə edilən gəlir:

- təbii renta
- differensial renta
- inhisar rentası
- mütləq renta
- dağ-mədən rentası

118 F.Kene fermerləri cəmiyyətin hansı sinfinə aid edirdi?

- sahibkarlara
- mülkiyyətçi sinfə
- qeyri-məhsuldar, səmərəsiz sinfə
- məhsuldar sinfə
- sənətkarlığa

119 Mütləq torpaq rentasının mövcudluğuna səbəb nədir:

- torpaq təklifinin qeyri-elastikliyi
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətçiliyin inhisarlığı
- bir təsərrüfat obyektini kimi torpağa inhisarçılıq
- torpağın müxtəlif keyfiyyətdə olması
- torpağın məhdudluğu

120 Kapitalın ilk yığılımı-bu elə prosesdir ki:

- bütün cavablar doğru deyil
- əməyin sərbəstləşməsi və maddə fəhlələrin yaradılması
- torpağın sərbəstləşməsi
- istehsal vasitələrinin və pulların kapitala çevrilməsi
- bütün cavablar doğrudur

121 Kapitalı öz-özünə artan dəyər kimi izah edən iqtisadçı kim olmuşdur?

- F.Kene
- A.Smit
- D.Rikardo
- J.B.Sey
- K.Marks

122 Faiz məbləğinin borc verilən pul kapitalına olan nisbəti:

- likvidlik həddi
- borc faizi
- faiz norması
- faiz dərəcəsi

faiz həddi

123 Amortizasiya ayırmalarının məbləğinin əmək vəsaitlərinin dəyərində faizlə nisbəti:

- dövriyyə kapitalının dəyəri
 faiz norması
 amortizasiya norması
 amortizasiya ayırmaları norması
 əsas kapitalın dəyər kütləsi

124 Bazar iqtisadiyyatının sosial yönümlüyünü əks etdirən model:

- heç biri doğru deyil
 Amerika modeli
 İsveç modeli
 Alman modeli
 Yapon modeli

125 Azərbaycanda hansı bazar modelini tətbiq etmək daha əlverişlidir?

- Rusiyanın
 Yaponiyanın
 ÇXR-nın
 ABŞ-ın
 Almaniyanın

126 Sosial-demokratik bazar iqtisadiyyatı modeli üçün aşağıdakı amillərdən hansı xarakterikdir:

- dövlət büdcəsində sosial yönümlü vəsaitlərin xüsusi çəkisi
 sosial xidmətlərin pulsuz ödənilməsi
 dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi
 dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi
 dövlətin aktiv sosial siyasəti

127 Hansı inkişaf etmiş bazar ölkəsi liberal modelə əsasən iqtisadiyyatını inkişaf etdirir?

- Çin
 Almaniya
 İsveç
 Yaponiya
 ABŞ

128 Bunlardan hansını milli bazara aid hesab etmək olar?

- rəqabətli bazar
 daxili bazar
 xarici bazar
 dünya bazarı
 beynəlxalq bazar

129 Bazar mexanizminin əsas ünsürləri hansılardır?

- subsidiyalar, kreditlər, stimullar
 sərbəstlik, bərabərlik, mülkiyyət azadlığı
 qiymət, tələb, təklif, rəqabət
 tarazlıq, elastiklik, çeviklik

- planlaşdırma, tənzimləmə, təşkilatlanma

130 Bazar:

- mülkiyyət münasibətləridir
 satış proseslərinin məcmusu
 təklifin məcmusudur
 əmtəə və xidmətlərin alqı və satqısı proseslərinin baş verdiyi məkan
 alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər

131 əmtəə və xidmətlərin istifadə təyinatına görə bazarı hansına aid etmək olar?

- oliqopolik bazar
 əmək
 kapital
 mənzil
 istehlak şeyləri və xidmət əşyaları

132 Bazar iqtisadiyyatının genetik əsaslarına bunlardan hansıları aid etmək olar?

- dövlət mülkiyyəti
 inkişaf etmiş əmək bölgüsü və xüsusi mülkiyyət
 xüsusi mülkiyyət
 ümumi xalq mülkiyyəti
 kolxoz-kooperativ təsərrüfat

133 A.Marşallın qiymət nəzəriyyəsinə nə daxil deyil?

- istehsalın həcmi
 istehsal xərcləri
 məhsulun faydalılığı
 tələb və təklif
 insanların zövqü

134 A.Smitin bazar haqqında təliminin əsas müddəası:

- yeniliklərin tətbiqi
 görünməz əl nəzəriyyəsi
 əmək bölgüsü
 iqtisadi ehtiyatların məhdudluğu
 əmək dəyər nəzəriyyəsi

135 Azərbaycanda bazar iqtisadiyyatına keçid dövrünə başlanmışdır:

- 1992
 1990
 1989
 1991
 1988

136 Bazar iqtisadiyyatının liberal modelinə əsaslanan ölkələrdə ümumi milli məhsulun (ÜMM) neçə faizi və yaxud da neçədə bir hissəsi dövlət büdcəsindən sosial xərclər üçün nəzərdə tutulur?

- 10 faiz
 50 faiz
 40 faiz

- 30 faiz
- 20 faiz

137 Sosial-demokratik bazar iqtisadiyyatı modeli üçün aşağıdakı amillərdən hansı xarakterikdir:

- dövlət büdcəsində sosial yönümlü vəsaitlərin xüsusi çəkisi
- milli gəlirin böyük bir hissəsinin dövlət tərəfindən bölüşdürülməsi
- dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi
- dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi
- sosial siyasətin qalıq prinsipi əsasında həyata keçirilməsi

138 Kim sərvətin yaradılmasında əməklə yanaşı, torpağın da iştirak etdiyini göstərmişdir?

- P.Buagilber
- F.Kene
- D.Rikardo
- J.Tyürqo
- U.Petti

139 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ilk müəllifi kim olmuşdur?-

- F.Vizer
- A.Smit
- K.Menger
- D.Rikardo
- K.Marks

140 Marksizm əmtəənin dəyərini necə müəyyən edir?

- tələb və təkliflə
- ictimai zəruri əməklə
- əmtəənin faydalılığı ilə
- istehsal xərcləri ilə
- pulun miqdarı ilə

141 F.Kenenin fikrincə Xalis məhsul harada yaranır?

- kənd təsərrüfatında
- ticarətdə
- sənətkarlıqda
- tədavüldə
- sənayedə

142 əmək predmetləri bunlardır:

- əmək haqqı, alətlər
- alətlər, mexanizmlər, maşınlar, avtomatlar
- insanın işçi qüvvəsi
- binalar, yollar, kanallar
- emal olunmaq üçün nəzərdə tutulmuş xammal

143 İqtisadi məktəblər içərisində ilk dəfə olaraq öz təhlilini tədavül dairəsindən istehsal dairəsinə keçirən:

- fiziokratlar
- keynsçilik

- marksizm
- marjinalizm
- merkantilizm

144 İqtisadi siyasət:

- insanların hərtərəfli inkişafı ilə əlaqədar dövlətin yeritdiyi siyasətdir
- dövlətin yeritdiyi siyasətdir
- bütün ictimai münasibətləri əhatə edən siyasətdir
- dövlətin maddi və mənəvi sahədə yeritdiyi siyasətdir
- nemətlərin ictimai istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehlakı sahəsində dövlətin məqsədyönlü tədbirlər sistemidir

145 Müxtəlif iqtisadi proseslərə xas olan:

- cavablardan heç biri düz deyil
- iqtisad elminin obyektı
- iqtisadi nəzəriyyənin obyektı
- institusional iqtisadi nəzəriyyənin obyektı
- qeyri-iqtisadi nəzəriyyənin obyektı

146 Elmin metodu anlayışına aiddir:

- nemətin bölgüsünün meyarları
- dərkətmə vasitələrinin optimal tətbiqi üsulları
- predmetin quruluşu
- faktiki materialların toplanması
- alimin dünyagörüşü

147 İqtisadi nəzəriyyənin müasir istiqamətlərinə hansılar daxil deyil?

- institusionalizm
- neoklassik-sosioloji
- keynsçilik
- klassik
- neoliberalizm

148 Ümumi iqtisadi qanunlar:

- mülkiyyət formasından asılı olmayaraq müəyyən dövrlərdə fəaliyyət göstərən qanunlardır
- xüsusi mülkiyyətin hakim olduğu quruluşda fəaliyyət göstərən qanunlar
- bir neçə iqtisadi sistemlərdə fəaliyyət göstərirlər
- bütün tarixi dövrlərdə fəaliyyət göstərirlər
- təbiətdə fəaliyyət göstərən qanunlardır

149 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edilə bilər?

- iqtisadi resurslar
- istehsal amilləri
- məhsuldar qüvvələr
- istehsal münasibətləri və iqtisadi qanunlar
- ölkənin sərvəti

150 Urbanizasiyanın meydana gəlməsinin, inkişaf edib global prosesə çevrilməsinin başlıca amillərindən biri:

- ətraf mühitin qorunması
- elmi-texniki tərəqqi
- təbii resursların tükənməsi
- etnik çəkişmələr
- elmi-texniki gerilik

151 Dünya birliyinin gələcək sosial-iqtisadi tərəqqisinin mövcud güclənməsinə zərər yetirə bilən təhlükə:

- su problemi
- işsizlik
- ekoloji fəlakət
- texniki tərəqqi
- xəstəliklər

152 İqtisadi artım nədir?

- resursların sahələr arasında bölgüsü
- bank faizlərini aşağı salıb, istehsalı genişləndirmək
- amortizasiya ayrımları hesabına istehsalı genişləndirmək
- ÜDM-in amillərinin kəmiyyətinin saxlanması
- istehsal amillərinin sahələr arasında bölgüsü
- real ÜMM-in mütləq həcmnin və adambaşına düşən real ÜMM-in artımı

153 İqtisadi artımın hansı əsas tipləri var?

- ekstensiv və intensiv tipi
- ekstensiv tip
- intensiv tip
- sabit inkişaf tipi
- sürətli inkişaf tipi

154 əhali gəlirləri:

- natural gəlirlərdən ibarətdir
- milli gəlirin pul, məhsul və xidmətlər şəklində ev təsərrüfatlarının sərəncamına keçən hissədir
- əmək haqqından ibarətdir
- pul gəlirlərindən ibarətdir
- nominal və real gəlirlərdən ibarətdir

155 Gəlirin istehlak edilməyən, yığma yönəldilən hissəsi:

- gəlirin həcmi
- əmanət
- istehlak
- izafi məhsul
- izafi dəyər

156 Gəlirlərin dəyişməsinin investisiyaların dəyişməsindən asılılığını xarakterizə edən əmsal:

- yığım etmək arzusu
- akselerator
- investisiya arzusu
- multiplikator
- istehlakçı arzusu

157 Müəyyən vaxt ərzində alınan və istehlak edilən əmtəələrin ümumi miqdarı:

- hamısı düzdür
- istehlak
- yığım
- bölgü
- investisiya

158 İstifadə edilmə növünə görə investisiyalar:

- birbaşa və portfel
- borc və sahibkar
- dövlət və xüsusi
- dövlət və birbaşa
- dövlət və portfel

159 Qiymət dəyişməz qaldıqda təklifə təsir edən amillər:

- xərc amili
- qiymət amili
- tələb amili
- qeyri-qiymət amilləri
- təklif amili

160 Fasiləsiz proses olub cəmiyyətin inkişafının bütün mərhələlərində baş verən mütərəqqi dəyişiklikləri ifadə edir:

- elmi nailiyyətlər
- sürətli inkişaf
- texnoloji təkmilləşmə
- tərəqqi
- elmi-texniki tərəqqi

161 Artan kapitalla silahlanma və artan əmək məhsuldarlığı daimi kapitalverimi ilə müşayiət olunur. Bu:

- əməkqoruyucu ETP
- ETP kapitalqoruyucu tipi
- Xiksə görə ETP
- neytral ETP
- Xarroda görə ETP

162 Həyat səviyyəsi kateqoriyası ilk dəfə kim tərəfindən istifadə edilmişdir?

- A.Marşal
- C.Mill
- K.Marks
- D.Rikardo-
- C.Klark

163 İqtisadi artımın neçə əsas tipi vardır?

- 4
- 3
- 5

- 2
 6

164 əmtəə və xidmətlər istehsalı ilə bağlı xərcləri və nəticələri əks etdirən dəyər və natural göstəricilər sistemini əks etdirən iqtisadi artım modeli:

- qarışıq model
 çoxamilli model
 universal model
 biramilli model
 ikiamilli model

165 Məcmu təklif aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- ÜMM həcminə
 bazara çıxarılan bütün məhsulların dəyərinə
 bazara çıxan məhsulların nominal həcminə
 ÜMD-in potensial həcminə
 xalis milli məhsulun real həcminə

166 Makroiqtisadi modelin iqtisadiyyatın dörd əsas funksional asılılığına müvafiq quruluşu:

- texnoloji, defision, davranışlı, institusional
 davranış, qərar qəbul olunması amili, institusional, tələb-təklif əlaqəsi
 tələb-təklif əlaqəsi, texnoloji, qiymət, davranış
 davranış, texnoloji, qiymət, qərar qəbul olunması
 qərar qəbul olunması, qiymət, xarici iqtisadi və institusional

167 ÜDM aşağıdakılardan hansılarla səciyyələnir?

- hamısı düzdür
 ÜDM dəyər ifadəsində əks olunur
 ÜDM kəmiyyət ifadəsində əks olunur
 ÜDM həm dəyər, həm də kəmiyyət ifadəsində əks olunur
 yuxarıda göstərilənlərdən heç biri düz deyil

168 ÜDM-nin real həcmi müəyyən etmək üçün istifadə olunan qiymət indeksi:

- yığım deflyatoru
 ÜMM deflyatoru
 ÜDM deflyatoru
 məcmu gəlir deflyatoru
 qiymət deflyatoru

169 Ümumi daxili məhsul (ÜDM) və Ümumi milli məhsul (ÜMM) hansı metodla hesablanır?

- gəlir, sahə və xərc metodu
 hesab metodu
 balans metodu
 hesab və xərc metodu
 balans və gəlir metodu

170 ÜDM-dan xalis milli məhsula (XMM) keçmək üçün nə etmək lazımdır?

- birbaşa vergiləri çıxmaq lazımdır
 xalis investisiya xərclərini əlavə etmək lazımdır

- amortizasiya xərclərini çıxmaq lazımdır
- əsas fondların aşınması dəyərini ÜDM-a əlavə etmək lazımdır
- müstəqim (dolay) vergiləri çıxmaq lazımdır

171 O, bir tərəfdən, əmtəə və xidmətlərin alınmasının axırncı istifadəçilərinin xərclərinin məbləği kimi müəyyənləşir, digər tərəfdən, o, istehsal prosesində yaradılmış təsərrüfat subyektlərinin fəaliyyətinin gəlirlərinin məbləği kimi hesablanır, bu:

- milli gəlir
- ümumi ictimai məhsuldur
- ÜDM və ya ÜMM-dür
- son ictimai məhsuldur
- faktor gəlirlər qalığı

172 Milli hesablar sisteminə əsasən makroiqtisadi göstəricilər hesablanarkən hansı sahələr arasında fərq müəyyənləşmir:

- qeyri-maddi istehsal və onun bölmələri arasında
- maddi istehsal və xidmət sahələri arasında
- qeyri-maddi istehsal və xidmət sahələri arasında
- maddi və qeyri-maddi istehsal
- maddi istehsal və onun bölmələri arasında

173 Ümumi milli məhsul ilə ümumi daxili məhsul arasında nominal fərq adətən neçə faiz təşkil edir:

- 6%-dən artıqdır
- milli iqtisadiyyatın qloballaşma və inteqrasiyası nəticəsində 1%-dən çox artmağa meyillidir
- 1%-dən artıq olmur
- 5%-dən artıqdır
- 4%-dən artıqdır

174 İstehsalın real həcmi, cari ildə yaradılmış bütün əmtəə və xidmətlərin fiziki məbləğinin cəmi müəyyənləşir, bu hansı düsturla ifadə olunur:

$$Q = \sum_{i=1}^n q_i$$

- $ay = x_1 + y_i$
- $Y_i = P_i \times Q_i$
- $P = y/Q_i$
- $X_1 = X_y/X_i$

175 Sahələrarası balans modeli istiqamətlənib:

- sahənin iqtisadi inkişafına
- hər sahənin məhsul istehsalının ehtiyatına, mövcud tələbin dolğun olması məqsədi ilə
- ayrı-ayrı sahələrin məhsul istehsalı və onların ehtiyatlarının yaranması
- sahələrarası proporsiyalarda nisbəti tənzimləməyə
- sahədaxili istehsal ehtiyatlarına, təklifi dolğun təşkil etmək üçün

176 Aşağıdakılardan hansılar ÜDM-da gəlirlərə görə hesablaşmasında nəzərə alınmamışdır?

- birbaşa vergilər
- dolay vergilər
- xalis ixrac
- bölünməmiş mənfəət

- renta ödəmələri

177 Milli iqtisadiyyat dedikdə nə nəzərdə tutulur:

- bütün cavablar düzdür
 müxtəlif fəaliyyət növlərinin özünütənzimləyən sistemi
 tarixən formalaşmış ictimai təkrar istehsal sistemi
 bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqəsi olan sahə və növləri və ərazi kompleksləri sistemi
 düzgün cavab yoxdur

178 Milli iqtisadiyyatın əsas məqsədləri:

- iqtisadi inteqrasiya, milli iqtisadi stabillik, işsizliyin ləğv edilməsi, xidmət sahələrinin inkişafı
 məşğulluq, işsizliyin ləğv edilməsi, ticarət balansının sabitliyi
 iqtisadi artım, işsizliyin ləğv edilməsi, ticarət balansının tarazlığı, sosial ədalət
 iqtisadi artım, məşğulluğun təmin olunması, qiymətlərin stabillik səviyyəsi, iqtisadi səmərəlilik, tədiyyə balansının tarazlığı, cəmiyyətdə sosial ədalət
 iqtisadi səmərəlilik, idxal-ixrac balansının sabitliyi, sosial ədalət, beynəlxalq dünya təsərrüfatına inteqrasiya

179 Milli iqtisadiyyatın beynəlxalq inteqrasiya səviyyəsinə görə formaları:

- açıq və inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyat
 açıq və qapalı milli iqtisadiyyat
 asılı və müstəqil milli iqtisadiyyat
 asılı və zəif inkişaf etmiş milli iqtisadiyyat
 qapalı və sənaye yönümlü iqtisadiyyat

180 Milli iqtisadiyyatın modelləri:

- heç biri düz deyil
 liberal milli iqtisadiyyat, inzibati milli iqtisadiyyat, tənzimlənən milli iqtisadiyyat
 liberal milli iqtisadiyyat, dövlət tərəfindən tənzimlənən milli iqtisadiyyat, qarışıq modelli milli iqtisadiyyat
 qarışıq iqtisadi model
 sosial və liberal modelli iqtisadiyyat

181 İctimai təkrar istehsalın ilkin şərti və maddi əsası:

- ümumi milli məhsulun artımı
 ailənin gəlirlərinin səviyyəsi
 məcmu ictimai məhsulun reallaşması
 ölkənin iqtisadi problemləri
 milli gəlirin formalaşması

182 Ölkənin milli məhsulunun və milli gəlirinin xeyli hissəsi əsasən nəyin hesabına əldə olunur:

- əsas kapital ilə dövriyyə vəsaiti hesabına
 əsas kapitalın həcmi və əsaslı vəsait qoyuluşunun yüksəlməsi hesabına
 dövriyyə vəsaitinin həcmi ilə amortizasiya vəsaiti hesabına
 amortizasiya vəsaiti ilə əsas kapital hesabına
 əsas kapital ilə dövriyyə vəsaiti hesabına

183 İstehsalın dəyərcə həcmünün əvvəlki dövrə nisbətən aşağı səviyyədə təkrarlanması:

- geniş təkrar istehsal
 konyukturalı təkrar istehsal
 fərdi təkrar istehsal

- sadə təkrar istehsal
 tənəzzüllü təkrar istehsal

184 İntensiv təkrar istehsalın əsas formaları:

- heç biri düz deyil
 resurstutumlu, resursqoruyucu, neytral
 resursqoruyucu, qarışıq, neytral
 neytral, qarışıq, resurstutumlu
 hamısı düzdür

185 ÜDM neçə metodla hesablanır?

- maya dəyərinə görə
 gəlirlərə görə, xərclərə görə, əlavə dəyərə görə
 əmək haqqına və istehsal xərclərinə görə
 sabit və dəyişən xərclərə görə
 ümumi və dəyişən xərclərə görə

186 Ümumi daxil məhsul nə deməkdir?

- bütün son məhsul və xidmətlərin bazar dəyəri
 bütün istehsal edilən əmtəə və xidmətlərin cəmi
 bütün satılmış əmtəə və xidmətlərin həcmi
 istehlak üçün nəzərdə tutulmuş bütün hazır məhsulların kəmiyyəti

187 Makroiqtisadiyyatın yarım sistemi bir-birilə üzvi surətdə bağlı olan sahələr kompleksi:

- meqoiqtisadiyyat
 makroiqtisadiyyat
 mikroiqtisadiyyat
 mezoiqtisadiyyat
 qlobal iqtisadiyyat

188 Tarixi olaraq makroiqtisadiyyatın predmeti və metodu nə vaxt formalaşmışdır?

- XX əsrin 50-ci illəri
 XX əsrin 20-ci illəri
 XX əsrin 30-cu illəri
 XIX əsrin 30-cu illəri
 XIX əsrin 50-ci illəri

189 əmtəələrin satışından əldə edilən pul vəsaiti ilə həmin əmtəələrin satın alınma qiymətlərinin cəmi arasındakı fərq:

- ümumi xərc
 ümumi gəlir
 ümumi tələbat
 ümumi satış həcmi
 ümumi məhsul

190 Sənaye istehsalının natamam tsikli, kənd təsərrüfatında yarımfabrikatlar istehsalının üstünlüyü, öz iqtisadi resursları üzərində sərbəst sərəncam verə bilməmək hansı iqtisadiyyatın xüsusiyyətləridir?

- qarışıq milli iqtisadiyyatın
 açıq milli iqtisadiyyatın

- asılı milli iqtisadiyyatın
- qapalı milli iqtisadiyyatın
- müstəqil milli iqtisadiyyatın

191 İstehsal funksiyası nə deməkdir?

- ÜMM-un nominal həcmi
- əmək və kapital məsrəflərinin məhsulun həcminə təsiri
- inflyasiya və işsizliyin qarşılıqlı əlaqəsi
- ÜDM və milli gəlirin nominal həcmi
- xalis milli məhsulun istehsalı amilləri

192 İqtisadiyyat sahələrinin üstün inkişaf xarakterinə görə milli iqtisadiyyatın formaları:

- sənaye və aqrar yönümlü, regional inkişafa üstünlük verən milli iqtisadiyyat
- sənaye yönümlü, aqrar yönümlü və xidmət sahələrinin üstün inkişaf etdiyi milli iqtisadiyyat
- sənaye yönümlü, infrastruktur xarakterli milli iqtisadiyyat
- aqrar yönümlü, sənaye yönümlü, infrastruktur xarakterli milli iqtisadiyyat
- sənaye yönümlü, regional xarakterli milli iqtisadiyyat

193 əgər Azərbaycanın vətəndaşı Türkiyənin özəl müəssisələrinin birində çalışırsa onun əldə etdiyi gəlir aid edilir:

- Azərbaycanın ÜMM-na və ÜDM-na
- Azərbaycanın ÜMM-na və Türkiyənin ÜDM-na
- Azərbaycanın ÜDM-na və Türkiyənin ÜMM-na
- həm Azərbaycanın və Türkiyənin ÜDİ-na
- Azərbaycanın və Türkiyənin ÜMM-na

194 Milli gəlirdən xalis gəlirə keçərkən nə nəzərə alınmır?

- dolaylı vergilər
- nəqliyyat ödəmələri
- müəssisələrdən tutulan vergi
- fərdi vergilər
- sosial sığorta ödəmələr

195 Bütün iqtisadi subyektlərin fəaliyyətinin ümumiləşmiş nəticəsinin predmeti hansı yanaşma üsulu vasitəsilə öyrənilir?

- dünya iqtisadiyyatı
- makroiqtisadi
- mikroiqtisadi
- mezoiqtisadi
- meqoiqtisadi

196 Sənaye istehsalının natamam tsikli, kənd təsərrüfatında yarımfabrikatlar istehsalının üstünlüyü, öz iqtisadi resursları üzərində sərbəst sərəncam verə bilməmək hansı iqtisadiyyatın xüsusiyyətləridir?

- qarışıq milli iqtisadiyyatın
- açıq milli iqtisadiyyatın
- asılı milli iqtisadiyyatın
- qapalı milli iqtisadiyyatın
- müstəqil milli iqtisadiyyatın

197 Milli pul vahidi, iqtisadiyyatın mütərəqqi strukturu, inkişaf dinamizmi, mülkiyyət azadlığı mühiti olan milli iqtisadiyyat:

- qarışıq milli iqtisadiyyat
- asılı milli iqtisadiyyat
- yarım müstəqil milli iqtisadiyyat
- müstəqil milli iqtisadiyyat
- qapalı milli iqtisadiyyat

198 ÜMM-un hesablanması metodları:

- gəlirlərin məcmusuna görə
- istehsala görə, xərclərin və gəlirlərin məcmusuna görə
- xərclərə və milli gəlirə görə
- milli gəlirə və xalis milli məhsula görə
- istehsalın səviyyəsi və xalis milli məhsula görə

199 Texnologiyanın təkmilləşdirilməsi necə yerdəyişməyə səbəb olur:

- təklif əyrisinin yuxarı və sola
- tələb əyrisinin yuxarı və sağa
- tələb əyrisinin aşağı və sağa
- təklif əyrisinin aşağı və sağa
- təklif əyrisinin aşağı və sola

200 əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq üçün:

- tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmamalıdır
- tələb təklifə bərabər olmalıdır
- qiymət istehsal xərcləri ilə mənfəətin cəminə bərabər olmalıdır
- texnologiyanın səviyyəsi tədricən dəyişməlidir
- tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmalıdır

201 Aşağıdakılardan hansı bazar fəaliyyətinə aid deyil:

- bütün cavablar doğru deyil
- ev şəraitində yeməyin hazırlanması
- dövlət tərəfindən işsizliyə görə müavinət
- həyatı sahədə öz şəxsi istehlakı üçün tərəvəzin yetişdirilməsi
- bütün cavablar doğrudur

202 Təklifin elastikliyi, bu:

- cavablar doğru deyil

$$\mathbf{E_d} = \frac{\Delta Q}{Q} : \frac{\Delta P}{P}$$

$$\mathbf{E_{xy}} = \frac{\Delta Q_x}{Q_x} : \frac{\Delta P_y}{P_y}$$

$$\mathbf{E_i} = \frac{\Delta Q}{Q} : \frac{\Delta i}{i}$$

$$\mathbf{E_s} = \frac{\Delta Q}{Q} : \frac{\Delta P}{P}$$

203 İlk fond birjası neçənci ildən fəaliyyət göstərir?

- 1831-ci il
- 1431-ci il
- 1531-ci il
- 1631-ci il
- 1731-ci il

204 Aşağıdakılardan hansı bazarın funksiyasına aiddir:

- bunların hamısı
- tənzimləyici
- bölüşdürücü
- vasitəçilik
- sistem əmələ gətirici

205 əgər inhisarçının son xərcləri müsbətdirsə, onda o, öz istehsalını başlayır orada, harada ki:

- bunların hamısı doğrudur
- tələbin elastikliyi birdən böyükdür
- tələbin elastikliyi vahidə bərabərdir
- tələbin elastikliyi birdən kiçikdir
- tələbin elastikliyi sıfır bərabərdir

206 Tələb əyrisi göstərir ki:

- gəlirlərin və istehlakın səviyyəsi sabit qalmır
- qiymətlərin yüksəlməsi ilə istehlak artır
- alıcıların gəlirləri azalmaqla istehlak aşağı düşür
- qiymətlərin yüksəlməsi ilə istehlak azalır
- gəlirlərin və istehlakın səviyyəsi sabit qalır

207 Dünya ticarətində əmtəə birjalarının rolu nədən ibarətdir:

- bütün cavablar doğrudur
- əsas dünya əmtəə dövriyyəsinə təmin edir
- mühüm dünya əmtəələrinin müvazinət qiymətlərinin müəyyənləşdirir
- dünya iqtisadiyyatının daha səmərəli sahələrinə pul axınına təmin edir
- dünya ticarətinin müxtəlif bazarlarının vəziyyəti və inkişafı haqqında məlumat verir

208 Milli pul vahidinin məzənnəsində baş verən dəyişikliklər harada qeydə alınır?

- reklam kompaniyalarında
- fond birjalarında
- yarmarkalarda
- valyuta birjalarında
- banklarda

209 Diler:

- yerli dövlət hakimiyyəti və idarəetmə orqanının nümayəndəsidir
- fond birjasının üzvü olan ayrıca şəxs, firma başa düşülür
- müstəqil hüquqi şəxsdir
- birja bülleteni və reklam informasiyalarını dərc etdirən şəxsdir
- qanunla sahibkarlıq fəaliyyəti hüququndan məhrum edilmiş fiziki şəxsdir

210 Broker:

- yerli dövlət hakimiyyəti və idarəetmə orqanının nümayəndəsidir
- əmtəə, qiymətli kağızlar və valyuta birjasında vasitəçilik edən şəxsdir
- müstəqil hüquqi şəxsdir
- birja bülleteni və reklam informasiyalarını dərc etdirən şəxsdir
- qanunla sahibkarlıq fəaliyyəti hüququndan məhrum edilmiş fiziki şəxsdir

211 Bazar infrastrukturunu anlayışının düzgün tərifini müəyyən edin:

- iş qüvvəsinin təkrar istehsalı və ölkə əhalisinin həyat fəaliyyəti üçün normal şəraitin yaradılmasına xidmət edən sahədir
- iqtisadiyyatın ümumi quruluşunda bazar sisteminə xidmət edən və onun fəaliyyəti üçün zəruri şərait yaradan tərkib hissədən ibarətdir
- sahibkarlıq fəaliyyətinin formalaşmasına xidmət edən sahədir
- silahlı qüvvələrin həyat fəaliyyətini təmin edən obyekt və tikililərin tərkib hissəsindən ibarətdir
- ölkənin maddi istehsalı ilə bilavasitə əlaqədar olan sahələrin məcmusudur

212 Hansı təsdiq əmtəə istehsalının mahiyyətini təhrif edir:

- əmtəə istehsalı özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutmur
- əmtəə istehsalı, əmək bölgüsü ancaq mövcud olduğu üçün mövcuddur
- əmtəə istehsalı istehsalçının özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutur
- əmtəə istehsalı mübadiləsiz mümkün deyil
- əmtəə istehsalı istehlakçıların tələbi olduğu məhsulların istehsalını nəzərdə tutur

213 Hansı halda əmtəə tələblərə cavab verir və normal hesab olunur:

- bütün cavablar doğru deyil
- gəlirin artması ilə istehlakçının istehlakı artır
- əmtəə istehlakçısının sağlamlığına ziyan deyil
- qiymətin aşağı düşməsi ilə həmin əmtəədən çox alınır
- qiymətin artması ilə istehlakçı aldığı əmtəənin miqdarını dəyişmir

214 Pul tədavülü qanunu nəyi ifadə edir?

- pulun sistemlərini
- pul aqreqatlarının cəmini
- pulun funksiyalarını
- tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını
- tədavüldən çıxan pul kütləsini

215 əmtəə istehsalını zəruri edən şərtlər:

- satıcılar arasında iqtisadi əlaqələr
- ictimai əmək bölgüsü
- istehsalçıların iqtisadi cəhətdən tədris olunması
- istehsalçıların müstəqilliyi
- bütün cavablar doğrudur

216 Azad bazar təsərrüfatının səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur:

- bütün cavablar doğru deyil
- rəqabət iştirakçılarının qeyri-məhdud sayı
- bazar informasiyasının azad əldə olunması
- iqtisadiyyatda hökumətin məhdud rolu

bütün cavablar doğrudur

217 Bazarın yaranma şərtlərinə nə aiddir:

- ictimai əmək bölgüsü, pulun yaranması
 ictimai əmək bölgüsü
 pulun yaranması
 xüsusi mülkiyyətə əsaslanan əmtəə istehsalçılarının iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması
 mərkəzləşdirilmiş dövlətlərin yaranması

218 İctimai əmək bölgüsünə əsasən sələm və faiz kapitalları meydana gəlib özləri də hakim və müstəqil kapital formaları kimi fəaliyyət göstərmişlər, kapitalizmin meydana gəlməsi ilə kapitalın bu formaları öz müstəqilliklərini itirib asılı kapitala çevrildilər. Bu halda onlar hansı kapitaldan asılı oldular?

- əmtəə
 borc
 ticarət
 sənaye
 maliyyə

219 Bazar iqtisadiyyatının əsas xarakterik cəhətləri hansılardır?

- pulun istifadəsi və alqı-satqısı
 xüsusi sahibkarlıq, əmtəə istehsalı, mübadilə
 ticarət, mübadilə, gəlir bölgüsü
 xüsusi sahibkarlıq, iqtisadi azadlıq, azad rəqabət, təşəbbüskarlıq
 azadlıq, bərabərlik, iqtisadi ədalət

220 Bazar anlayışının məzmununa uyğun gəlməyən tərif müəyyənləşdir:

- bazar – sosial ədalət yaradan fəaliyyətdir
 bazar – iqtisadi münasibətlərdə tələblə təklifin məcmusudur
 bazar – ayrı-ayrı əmtəələr və xidmətlər üzrə bir qrup adamların sövdələşməsi ilə baş verən sıx fəaliyyət münasibətləridir
 bazar – ticarət aparmaq üçün adamların bir-birilə hər hansı qarşılıqlı fəaliyyətidir
 bazar – əmtəə-pul mübadiləsidir

221 Bazar anlayışı (kateqoriyası) ümumiyyətlə götürükdə təkrar istehsalın hansı fazasına aiddir?

- ictimai istehsal
 istehsal
 bölgü
 mübadilə
 istehlak

222 Aşağıdakılardan hansı bazar iqtisadiyyatının xarakterik cəhətlərinə aid deyil:

- ictimai əmək bölgüsü
 çoxmülkiyyətçilik
 bərabərlik
 azadlıq
 iqtisadi asılılıq

223 Diskaunt-mağazalar:

- orta keyfiyyətli malları nisbətən aşağı qiymətlərə satan və s. ucuzlaşdırılmış qiymətlər mağazaları
- əsasən ərzaq çeşidli özünəxidmət mağazaları
- əsasən şəhərdən kənarında yerləşən tez xarab olan malların ticarəti üçün prespektivli mağazalar
- məhdud çeşidli yüksək hazırlıq dərəcəli məhsulların kiçik mağazaları
- yaxşılaşdırılmış keyfiyyətli əmtəə satışı zonası iri mağazaların yeni modeli

224 İlk rəsmi birja harada və neçənci ildə fəaliyyətə başlamışdır?

- 1796-cı ildə Odessada
- 1531-ci ildə Antverpendə
- 1566-cı ildə Londonda
- 1792-ci ildə Nyu-Yorkda
- 1703-cü ildə Sankt-Peterburqda

225 Seyin fikrinə görə:

- doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- təklif müvafiq tələb yaradır
- tələb müvafiq təklif yaradır
- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi zəruridir

226 Sosial yönümlü bazar iqtisadiyyatı modelinin nəzəri konsepsiyası kimlər tərəfindən işlənib hazırlanmışdır?

- heç biri doğru deyil
- M.Fridmen, P.Samuelson
- A.Marşal, K.Menger
- K.Marks,F.Engels
- A.Müller-Armak, L.Erxard

227 Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsinin əsas prinsiplərini kim işləyib hazırlamışdır?

- C. Keynes
- V. Oyken
- Y. Şumpeter
- C. Robinson
- F. Xayek

228 Cənub-Şərqi Asiya ölkələrin modellərində ümumi cəhət hansıdır:

- bunların hamısı doğrudur
- iqtisadiyyatda sosial problemlərin həllinin prioritetliyi
- dövlət və bazar tənzimlənməsinin milli xüsusiyyətlərlə vəhdəti
- mövcud modellər sistemində öz yerinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı iqtisadi islahatlar aparılması
- xüsusi mülkiyyətin, azad rəqabətin üstün mövqeyi

229 Sosial bazar təsərrüfatı ifadəsi ilk dəfə kim tərəfindən istifadə olunub?

- K.Marks
- C.Keyns
- A.Myüller-Armak
- M.Fridmen
- P.Samuelson

230 Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsini praktiki olaraq həyata keçirən kim olmuşdur?

- L.Erxard
- F.Xayek
- L.Mizes
- V.Oyken
- A.Ryustov

231 Tənzimlənən bazar iqtisadiyyatı ölkələrindən biri yanlışdır:

- Yeni Zelandiya
- Yaponiya
- İsrail
- Almaniya
- Portuqaliya

232 Yapon modeli üçün xarakterik olmayan hal hansıdır:

- milli mənafehin şəxsi mənafehdən üstün tutulması
- beynəlxalq ticarətdə fəal iştirak
- investisiya və yığımin yüksək səviyyəsi
- firmaların ömürlük mizd sisteminin tətbiqi
- kənd təsərrüfatı torpaqlarının ailələrin uzunmüddətli icarəsinə verilməsi

233 A. Marşall əmtənin dəyərini nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- tədavül xərcləri
- xərclər nəzəriyyəsi
- əmək nəzəriyyəsi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi
- son xərclər və son faydalılıq əsasında müəyyən olunan müvazinətli qiymətlər

234 Qeyri-təkmil bazar rəqabəti nəzəriyyəsi nə vaxt meydana gəlmişdir?

- 1929-33-cü illərdə baş verən dünya iqtisadi böhranından sonra
- XIX əsrin əvvəlləri
- XIX əsrin ortalarında
- XIX əsrin sonlarında
- XX əsrin əvvəllərində

235 Azad bazar təsərrüfatının səciyyəsi hesab olunur:

- bütün cavablar doğrudur
- rəqabət iştirakçılarının qeyri-məhdud sayı
- bazar informasiyasının azad əldə olunması
- iqtisadiyyatda hökumətin məhdud rolu
- sərbəst daxil olma

236 Bazar hansı çətin problemi asanlıqla həll edir?

- optimal ərazi proporsiyalarının müəyyən edilməsi
- müxtəlif dövlətlər arasında ticarətin həyata keçirilməsi
- insanların maddi tələblərinin ödənilməsi
- nələrin, necə və kim üçün istehsal edilməsi
- müxtəlif məhsul növlərinin istehsalını

237 Bazar konsepsiyasında inhisar və rəqabət problemini tədqiq etməmişdir:

- Robinson və Çemberlin
- Şumpeter
- E. Çemberlin
- C. Robinson
- C. Keyns

238 Amerika modeli üçün xarakterik olmayan hal hansıdır:

- sosial siyasətin qalıq prinsipi əsasında həyata keçirilməsi
- bazar mexanizminin sərbəst və səmərəli fəaliyyəti
- firmaların rəhbərlərinin və işçilərinin gəlirləri arasında ciddi fərqlərin olması
- aztəminatlı əhali qrupları üçün minimum yaşayış şəraitinin təmin edilməsi
- dövlətin birbaşa investisiyalarından iqtisadiyyatda geniş istifadə olunması

239 İsveç modeli üçün xarakterik hal hansıdır:

- sosial siyasətin qalıq prinsipi əsasında həyata keçirilməsi
- müəssisələrdə güclü həmkarlar ittifaqlarının fəaliyyəti
- kasıblar və dövlətlilər arasında kəskin sosial təbəqələşmə
- iqtisadiyyatda plan və bazar mexanizmlərinin vəhdəti
- ölkədə azad iqtisadi zonaların geniş yayılması

240 İqtisadi modelləri formalaşdıran prinsiplər hansılardır:

- bunların hamısı doğrudur
- iqtisadi
- siyasi
- sosial
- ideoloji

241 Sosial-demokratik bazar iqtisadiyyatı modeli üçün aşağıdakı amillərdən hansı xarakterikdir:

- dövlət büdcəsində sosial yönümlü vəsaitlərin xüsusi çəkisi
- sosial xidmətlərin pulsuz ödənilməsi
- dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi
- dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi
- dövlətin aktiv sosial siyasəti

242 L. Valrasın iqtisadi tarazlıq probleminə başlıca cəhət:

- əmtələrin qiyməti istehsal xərclərinə uyğun gəlmir
- bazar qiyməti son xərclərə bərabərdir
- istehsal amillərilə tələb və təklif bərabərdir
- əmtəə və xidmətlərin tələb və təklifi bərabərdir
- əmtələrin qiyməti istehsal xərclərilə uyğun gəlir

243 Bazar iqtisadi münasibətlərin bütün tərəflərini özündə birləşdirən kateqoriya kimi nəyə görə o iqtisadi nəzəriyyə elminin tədqiqat obyektinə və predmetinə çevrilir?

- iqtisadi münasibətə çevrilərək bütünlükdə iqtisadi hadisə və prosesləri məcmu halında əhatə etdiyinə görə
- istehsal prosesilə məşğul olduğuna görə
- əmtəənin alqı-satqısını yerinə yetirdiyinə görə
- bölgü ilə məşğul olduğuna görə

- istehlaka görə

244 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi sistemin məqsədlərinə aiddir:

- bunların hamısı doğrudur
 tam məşğulluq
 iqtisadi artım
 iqtisadi azadlıq
 iqtisadi səmərəlilik

245 ənənəvi iqtisadi sistemin xarakterik xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- nemətlərin istehsalının ictimai tələbatdan geri qalması
 sosial-iqtisadi inkişaf səviyyəsinin aşağı olması və onun asılılıq xarakteri
 bazis münasibətlərinə nisbətən üstqurum münasibətlərinin sürətli inkişafı
 heç biri doğru deyil
 iqtisadiyyatın çox ukladlılığı

246 Bazar iqtisadi sisteminin xarakterik xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- hər bir təsərrüfat subyektinin maksimal mənfəət götürməyə can atması
 istehsal vasitələri üzərində xüsusi mülkiyyət
 azad sahibkarlıq və seçim prinsiplərinə əməl edilməsi
 nə alınırsa, onu istehsal etmək prinsipinin hökm sürməsi
 iqtisadiyyatın çox ukladlılığı

247 Güman edək ki, iqtisadi sistemin bütün resursları elə istifadə olunur ki, bir məhsulun istehsalının artması digərinin istehsalının ancaq azalması hesabına ola bilər:

- qeyri-rasional
 səmərəli
 səmərəli olmayan
 iqtisadi böhran
 rasional

248 İqtisadi sistem üçün aşağıdakı məsələlərdən əsas olanını göstərin:

- məşğulluğun təmin edilməsi
 istehsalın texniki şərtlərinin müəyyənləşdirilməsi
 inflyasiya və işsizliyin ləğv edilməsi
 ədalətli ictimai quruluşun yaradılması
 ayrı-ayrı iqtisadi subyektlərin fəaliyyətinin koordinasişdırılması

249 İnzibati-mərkəzləşdirilmiş sistemin xarakterik xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- istehlakçıların istehsalçıları üzərində suverenliyi
 istehsal vasitələri üzərində ictimai mülkiyyət
 istehsalçının istehlakçı üzərində hökmranlığı
 nemətlərin istehsalının ictimai tələbatdan geri qalması
 istehlak predmetlərinin bölgüsünün mərkəzləşdirilməsi

250 Hər bir iqtisadi sistem ehtiyatların məhdudluğu faktı ilə üzləşir, nə deməkdir:

- hər bir iqtisadiyyatda enmə dövrləri olur ki, bu zaman ehtiyatların məhdudluğu mövcud olur
 elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymətə almaq olur
 elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymətə almaq olmur

- məhdudluqla kasıb dövlətlər qarşılaşır, varlı dövlətlərdə isə bu problem həll olunmuşdur
- bütün insan tələbatlarını ödəmək üçün istehsal, ehtiyacları ödəmək üçün heç vaxt kifayət qədər olmur

251 Aşağıdakılardan hansı dövlətin iqtisadi tənzimləmə funksiyasına daxil deyildir?

- rəqabətin qorunması və gəlirlərin yenidən bölgüsü
- rəqabətin qorunub saxlanması
- işsizliyin və inflyasiyanın tənzimlənməsi
- büdcə gəlirləri və xərcləri nisbətinin tənzimlənməsi
- gəlir və sərvətlərin yenidən bölüşdürülməsi

252 Dövlətin antitsiklik tənzimlənməsinə aid deyildir:

- xarici iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi
- vergi-büdcə alətlərindən istifadə etmək
- pul-kredit vasitəsilə
- işgüzar fəallığın stimullaşdırılması
- iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması

253 İnsan inkişafı indeksini müəyyən edən göstəricilər sistemi:

- gözlənilən gəlir, təhsil
- adambaşına düşən ümumi daxili məhsul
- adambaşına düşən ümumi daxili məhsul, gözlənilən ömür uzunluğu
- adambaşına düşən ümumi daxili məhsul, gözlənilən ömür uzunluğu, təhsilin səviyyəsi
- adambaşına düşən ümumi daxili məhsul, təhsilin səviyyəsi

254 Cəmiyyətin bir hissəsinin iqtisadi vəziyyəti, mövcud cəmiyyətin yaşayış vasitələrinin minimum normalarının olmaması:

- yoxsulluq
- aşağı həyat səviyyəsi
- yoxsulluğun ən aşağı həddi
- yoxsulluğun mütləq həddi
- yoxsulluğun nisbi həddi

255 Mövcud ölkədə (regionda) orta səviyyədə yaşamağa imkan verən minimal istehlak səbətinin dəyərinin göstəricisi:

- nisbi yoxsulluq həddi
- mütləq yoxsulluq həddi
- minimum istehlak büdcəsi
- yoxsulluq
- yaşayış minimumu

256 Vergi çıxılmaqla qalan əhali gəlirləri bu:

- ev təsərrüfatlarının sərəncamında qalan gəlir
- əhalinin pul gəlirləri
- əmək haqqı
- sərəncamda qalan real pul gəlirləri
- orta aylıq əmək haqqı

257 M.Fridman iqtisadiyyatın tənzimlənməsində hansı amilə üstünlük vermişdir?

- qiymət siyasətinə

- xarici iqtisadi
- büdcə-vergiyə
- pul-kreditə
- sosial siyasətə

258 İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin tipləri:

- indikativ planlaşdırma, tam inhisarçılıq
- dövlət və bazar tənzimlənməsinin vəhdətinin müxtəlif variantları
- tam liberal, təsərrüfatın idarə edilməsində dövlətin inhisarı
- tam liberal, təsərrüfatın idarə edilməsində dövlətin inhisarçılığı, dövlət və bazar tənzimlənməsinin müxtəlif variantları
- indikativ planlaşma, liberal və inzibati metod

259 Dövlətin iqtisadi siyasətinin əsas istiqamətləri:

- xarici-iqtisadi, pul-kredit siyasəti
- valyuta, idxal-ixrac, sosial və xarici iqtisadiyyat
- məşğulluq, antiinflasiya, pul-kredit siyasəti
- pul-kredit, fiskal, sosial və xarici iqtisadi siyasət
- fiskal, moneta və keynsçi

260 əhali gəlirləri:

- natural gəlirlərdən ibarətdir
- milli gəlirin pul, məhsul və xidmətlər şəklində ev təsərrüfatlarının sərəncamına keçən hissəsidir
- əmək haqqından ibarətdir
- pul gəlirlərindən ibarətdir
- nominal və real gəlirlərdən ibarətdir

261 Kapitalın dövriyyəsi:

- bunların hamısına
- kapitalın məhsuldar forma alan hərəkətinə
- kapitalın üç mərhələni əhatə edən və əvvəlki mərhələyə qayıdan hərəkətinə
- kapitalın fasiləsiz təkrar və bərpa olunan dövrünə
- birdəfəlik əməliyyat kimi nəzərdən keçirilən hərəkətinə

262 Kapitalın dövriyyə sürəti:

- bunların hamısıdır
- əsas kapitalın bir ildəki dövrlərinin sayıdır
- dövriyyə vəsaitlərinin bir ildəki dövrlərinin sayıdır
- kapitalın bir dövrünə sərf olunan vaxtın miqdarıdır
- avans edilmiş kapitalın bir ildəki dövriyyələrinin sayıdır

263 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- borc kapitalının faizi, torpağın keyfiyyəti
- torpağa tələb və təklif, rentanın həcmi, borc kapitalının faizi
- torpaq üzərində inhisar, borc faizinin, faiz dərəcəsinin səviyyəsi
- torpaqda olan tələb və təklif, bank ssudasının faizi
- torpağın keyfiyyəti, bank faizi, rentanın həcmi

264 Differensial rentanın həcmi:

- heç biri düz deyil
- istehsalın ictimai və fərdi dəyərləri arasındakı fərq
- son hədd xərcləri ilə qiymət arasındakı fərq
- son hədd xərcləri ilə istehsal xərcləri arasındakı fərq
- istehsal xərcləri ilə orta xərclər arasındakı fərq

265 Differensial renta II formalaşır:

- heç biri düz deyil
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması hesabına
- torpağın qiymətinin yüksək olması ilə
- icarədarlar arasındakı rəqabətlə
- dövlətin dotasiyaları hesabına

266 Qısamüddətli dövrdə torpağa təklif:

- heç biri düz deyil
- tam elastikdir
- tam qeyri-elastikdir
- qismən elastikdir
- qismən qeyri-elastikdir

267 Digər şərtlər sabit olduqda torpaq rentası artarsa:

- heç biri düz deyil
- torpağa olan təklif artır
- torpağın qiyməti azalır
- torpağa olan tələb artır
- torpağa olan tələb azalır

268 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır:

- bütün adları çəkilən amillərdən
- rentanın ölçüsündən
- ssuda faizinin tarifindən
- torpağa olan tələbdən
- torpağın mövcud təklifindən

269 Renta ilə icarə arasındakı fərq nədən ibarətdir:

- bütün cavablar doğru deyil
- fərq yoxdur
- bu differensial və mütləq rentanın cəmidir
- bu həmin sahəyə qoyulmuş kapitalın istifadəsi üçün ödənişdir
- icarə ödənişi rentadan başqa tikinti və qurğular şəklində kapitalın istifadəsi üçün ümumi məbləği özünə aid edir

270 Differensial rentanın miqdarı nəyə bərabərdir:

- ümumi və iqtisadi mənfəət arasındakı fərqə
- istehsal məsrəfləri ilə qiymət fərqinə
- son məsrəflərlə qiymət arasındakı fərqə
- istehsalın ictimai və fərdi məqsədlərin arasındakı fərqə
- ümumi və orta mənfəət arasındakı fərqə

271 Rentanın hansı növü torpağın təbii keyfiyyətində müxtəlifliklərlə əlaqədardır:

- rentanın bütün növləri
- mütləq renta
- differensial renta I
- differensial renta II
- differensial renta I və II

272 Xüsusi keyfiyyətləri ilə seçilən məhsulların istehsal edildiyi torpaqlardan əldə olunan gəlir:

- təbii renta
- inhisar rentası
- mütləq renta
- differensial renta
- dağ-mədən rentası

273 əgər diferensial rentanın həcmi mütləq rentanın həcmindən aşağı olarsa, onda torpaq sahibi:

- torpaq dincə qoyulur
- torpaqdan istifadə etməyi dayandırır
- torpağa investisiya cəlb etməyə çalışır
- torpağa kapital qoyuluşu artırılır
- torpaq ərazisi genişləndirilir

274 Nə üçün şirkətlərin rəhbərləri öz işçilərinin əmək haqqının artırılmasına, hətta həmkarlar ittifaqının tələbləri olsa belə həvəs etmirlər, lakin işsizlərə, yetimlərə könüllü surətdə kömək edirlər:

- hamısı doğrudur
- onlar cəmiyyətdə xoş rəy yaradırlar
- onlar inanırlar ki, işçilərə heç nə olan deyil, yetimlərə isə rəhm etmək lazımdır
- onlar hesab edirlər ki, belə əlverişlidir
- onlarda bir qayda olaraq acgözlük çox, rəhmlik isə nadir hallarda yada düşür

275 Bütün inkişaf etmiş ölkələrdə işçilər xeyli məbləğdə vəsait alırlar, cəmiyyət bu xərci edir, ona görə ki:

- hamısı doğrudur
- varlı ölkədə insanların açıqdan ölməyə yol vermək olmaz
- daimi işsizlər ordusunun olması müasir normal istehsal üçün zəruridir
- cəmiyyət əhalinin müxtəlif qruplarının gəlirlərində iri fərq olmasına yol verə bilməz
- fəhlə sinfi daimi öz hüquqları üçün mübarizə aparır

276 Kapital bazarının təsnifatı hansı kriteriyalara əsaslanır:

- bütün cavablar doğrudur
- bazarda dövriyyə edən qiymətli kağızların bazara ilk dəfə təklif olunub- olunmamasına görə
- kapital bazarlarının fəaliyyət formaları və müəyyən bir bazar yerinin olub-olmamasına görə
- bazarda alınıb-satılan qiymətli kağız növlərinə görə
- bütün cavablar səhvdir

277 Aztəminatlı sosial ailələrin saxlanılmasına dövlət xərcləri artdıqca cəmiyyətdə kasıblıq səviyyəsi:

- fasiləsiz olaraq artır
- fasiləsiz olaraq azalır
- əvvəl azalır, sonra artır
- əvvəl artır, sonra azalır
- praktiki olaraq dəyişmir

278 əmək bazarında müəssisə inhisarçısıdır. Həmin müəssisədə işləyənlərin sayı eyni inhisarçı olmayan müəssisəyə nisbətən:

- müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmindən asılı olmayacaq
- azdır
- çoxdur
- eyni sayda olacaq
- müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmindən asılı olacaq

279 Kapital - yeni əmtəələrin istehsalı üçün iqtisadiyyatın yaratdığı uzun müddət istifadə olunan nemətlərdən ibarətdir:

- F.Xayek, M.Alle
- U.Baumol və A.Bilinder
- A.Smit və D.Rikardo
- P.Samuelson və U.Nordhauz
- D.Bedd və S.Fişer

280 Aşağıdakı təriflərdən hansı təkrar kapital bazarını xarakterizə edir:

- bunların hamısı doğrudur
- ilk dəfə dövriyyəyə çıxarılan uzunmüddətli qiymətli kağızların tədavül edildiyi bazar
- yenidən dövriyyəyə buraxılan və hələ də dövriyyədə olan qiymətli kağızların tədavül edildiyi bazar
- birjada katirovkaya alınmış qiymətli kağızların birja xaricində alınıb-satılması ilə formalaşan bazar
- qiymətli kağızların fasiləsiz alınıb-satılması ilə formalaşan bazar

281 Başqa şərtlər eyni qalmaqla torpağın qiymətini nə yüksəldər?

- faiz dərəcəsi artarsa
- faiz dərəcəsi azalarsa
- illik renta artarsa
- faiz dərəcəsi azalarsa, illik renta artarsa
- cavablardan heç biri düz deyil

282 Kənd təsərrüfatında əsas istehsal vasitəsi və istehsal amili:

- idarəçilik qabiliyyəti
- torpaq
- kənd təsərrüfatı texnologiyası
- iş qüvvəsi
- fermer

283 Torpağa əlavə kapital qoyuluşunun formalaşdırdığı renta:

- hamısı
- differensial renta I
- mütləq renta
- inhisar rentası
- differensial renta II

284 Torpaq rentasını kim ödəyir?

- hamısı
- torpaq mülkiyyətçisinə-icarədar
- torpaq mülkiyyətçisinə-dövlət

- torpaq mülkiyyətçisinə-muzdlu fəhlə
- torpaq mülkiyyətçisinə-idarəedici

285 Uzunmüddətli dövrdə istehsal amilləri dəyişən hesab edilir?

- torpaq resursu tükənəndə istehsal amilləri dəyişilir
- uzunmüddətli dövrdə istehsal amilləri dəyişən hesab olunur
- qısamüddətli dövrdə istehsal amilləri dəyişilir
- əmək resursları tükənəndə istehsal amilləri dəyişilir
- kapital amili çoxalanda istehsal amilləri dəyişilir

286 Kapitalın hərəkəti nədən başlayır?

- sahibkarlıq təşəbbüsünün göstərilməsindən
- pulun investisiya edilməsindən
- istehsal vasitələri yığımından
- əmtəə yığımından
- muzdlu işçi qüvvəsinin cəlb edilməsi

287 Kapitalın hansı hissəsi aşınır?

- heç biri
- hamısı
- dövriyyə kapitalı
- əsas kapital
- intellektual kapital

288 Kənd təsərrüfatında əsas istehsal vasitəsi və istehsal amili:

- idarəçilik qabiliyyəti
- torpaq
- kənd təsərrüfatı texnologiyası
- iş qüvvəsi
- fermer

289 Kənd təsərrüfatında gəlirin bölgüsü və təkrar istehsalını təhlil edən ilkin iqtisadi məktəb:

- marksizm
- marjinalizm
- neoklassik
- fiziokrat
- merkantilizm

290 Differensial rentə kimə aiddir?

- torpağı icarəyə götürənə
- dövlətə
- torpaq mülkiyyətçisinə
- torpağı satmayana
- yeraltı müəssisələrə

291 Torpağa olan tələb əyrisi:

- üfüqi istiqamətlidir
- müvazinətlidir
- mənfi əyridir

- horizontal şəkildədir
- müsbət əyridir

292 Mülkiyyətçinin istifadə olan pis torpaq sahələrindən və yataqlarından əldə etdiyi gəlir:

- təbii renta
- mütləq renta
- differensial renta
- inhisar rentası
- dağ-mədən rentası

293 Torpağın gətirdiyi gəlir necə adlanır?

- əmək haqqı
- faiz
- mənfəət
- dividend
- renta

294 Aşağıda göstərilənlərdən hansı əmək birjasının fəaliyyətini xarakterizə edir:

- işsizliyə görə yardımın ödənilməsi
- işsizlərin qeydiyyatı
- boş iş yerlərin qeydiyyatı
- investisiyanın genişləndirilməsi vasitəsi ilə iş yerlərinin yaradılması
- peşəkarlıq səmtini bilən və iş axtaranların işə düzəldilməsi

295 Qısa müddət ərzində istehsalda məhsul hasilatını ani olaraq çoxaltmaq tələb olunur. Bu halda işçilərin əmək haqqını ödəmək üçün hansı forma məqsədəuyğundur:

- əmək haqqının vaxtamuzd üsulu ilə
- əmək haqqının günəmuzd üsulu ilə
- əmək haqqının işəmuzd üsulu ilə
- mənfəətdən faiz ilə
- realizə olunmuş məhsul məbləğinin faizi ilə

296 Qeyri-mükəmməl rəqabət bazarında aşağıdakı amillərin təsiri var:

- bütün cavablar doğrudur
- işçilərin ixtisası
- həmkarlar ittifaqı
- inhisarlar
- əməyin qiyməti

297 Firmanın istiqraz vasitələrini aid edin:

- hamısı düzdür
- mənfəət hesabına yaranan əmanətlər
- aşınmalar üçün təyin olunan pullar
- bank və kommersiya kreditləri
- səhmlərin və istiqrazların satışından daxil olan kapital

298 Kapital bazarının subyektlərinə aiddir:

- bütün cavablar doğrudur
- banklar və onların müştəriləri

- birjalar
- dövlət
- şirkətlər və xüsusi firmalar

299 Faiz gətirən pul kapitalı:

- bunların heç biri
- əmtəə kapitalı
- ticarət kapitalı
- borc kapitalı
- sənaye kapitalı

300 Torpağın təbii keyfiyyətində olan fərqə müvafiq formalaşan renta:

- təbii renta
- differensial renta I
- mütləq renta
- inhisar renta
- differensial renta II

301 Mütləq rentanın mövcudluğunun səbəbi:

- keyfiyyətsiz torpaqların çoxluğu
- keyfiyyətli torpaqların məhdudluğu
- keyfiyyətli torpağa olan tələb
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətin inhisarçılığı
- dövlət torpaqlarının məhdudluğu

302 Bütün gəlirlərin mənbəyinin, o cümlədən torpaq rentasının da izafi dəyər olduğunu söyləyən iqtisadi nəzəriyyə:

- monetarist
- marjinal
- merkantilizm
- marksizm
- keynsçi

303 Firmanın fəaliyyət aktivliyinin artmasına təkan verən xarici şərtlər hansılardır?

- qiymətin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi
- bazarın inhisara alınması
- qeyri-mükəmməl rəqabət
- mükəmməl rəqabət
- bazarın dövlət tərəfindən tənzimlənməsi

304 Firma nədir?

- aktiv fəaliyyətdə olan müəssisə
- insanların birgə təsərrüfat fəaliyyəti üçün birləşməsidir
- bazar iqtisadiyyatında biznes fəaliyyətinin əsas strukturu həlqəsidir
- dövlətin təsis etdiyi müəssisədir
- gəlir əldə etmək üçün yaradılan təsərrüfatlar

305 İqtisadiyyatın strukturunda firma hansı yeri tutur?

- ən kiçik struktur elementidir

- yeganə mümkün struktur elementidir
- struktur elementi deyil
- biznes fəaliyyətinin əsas struktur elementidir
- ən böyük struktur elementidir

306 Hasilat, emal, xidmət sahələrinin birliyi aşağıdakılardan hansıdır?

- rayon iqtisadiyyatı
- makroiqtisadiyyat
- mikroiqtisadiyyat
- mezoiqtisadiyyat
- regional iqtisadiyyat

307 Postindustrial iqtisadiyyatın inkişafında təyinedici amil nədir?

- materialtutumluluğun azalması
- intellektual kapital
- elmtutumlu məhsul
- innovasiyalar
- istehsalın diversifikasiyası

308 Müəyyən sahədə istehsal bazara nəzarət edən bir neçə firma arasında bölünürsə, bu hansı bazar modelidir?

- azad rəqabət
- xalis rəqabət
- inhisarçı rəqabət
- təkmil rəqabət
- heç biri düz deyil

309 Firmanın strategiyası hansı tipə ayrılır?

- hamısı doğrudur
- hücum və müdafiə
- hücum və gözləmə
- risk və hücum
- gözləmə, bazar, hücum

310 İstehsal amillərindən birinin qiyməti dəyişdikdə istehsal xərclərində nə dəyişir?

- orta xərclər sabit qalır
- hökmən orta xərclər dəyişməlidir
- hökmən son hədd xərcləri dəyişməlidir
- a və b doğrudur
- dəyişiklik baş vermir

311 Ümumi daxili məhsul hansı qiymətlərlə ölçülür?

- istehsalçı və istehlakçı qiyməti ilə
- müqayisəli qiymətlər ilə
- istehsalçı qiymətləri ilə
- bazar qiymətləri ilə
- istehlakçı qiymətləri ilə

312 Investisiyaların dövriyyə sürətini əks etdirən xərc növləri hansılardır:

- son hədd xərcləri
- daxili və xarici xərclər
- sabit və dəyişən xərclər
- alternativ xərclər
- orta xərclər

313 Alternativ xərclər nəyi əks etdirir?

- rəqabətin zəifləməsini
- istehsalın səviyyəsini
- mümkün xərclərin müxtəlif variantlarını
- əmək məhsuldarlığının artmasını
- rəqabətin kəskinləşməsini

314 Sabit xərclər-bu:

- bütün sadalananlar
- idarə işçilərinin əmək haqqında, mühafizəyə görə, avadanlığın amortizasiyasına sərf olunan itkilər, kredit faizinə görə
- fəhlələrin əmək haqqına, mühafizəyə, avadanlıqlara və xammalın dəyərinə sərf olunan itkilər
- işçilərin əmək haqqına, avadanlığın aşınmasına, rentə ödənişlərinə sərf olunan itkilər
- xammala, elektron enerjisinə, rentaya, kredit faizinə sərf olunan itkilər

315 Dəyişən xərclərə aid olan amillər:

- yanacaq
- elektrik enerjisi
- xammal
- hamısı doğrudur
- heç biri doğru deyil

316 Ümumi məsrəflər-bu:

- sabit və dəyişən məsrəflər
- mühasibat məsrəfləri
- iqtisadi məsrəflər
- sabit məsrəflər
- dəyişən məsrəflər

317 Orta sabit məsrəflər-bu:

- hamısı düzdür
- xammala, avadanlığa, əmək haqqına sərf olunan itkilər
- məhsulun vahidinə sərf olunan mühasibat xərcləri
- məhsulun hər bir vahidinə sərf olunan sabit xərclər
- məhsul vahidinə sərf olunan iqtisadi məsrəflər

318 Dəyişən məsrəflər-bu:

- idarə işçilərinin əmək haqqı
- istehsal həcminin dəyişilməsindən asılı olmayaraq sərf edilən xərclər
- istehsal həcminin dəyişməsi ilə dəyişən xərclər
- aşkar və məxfi xərclər
- istehsalın alternativ məsrəfləri

319 Mühasibat mənfəəti:

- mühasibat mənfəəti – iqtisadi mənfəət
- ümumi gəlir – istehsal xərcləri
- ümumi gəlir – mövcud (xarici) xərclər
- ümumi gəlir – bütün resursların iqtisadi xərcləri
- gəlir həddi – xərc həddi

320 Firma haqqında ənənəvi nəzəriyyə:

- son faydalılıq nəzəriyyəsi
- firmanın fəaliyyətinin idarə edilməsi
- mənfəətin maksimumlaşdırılması
- son hədd xərcləri nəzəriyyəsi
- menecer nəzəriyyəsi

321 Aşağıdakılardan hansı kollektiv mülkiyyət hesab olunur?

- ictimai birliklərin mülkiyyəti
- səhmdar cəmiyyətin mülkiyyəti
- icarə mülkiyyəti
- paylı mülkiyyət
- ailə mülkiyyəti

322 Mikroiqtisadiyyat – iqtisad elminin (iqtisadi nəzəriyyənin) tədqiqat obyektinə çevrilmək üçün hansı səviyyədə (çərçivədə) fəaliyyət göstərməlidir?

- müəssisə və firma
- ölkə
- regional
- milli
- dünya

323 Mikroiqtisadiyyatın subyektləri:

- heç biri doğru deyil
- ev təsərrüfatı, firma, bank, dövlət
- müxtəlif təşkilatlar, dövlət orqanları
- ayrı-ayrı insanlar, insan qrupları, təşkilatlar
- hamısı doğrudur

324 Aşağıdakılardan hansı mikroiqtisadiyyatın predmetinə aid deyil:

- iqtisadi anlayış
- iqtisadi davranış
- iqtisadi subyektlər
- iqtisadi nemətlər
- iqtisadi məqsədlər

325 Mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- yüksək göstəricisi olan iqtisadiyyatı
- təsərrüfat vahidi səviyyəsində iqtisadiyyatı
- dövlət səviyyəsində təşkil olunan iqtisadiyyatı
- kiçik həcmli iqtisadiyyatı
- iri həcmli iqtisadiyyatı

326 Müəssisə fəaliyyətinin tənzimlənməsinin təsərrüfat daxili mexanizminə aid deyil:

- dotasiyalar
- marketinq
- menecment
- iqtisadi həvəsləndirmə
- firmanın strategiyası

327 Müəssisə fəaliyyətinin tənzimlənməsinin tiplərinə aid deyil:

- hamısı düzdür
- inzibati tip
- bazar tipi
- qarışıq tip
- ənənəvi tip

328 Ekonomiks termininin elmi ictimaiyyət tərəfindən qəbul olunması bu ifadənin kimin əsərinin adından istifadə olunması ilə baş vermişdir?

- Bem-Baverk
- Jan Batist Sey
- Con Stuart Mill
- Alfred Marşal
- Con Meynard Keyns

329 Şəxsi yardımçı təsərrüfatda yaradılan və əhalinin şəxsi istehlakına natural şəkildə daxil olan vəsaitlərin dəyərini əks etdirir:

- natural gəlirlər
- pul gəlirləri
- real gəlirlər
- şəxsi sərəncamda qalan gəlirlər
- nominal gəlirlər

330 Müxtəlif ölkələrdə və əhali qrupları arasında gəlirlərin bölgüsündəki bərabərsizliyi ölçmək üçün istifadə olunan əyri:

- Lorens əyrisi
- Laffer əyrisi
- Filips əyrisi
- Engel əyrisi
- Lyukas əyrisi

331 İqtisadiyyatın tənzimlənməsinin hansı tipləri var?

- qeyri-mərkəzləşmə
- mərkəzləşmiş planlaşma
- dövlət tənzimlənməsi
- mərkəzləşmiş planlaşma, dövlət tənzimlənməsi
- heç biri düz deyil

332 İqtisadiyyatın dövlət tərəfindən idarədilməsinin hansı prinsipləri vardır?

- həvəsləndirmə
- məcburetmə

- maraqqoyatma
- inandırma
- yuxarıdakılardan hamısı düzdür

333 Hansı mülkiyyət formasının yayılması ilə əlaqədar firmanın menecer nəzəriyyəsi meydana gəlmişdir?

- intellektual mülkiyyət
- bələdiyyə mülkiyyəti
- kollektiv mülkiyyət
- kooperativ mülkiyyət
- səhmdar cəmiyyəti

334 İqtisadi nəzəriyyədə formalaşmış firma haqqında konsepsiyalar:

- təmərküzləşmə indeksi
- neoklassik, institusional, bixeviorist, təkamül
- sahibkar, kapitalist, dövlət, direktor
- iqtisadi artım, mənfəətin maksimumlaşması
- Herfindal-Xrişman indeksi

335 Firma nəzəriyyəsi hansı prinsiplərə əsaslanır?

- heç biri düz deyil
- uzunmüddətli dövrdə maksimal gəlir əldə etmək
- həm qısa, həm uzun müddətli dövrdə maksimal gəlir əldə etmək
- qısamüddətli dövrdə maksimal gəlir əldə etmə
- bütün cavablar düzgündür

336 Aşağıdakı göstərilənlərin hansı doğru deyil? Fyuçers-bu:

- bunların hamısı doğrudur
- müəyyən müqavilə bağlanmış vaxta əmtəələrin göndərilməsi
- müqavilə bağlanan vaxtı qiymətlər üzrə təyin olunmuş vaxta əmtəələrin ödənilmə və göndərilmə müqaviləsi
- müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı qiymətlər üzrə müəyyən tarixə əmtəələrin göndərilməsi və ödənilməsi haqqında müqavilə
- müəyyən tarixə sazişlərin bağlanması vaxtı əmtəənin göndərilməsi haqqında müqavilə

337 Müəssisə əsas məqsəd olaraq mənfəətin artırılması və biznesin genişləndirilməsi fəaliyyətini özündə saxlayır. Bu hal aşağıda göstərilənlərin hansı üçün xarakterikdir:

- satışla məşğul olan müəssisələr üçün
- hamısı üçün
- ancaq xırda bizneslə məşğul olan müəssisə üçün
- ancaq iri müəssisə üçün
- heç bir müəssisə üçün

338 İstehsalçının (firmanın) tarazlığı qanunla müəyyən edilir:

- bütün sadalananlar doğrudur
- tələb və təklifin bərabərliyi
- istehsalın maksimumlaşdırılması
- istehsalın ölçülüb-biçilən həddi məhsuldar amillərin bərabərliyi
- istehsal amilləri xərclərinin minimumlaşdırılması

339 Firma sahibliyini saxlayır, əgər:

- tələb əyrisindən irəli gələn qiyməti qormursa
- qiyməti həddi məsrəflər səviyyəsində təyin edirsə
- bazarda liderin qoyduğu qiymət ardınca hərəkət edirsə
- qiyməti orta dəyişən məsrəflərin səviyyəsində təyin edirsə
- tələb əyrisindən irəli gələn qiyməti qoyursa

340 Xalis iqtisadi mənfəət:

- mühasibat mənfəəti – istehsalın qeyri-mövcud (daxili) xərcləri
- ümumi gəlir – istehsal xərcləri
- ümumi gəlir – mövcud xərclər
- ümumi gəlir – bütün resursların iqtisadi xərcləri
- gəlir həddi – xərc həddi

341 Transaksion xərclər – mübadilə sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsilə əlaqədar xərclərdir?

- bu xərclər sərəncam vermək sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir
- bu xərclər mübadilə sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir
- bu xərclər istehsal sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir
- bu xərclər istehlak sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir
- bu xərclər istifadə etmək sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir

342 Uzunmüddətli dövrdə sabit xərclər dəyişilməz qalır?

- minimum əmək haqqı yüksəldikdə sabit xərclər dəyişilməz qalır
- uzunmüddətli dövrdə sabit xərclər dəyişilməz qalır
- qısamüddətli dövrdə sabit xərclər dəyişilməz qalır
- uzunmüddətli dövrdə işçilərin sayı dəyişilməz qaldıqda sabit xərclər dəyişilməz qalır
- texnologiya dəyişilməz qaldıqda sabit xərclər dəyişilməz qalır

343 Gəlir effekti göstərir ki:

- gəlir effekti yoxsulluğun azalmasını göstərir
- qiymətlərin aşağı düşməsi ilə istehlakçıların nisbi varlanması baş verir
- gəlir effekti istehlakçıların varlanmasını göstərir
- gəlir effekti qiymətlərin aşağı düşməsinə göstərir
- gəlir effekti istehsalçıların gəlirlərinin çoxalmasını göstərir

344 İstehsal xərcləri ilə mənfəət arasında hansı asılılıq mövcuddur?

- daima dəyişən asılılıq
- heç bir asılılıq
- tərs mütənasib asılılıq
- düz mütənasib asılılıq
- sabit asılılıq

345 Mənfəətin kütləsi dəyişməz qalsa, istehsal xərcləri azalsa, mənfəət norması necə dəyişər?

- bərabər paylarla azalmışdır
- dəyişməmişdir
- qalxmışdır
- aşağı düşmüşdür
- az miqdarda dəyişmişdir

346 Mənfəət normasını bərabər paylarla artırıqda, istehsal xərcləri dəyişmədikdə mənfəətin kütləsi

necə dəyişir?

- qeyri-bərabər sürətlə dəyişir
- dəyişmir
- azalır
- bərabər paylarla artır
- bərabər paylarla azalır

347 Benqmarkinqinq devizi:

- «yaxşıdan pisə»
- «pisdən yaxşıya»
- «yaxşıdan yaxşıya»
- «yuxarıdan aşağıya»
- «aşağıdan yuxarıya»

348 Firmanın xüsusi vasitələrini ayırd edin:

- mənfəət hesabına yaranan əmanətlər, aşınmalar üçün təyin olunan pullar, səhmlərin və istiqrazların satışından daxil olan kapital
- mənfəət hesabına yaranan əmanətlər
- aşınmalar üçün təyin olunan pullar
- bank və kommertiya kreditləri
- səhmlərin və istiqrazların satışından daxil olan kapital

349 Aşağıdakılardan hansı I.Fişerin mübadilə düsturudur?

- heç biri doğru deyil
- $M \times P = V \times Q$
- $M \times V = P \times Q$
- $M \times Q = P \times V$
- $M \times V = P \times V$

350 $P > MC$ – bu şəraitdə istehsalı:

- düzgün cavab yoxdur
- ixtisar etmək
- istehsalı genişləndirmək
- istehsalı azaltmaq
- istehsalı tərəküzləşdirmək

351 P kiçikdir MC – bu şəraitdə istehsalı:

- istehsalı avtomatlaşdırmaq
- istehsalı ixtisar etmək
- istehsalı çoxaltmaq
- istehsalı sabit saxlamaq
- istehsalı hərəkət etdirmək

352 İnhisarların yaranması səbəbləri hansılardır?

- dövlətin iqtisadi siyasəti
- iqtisadiyyatın inkişafı
- sahibkarların gəlirlərinin artması
- alıcıların sayının artması
- kapitalın tərəküzləşməsi və mərkəzləşməsi

353 Dövlət hansı yolla inhisarların fəaliyyətinə mane olur?

- iqtisadiyyatın ərazi quruluşunu təkmilləşdirməklə
- bazarı tənzimləməklə
- qiymətləri tənzimləməklə
- antiinhisar siyasəti həyata keçirməklə
- iqtisadiyyatın sahə quruluşunu tənzimləməklə

354 Azad rəqabət mexanizminin başlıca müsbət səmərəsi nədə istifadə olunur?

- gəlirlərin yenidən bölgüsündə
- istehlakın artmasında
- istehsalın stimullaşdırılmasında
- müəssisənin normal fəaliyyətində
- dövlətin gəlirlərinin artmasında

355 Inhisarçılığın güclənməsi iqtisadiyyatın inkişafına necə təsir göstərir?

- məhsul istehsalını artırır
- müsbət
- mənfi
- təsir etmir
- əmək məhsuldarlığını artırır

356 Hansı amil azad rəqabətin zəifləməsini şərtləndirir?

- alıcıların davranışı
- alıcıların sayının artması
- məhsulun miqdarının artması
- iqtisadiyyatda inhisarçılıq
- dövlətin iqtisadi siyasəti

357 Inhisar birliyinin belə forması yoxdur:

- sindikat
- karter
- firma
- trest
- konqlomerat

358 Bazarda alıcı və satıcılar arasında iki növ mübarizə mövcuddur:

- rəqabət və inhisarçılıq uğrunda
- mülkiyyət uğrunda
- yüksək qiymətlər uğrunda
- aşağı qiymətlər uğrunda mübarizə
- bir-birindən asılı olmamaq uğrunda

359 İnkişaf səviyyəsinə görə bazarda yarışma bölünür:

- azad və tənzimlənən yarışma
- gizli yarışma
- qara bazara keçid
- nəzarətdən kənar yarışma
- tənzimlənməyən yarışma

360 Antiinhisar qanunvericiliyi ilk növbədə istiqamətlənib:

- rəqabətlik şəraitinin yaradılmasına
- ÜDM artırılmasına
- tələbin artırılmasına
- vergilərin azaldılmasına
- mənfəətin tənzimlənməsinə

361 Aşağıda göstərilənlərdən hansı xalis rəqabətin şərti hesab edilmir:

- hamısı səhvdir
- firma bazara hakim deyil
- firma maksimum mənfəət almağa meyllidir
- firma uzunmüddətli vaxtda mənfəət götürür
- hamısı düzdür

362 İstehsal inhisarı:

- hamısı doğrudur
- istehsalın ən uğurlu şəraitinin təmin olunması
- müəyyən növ məhsul istehsalının az sayda istehsalçıların əlində cəmlənməsi
- daha uğurlu satış bazarını formalaşdırmaq
- istehsalçı müəssisələrin birliyi

363 Rəqabətin tipləri:

- monopoliya
- azad bazar rəqabəti
- təkmil və qeyri-təkmil rəqabət
- duapoliya
- inhisar rəqabət

364 Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

- sahədaxili rəqabət
- təkmil rəqabət
- inhisarçı rəqabət
- sağlam rəqabət
- haqsız rəqabət

365 Yaxın əvəzediciləri olmayan əmtəələrin yalnız bir satıcı tərəfindən satıldığı bazar strukturu:

- duopoliya
- xalis inhisar
- inhisarçı rəqabət
- təkmil rəqabət
- oliqopoliya

366 İstehsal funksiyası nə deməkdir?

- ÜMM-un nominal həcmi
- əmək və kapital məsrəflərinin məhsulun həcminə təsiri
- inflyasiya və işsizliyin qarşılıqlı əlaqəsi
- ÜDM və milli gəlirin nominal həcmi
- xalis milli məhsulun istehsalı amilləri

367 İqtisadi şəraitdən asılı olaraq istehsalın həcmının dəyərcə fərqli templərlə təkrarlanması:

- ictimai təkrar istehsal
- geniş təkrar istehsal
- sadə təkrar istehsal
- konyukturlu təkrar istehsal
- tənəzzüllü təkrar istehsal

368 İqtisadi sistemin fərqləndirici meyarları hesab etmək olar:

- A+B
- resurslar üzərində mülkiyyətin forması
- koordinasiya mexanizminin növü
- iqtisadi artımın tempi
- işsizliyin səviyyəsi

369 Qarıışıq iqtisadi sistemin xarakterik xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- azad sahibkarlıq sisteminin onun əsasını təşkil etməsi
- xüsusi mülkiyyət
- ictimai təsərrüfat sistemi
- rəqabət münasibətinin yaradılması
- dövlət planlarının yerinə yetirilməsi üçün müəssisələrin resurslarının mərkəzləşdirilmiş fondlaşdırılması

370 Sosial yönümlü bazar modeli digərlərindən hansı əlamətinə (xüsusiyyətinə) görə fərqlənir?

- dövlət mülkiyyətinin payının çoxluğuna
- xüsusi mülkiyyətin çox olmasına
- sosial xərclərin qalıq xarakterində olmasına
- güclü sosial siyasət sisteminə malik olmasına
- ümumi milli məhsulda dövlət büdcəsinin xüsusi çəkisinin az olmasına

371 İqtisadi sistem nəzəriyyəsi kim tərəfindən işlənib?

- A.Marşal
- U.Rostou
- K.Marks
- P.Samuelson
- E.Sluçkim

372 İqtisadi sistem anlayışı altında:

- hamısı doğrudur
- bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqə və təsirdə olan istehsalçıların vəhdəti başa düşülür
- bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqə və təsirdə olan insanların istehsal prosesində iştirakı başa düşülür
- istehlak prosesində insanların qarşılıqlı əlaqə və münasibətləri başa düşülür
- bütün ictimai iqtisadi formasiyalardakı əlaqə və münasibətlər başa düşülür

373 A.Smit və D.Rikardonun iqtisadi insan anlayışı nəyi ifadə edir?

- şəxsin səriştəliliyi
- şəxsin maraqları
- gəlirin maksimumlaşdırılması
- əmək bölgüsü
- hamısı doğrudur

374 D.Rikardonun iqtisad elminin metodologiyasına gətirdiyi yenilik:

- eksperiment metodu
- elmi abstraksiya
- müqayisəli təhlil metodu
- iqtisadi təhlil metodu
- statistik-iqtisad metodu

375 Merkantilistlər sərvətin hansı yolla artırılmasını əsas götürürdülər?

- xərclərin azaldılması
- xarici investisiyaların artımı
- ixracın idxaldan üstünlüyü
- idxalın ixracdan üstünlüyü
- istehsalın üstünlüyü

376 İnsan üçün zəruri olan sərvətin yaradılması və istifadəsi insan fəaliyyətinin bütün sferası:

- heç biri düz deyil
- iqtisad elminin institusional nəzəriyyəsi
- iqtisad elminin obyektı
- iqtisadi nəzəriyyənin obyektı
- qeyri-iqtisad elminin nəzəriyyəsi

377 Tələbatın artması istehlak üçün zəruri olan həyat sərvətlərinin həcmi daim üstələyir-bu:

- hamısı düzdür
- əmək bölgüsü qanunu
- iqtisadi resursların məhdudluğu qanunu
- tələb qanunu
- təklif qanunu

378 İqtisadi faktların tədqiqi əsasında nəzəri ümumiləşdirmələrin aparılması-iqtisadi nəzəriyyənin hansı tədqiqat metodudur:

- sintez
- induksiya
- deduksiya
- elmi abstraksiya
- təhlil

379 Müəyyən dərkətmə məqsədinə nail olmağı təmin edən, real gerçəkliyi araşdıran onun mahiyyət və qanunlarını aşkara çıxaran:

- hamısı düzdür
- qanun
- metod
- təhlil
- metodologiya

380 Ekonomiksin inkişaf mərhələlərinə aid deyil:

- ekonomiksin tənqidi-institusionalizm və neoinstitusionalizm
- neoklassik istiqamət
- keynisçilik və onun təkamülü

- monetarizm, təklif iqtisadiyyatı
- merkantilizm

381 İqtisadi nəzəriyyənin predmetini daha dolğun səciyyələndirən tərif:

- sərvət yaradan, istehsal sferasını öyrənən elmdir
- insanların maddi və mənəvi tələbatlarının dinamikası haqqında elmdir
- istehsal olunmuş nemətlərin istehsalı və bölgüsünün meyarları haqqında elmdir
- natural sərvətlər haqqında elmdir
- məhdud iqtisadi ehtiyatlar şəraitində insan cəmiyyətinin inkişafının ən ümumi qanunları haqqında elmdir

382 Marksist yanaşmaya görə: iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab etmək olarmı?

- tələbatların sonsuzluğu
- millətin sərvəti
- istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
- təsərrüfat subyektlərinin davranışı
- ehtiyatların məhdudluğu

383 Müasir iqtisad elminin çoxlu məktəb və istiqamətləri tərəfindən metodoloji əsas kimi istifadə olunmuşdur:

- faydalılıq həddi nəzəriyyəsi
- keynsçi nəzəriyyə
- neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- iqtisadi artım nəzəriyyəsi
- iqtisadi rifah nəzəriyyəsi

384 Təbiət və cəmiyyət qanunlarının vəhdəti nədədir:

- daimi xarakter daşıyır
- insanların fəaliyyətindən asılı deyillər
- insanların iqtisadi fəaliyyəti vasitəsilə təzahür edir
- tarixən keçici xarakter daşıyır
- obyektiv xarakter daşıyırlar

385 Maliyyə münasibətləri nəyi əks etdirir?

- pul vəsaitlərinin dövlətlə vətəndaşları arasında bölgüsü
- dövlətlə müəssisələr arasında pul vəsaitlərinin bölgüsü münasibətlərini
- pul vəsaitləri fondunun yaradılması, bölgüsü və istifadəsi münasibətlərini
- dövlət büdcəsinin gəlirləri və xərcləri arasında olan münasibətləri
- müəssisələrin pul vəsaitlərinin yaradılması üzrə münasibətləri

386 Geri qaytarılmaq şərti ilə büdcədən müəssisə, təşkilat və idarələrə onların xərclərinin müəyyən hissəsini və yaxud tam ödənilməsini təmin etmək üçün verilən pul vəsaiti:

- büdcə dotasiyası
- büdcə kəsiri
- büdcə ödənişi
- büdcə maliyyələşdirilməsi
- büdcə gəliri

387 Təqdim olunma xarakterinə görə kreditin növləri:

- dövlətlərarası, dövlət, bank, kommertiya, istehlak krediti

- dövlətlərarası, dövlət, kommərasiya istehlak krediti
- dövlətlərarası, dövlət, kommərasiya, ipoteka krediti
- dövlətlərarası, dövlət, kommərasiya, ipoteka, bank və istehlak krediti
- dövlətlərarası, bank, dövlət, kommərasiya, ipoteka krediti

388 Hansı resurslar hesabına bank vəsaiti formalaşır?

- istiqamətləndirilmiş və ya depozit hesabına
- öz vəsaiti, cəlb olunan vəsaitlər və yönəldilmiş və ya istiqamətləndirilmiş
- sosial və ehtiyat kapitalları hesabına vəsait
- bankın öz vəsaitləri və depozitlər hesabına
- depozitlər və cəlb olunan vəsaitlər hesabına

389 Kreditləşmə müddətinə görə kreditin formaları:

- uzunmüddətli, uzunmüddətli xüsusi, qısamüddətli
- qısamüddətli, uzunmüddətli xüsusi, ortamüddətli
- qısamüddətli, ortamüddətli xüsusi, uzunmüddətli
- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli, uzunmüddətli xüsusi
- qısamüddətli xüsusi, ortamüddətli, uzunmüddətli

390 Dövlətin öz vətəndaşlarına və hüquqi şəxslərinə borcu:

- daxili borc
- qısamüddətli borc
- ortamüddətli borc
- uzunmüddətli borc
- heç biri düz deyil

391 Mülkiyyət formasına görə maliyyə sistemi:

- heç biri düz deyil
- təsərrüfat subyektlərinin maliyyəsi
- əhalinin və bank müəssisələrinin maliyyəsi
- dövlətin mərkəzləşdirilmiş maliyyəsi
- dövlət mülkiyyətində olan müəssisələrin maliyyəsi, qeyri-dövlət mülkiyyətində olan müəssisələrin maliyyəsi

392 Dövlətin yerli büdcələrə və hüquqi şəxslərə maliyyə dəstəyinin formaları:

- gəlirlər, büdcə ssudaları, subvensiya, subsidiya
- gəlirlər, dotasiyalar, subsidiyalar
- büdcə ssudaları, xərclər, subvensiyalar
- subvensiya, dotasiya, xərclər, büdcə ssudaları
- büdcə ssudaları, dotasiya, subvensiya, subsidiya

393 Aşağıdakılardan hansı kredit sisteminə aid deyil?

- heç biri düz deyil
- kredit hesablaşma münasibətləri
- kreditləşmənin forma və metodları
- bank hesablarında vəsaitlərin toplanması
- hamısı düzdür

394 Aşağıdakılardan hansı kredit mexanizminin quruluşuna aid deyil?

- heç biri düz deyil

- kreditləşmənin obyektləri
- kredit planlaşması
- bank hesablarında vəsaitlərin toplanması
- hamısı düzdür

395 Büdcə sistemi vasitəsilə büdcənin hansı funksiyaları reallaşır:

- təkrar istehsal, tənzimləyici
- nəzarətedici, həvəsləndirici
- həvəsləndirici, bölüşdürücü
- tənzimləyici, nəzarətedici
- bölüşdürücü, nəzarətedici

396 Maliyyə sisteminin subyektlərinə görə formaları:

- qeyri-dövlət mülkiyyətində olan müəssisələrin maliyyəsi
- dövlətin valyuta ehtiyatları
- müxtəlif səviyyəli büdcələr
- sosial, əmlak və şəxsi sığorta fondları
- dövlətin (mərkəzləşdirilmiş) maliyyəsi, təsərrüfat subyektlərinin maliyyəsi, əhalinin maliyyəsi

397 Aşağıdakılardan hansı pul-kredit siyasətinin ümumi metodlarına aiddir?

- faiz dərəcələrinin müəyyənləşdirilməsi
- uçot (diskont) siyasəti
- bank krediti əməliyyatlarının likvidliyinin tənzimlənməsi
- açıq bazarlarda əməliyyatlar
- hamısı düzdür

398 Beynəlxalq hesablaşmaların subyektləri:

- idxal və ixrac edənlər, sahibkarlar
- idxal edənlər, sahibkarlar
- banklar, ixrac və idxal edənlər
- beynəlxalq banklar
- ixrac edənlər, fermerlər

399 Müasir dövrdə kreditin aşağıdakı formalarından biri yanlıştır:

- beynəlxalq kredit
- dövlət krediti
- kənd təsərrüfatı krediti
- kommunal kredit
- sənaye krediti

400 Kreditləşmə üsuluna görə kreditin formaları:

- pul formasında, məhsuldar formada
- məhsuldar formada
- məhsuldar formada, natural formada
- pul formasında natural formada
- natural formada

401 Bankın öz müştərisinə pula olan öhdəliyinin yerinə yetirilməsi haqqında zəmanət verməsi:

- bank zəmanəti

- bank öhdəliyi
- bankın pul sənədi
- bank aktivi
- bank məktubu

402 Aşağıdakılardan hansı kredit mexanizminin quruluşuna aid deyil?

- A,B düzdür
- kreditləşmənin obyektləri
- kredit planlaşması
- bank hesablarında vəsaitlərin toplanması
- hamısı düzdür

403 Kredit siyasəti nədir?

- maliyyə reformaları
- Mərkəzi Bank tərəfindən faiz dərəcələrinin müəyyən edilməsi
- dövlət tərəfindən pul tədavülü əməliyyatlarının tənzimlənməsi
- Milli Bank və dövlət tərəfindən pul-kredit sferasında həyata keçirilən tədbirlər
- dövlət reformaları

404 Aşağıdakılardan hansı kreditin mənbəyinə aid deyil?

- hamısı aiddir
- amortizasiya yığımları
- büdcə sisteminin vəsaitləri
- əhalinin gəlirləri və yığımları
- müəssisələrin hesablaşma hesabındakı vəsait

405 Dövlət xərclərinin gəlirlərdən üstün artması:

- büdcə kəsiri
- büdcə tarazlığının pozulması
- büdcə məsrəflərinin azalması
- büdcə daxilolmalarının azalması
- büdcə tarazlığının pozulması

406 Hansı müddətdə dövlət büdcəsinin tələblərinin yerinə yetirilməsi həyata keçirilir?

- büdcənin müəyyənləşdirilməsi
- büdcənin təsdiq vaxtı
- büdcəsinin planlaşdırılması
- büdcə ili
- büdcənin təsdiqi

407 Maliyyə sisteminin başlıca həlqəsi:

- büdcədən kənar dövlət fondları
- Mərkəzi Bank
- Maliyyə Nazirliyi
- dövlət müəssisələri
- dövlət büdcəsi

408 Dövlətə məxsus olan, lakin büdcə sisteminə daxil olmayan maliyyə fondları:

- büdcə profisiti

- büdcə xərcləri
- büdcə gəlirləri
- büdcə kəsiri
- büdcədənənar dövlət fondları

409 Yerli özünüidarəetmə və dövlət orqanlarına məxsus vəzifə və funksiyaların yerinə yetirilməsi üçün lazım olan pul vəsaitlərinin yığılması və istifadə olunması formasıdır:

- dövlət xərcləri
- dövlət gəlirləri
- büdcə fondları
- dövlət müəssisələrinin maliyyəsi
- dövlət büdcəsi

410 Dövlət və müəssisələr, müəssisələr, müəssisələr və banklar sistemi, eləcə də müəssisənin daxili iqtisadi subyektləri arasında, dövlət və əhali arasında pul münasibətləridir:

- maliyyə mexanizmi
- məqsədli maliyyə resursları
- xüsusi maliyyə fondları
- maliyyənin funksiyaları
- maliyyə münasibətləri sistemi

411 Friksion işsizliyin səviyyəsi necə ölçülür?

- $\frac{\text{işsizlərin sayı}}{\text{əmək qabiliyyəti əhalinin sayı}} \times 100\%$
- $\frac{\text{işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$
- $\frac{\text{friksion işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$
- $\frac{\text{friksion işsizlərin sayı}}{\text{orta əmək qabiliyyəti əhali}} \times 100\%$
- $\frac{\text{işsizlərin sayı}}{\text{nəşğul əhalinin sayı}} \times 100\%$

412 İş qüvvəsinin iştirak dərəcəsi necə ölçülür?

- $\frac{\text{struktur işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$
- $\frac{\text{işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$
- $\frac{\text{iş qüvvəsi}}{\text{əmək qabiliyyəti əhalinin sayı}} \times 100\%$
- $\frac{\text{iş qüvvəsi}}{\text{əmək qabiliyyəti əhalinin sayı}} \times 100\%$
- $\frac{\text{friksion işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$

413 İşsizliyin təbii səviyyəsi necə ölçülür?

- $\frac{\text{iş qüvvəsi}}{\text{ahbrəbjy işsizlər + tsiklik işsizlər}} \times 100\%$
-

$$\frac{\text{friksion işsizlər} + \text{işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$$

$$\frac{\text{friksion işsizlər} + \text{struktur işsizlər}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$$

$$\frac{\text{friksion işsizlər} + \text{struktur işsizlər}}{\text{məşğul əhalinin sayı}} \times 100\%$$

$$\frac{\text{iş qüvvəsi}}{\text{struktur işsizlər} + \text{tsiklik işsizlər}} \times 100\%$$

414 Tam məşğulluq nə deməkdir?

- yuxarıda göstərilənlərin heç biri doğru deyil
- bütün əmək qabiliyyətli əhali işlə təmin edilmişdir
- əmək qabiliyyəti olan və işləmək istəyən hər bir şəxs işlə təmin olunmuşdur
- ölkədə işsizliyin olmadığı bir dövr
- yuxarıda göstəricilərin hamısı doğrudur

415 Uzunmüddətli dövrdə iş qüvvəsinin tərkibində işsizlərin payını ifadə edir:

- cavablardan heç biri düz deyil
- işsizliyin təbii norması
- işsizliyin təbii səviyyəsi
- təbii özüməşğulluq
- təbii ikili məşğulluq

416 İş qabiliyyətinə malik olan əhalinin hərəkət dinamikası və istehsal prosesində ondan istifadə xarakterini ifadə edən qanun:

- istehsal potensialından tam istifadə qanunu
- əhali məskunluğu qanunu
- əhali artımı qanunu
- tam məşğulluq qanunu
- işsizliyin təbii səviyyəsi qanunu

417 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsi hansı iqtisadi siyasəti nəzərdə tutmur?

- məşğulluğun tənzimlənməsini
- makro və mikro iqtisadi əlaqələndirməni
- iqtisadi siyasətin nəticəsinin dəyişməsinə
- gözləmənin mümkün təsirini
- dövlətin iqtisadiyyata məhdud müdaxiləsini

418 ÜMM-un (ümumi milli məhsul) dinamikası və məcmu təklif ayrısı cəmiyyətdə nəyin həcmi haqda təsəvvür yaradır?

- cəmiyyətdə xərclərin həcmnin dəyişməsi haqda
- cəmiyyətdə məşğulluğun həcmnin dəyişməsi haqda
- cəmiyyətdə işsizliyin həcmnin dəyişməsi haqda
- cəmiyyətdə əmək haqqının həcmnin dəyişməsi haqda
- cəmiyyətdə gəlirlərin həcmnin dəyişməsi haqda

419 İşsizliyin təbii şəraiti üçün aşağıdakı hallar mümkündür:

- iqtisadiyyatda struktur işsizlik mövcuddur
- iqtisadiyyatda tsiklik işsizlik mövcuddur

- iqtisadiyyatda friksion və struktur işsizlik mövcuddur
- iqtisadiyyatda işsizlər yoxdur
- yuxarıdakıların heç biri düz deyil

420 İşsizlik haqqında məlumat ona görə doğru deyil ki:

- bütün cavablar səhvdir
- qismən məşğulluq mövcuddur
- gizli iqtisadiyyat mövcuddur
- tsiklik işsizlik mövcuddur
- hamısı düzdür

421 A. Lauqulerin Təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi hansı problemin həllini nəzərdə tutmurdu?

- inflyasiyanın tənzimlənməsi
- vergilərin azaldılması
- təklifin stimullaşdırılması
- büdcənin sağlamlaşdırılması
- sosial proqramların dondurulması

422 Aşağıdakı amillərdən hansı tələb inflyasiyasını yarada bilər?

- kommunal xidmət qiymətlərinin artırılması
- dövlət büdcə kəsirinin artması
- neftin qiymətinin artması
- istehlaka meyllilik həddinin azalması
- əhalidən tutulan gəlir vergisinin artırılması

423 Açıq inflyasiya hansı formalarda təzahür edir?

- heç biri düz deyil
- qiymət inflyasiyası və gözləmə adaptasiya olma inflyasiyası
- sürüşən inflyasiya və xərclər inflyasiyası formasında
- tələb inflyasiyası, xərclər inflyasiyası və struktur inflyasiyası formasında
- hiper inflyasiya, təklif inflyasiyası və tələb inflyasiyası formasında

424 İstehsal xərclərinin yüksəlməsi ilə qiymətlərin artması nəticəsində baş verən inflyasiya:

- açıq inflyasiya
- tələb inflyasiyası
- xərclər inflyasiyası
- təklif inflyasiyası
- struktur inflyasiya

425 Ev təsərrüfatının məqsədi:

- iş qüvvəsinin hərəkətinin maksimumlaşdırılması
- mənfəətin maksimumlaşdırılması
- faydalılığın maksimumlaşdırılması
- rentanın maksimumlaşdırılması
- əmtəə və xidmətlərin istehlakının maksimumlaşdırılması

426 Makroiqtisadi bazarları müəyyənəldirin:

- tələb, təklif, valyuta və xidmətlər bazarı
- əmtəə və xidmətlər, maliyyə, iqtisadi resurslar və valyuta bazarı

- istehlak malları, istehsal vasitələri, xidmətlər və maliyyə bazarı
- qiymətli kağızlar, istehlak malları və xidmətlər bazarı
- tələb və təklif, istehsal vasitələri, xidmətlər və valyuta bazarı

427 İstehlakın həcminə təsir edən əsas amillər:

- gəlirin səviyyəsi, alıcının zövqü, qiymət
- gəlirlərin səviyyəsi, qiymətlərin səviyyəsi, psixoloji amil
- alıcının zövqü, psixoloji və sosioloji amil
- qiymət, alıcının zövqü, gəlirlərin səviyyəsi
- yığımın həcmi, gəlirlərin səviyyəsi

428 İctimai təkrar istehsalın nəticəsi:

- istehsal olunmuş məhsulun dəyərə ifadəsi
- məcmu məhsul
- məcmu gəlir
- məcmu ictimai məhsul
- istehsalın milli həcmi

429 İqtisadi şəraitdən asılı olaraq istehsalın həcmində dəyərə fərqli templərlə təkrarlanması:

- ictimai təkrar istehsal
- geniş təkrar istehsal
- sadə təkrar istehsal
- konyukturlu təkrar istehsal
- tənəzzüllü təkrar istehsal

430 Cəmiyyətin iqtisadi-sosial rifah halını əks etdirən təkrar istehsal:

- geniş və konyukturlu təkrar istehsal
- sadə geniş təkrar istehsal
- fərdi və ictimai təkrar istehsal
- konyukturlu təkrar istehsal
- tənəzzüllü təkrar istehsal

431 Aşağıdakılardan hansılar ÜDM-in xərclərə görə hesablanmasında nəzərə alınmır?

- hamısı düzdür
- investisiya xərcləri
- dividendlər
- dövlət xərcləri
- amortizasiya

432 Ölkənin istehsalının inkişaf dərəcəsini, onun əhalisinin rifah halını ən real müəyyən edən göstərici:

- adambaşına düşən ümumi milli məhsul
- ümumi milli məhsul
- ümumi daxili məhsul
- xalis milli məhsul
- milli gəlir

433 Məcmu təklif nəyin dəyəridir?

- düzgün cavab yoxdur

- satışa təqdim edilən bütün son məhsul və xidmətlərin
- ümumi ictimai məhsulun
- ümumi daxili məhsulun
- hamısı düzdür

434 İl ərzində istehsal edilmiş məhsulun dəyərini həmin fondların orta illik dəyərinə olan nisbəti:

- fond qalığı
- amortizasiya
- fond tutumu
- amortizasiya norması
- fondverimi

435 İnvestisiya həcmi ilə ÜDM-in tempinin dəyişməsi arasında nisbət:

- investisiya riski
- multiplikator
- qiymət indeksi
- akselerator
- gəlirin ümumi səviyyəsi

436 Gəlirin ödənilməsi ilə əlaqəli olmayan vəsait:

- heç biri düz deyil
- amortizasiya ayrımları, biznesə görə dolay vergilər
- birbaşa vergilər
- transfert ödəmələr və biznesə görə dolay vergilər
- əmək haqqına əlavələr və amortizasiya ayrımları

437 Xərclər-buraxılış metodunun gəlirlər-xərclər metodu ilə müqayisədə əsas məsələ onun istiqamətləndirilməsidir – bu:

- məcmu məhsulun artım tempidir
- bu istehsalın məhsuldarlığı və həm də milli istehsalın tempidir
- bu istehsalın fasiləsiz davamı və yığımdır
- ancaq təkcə son deyil, həm də milli istehsalın ümumi nəticəsidir
- bu istehsal proporsiyası və onlar arasındakı nisbətdir

438 Təkrar hesablanmanı aradan qaldırmaq üçün:

- heç biri düz deyil
- bütün ictimai məhsulun ümumi məbləği kimi
- mövcud məhsulların satış qiyməti ilə aralıq məhsul satışından alınan fərq
- istehlak fondu ilə yığım fondu arasındakı fərq kimi
- ümumi məhsulla aralıq məhsulun fərq kimi hesablanan son ictimai məhsul

439 Milli hesablar sistemində (MHC) mülkiyyətdən gəlirlər kateqoriyasına aid edilir:

- xirda sahibkarlıq sektorunun mənfəəti
- qeyri-korporativ sahibkarlıq sektorunun mənfəəti
- korporativ sahibkarlıq sektorunun mənfəəti
- xüsusi sahibkarlıq sektorunun mənfəəti
- korporativlərin mənfəəti

440 əgər potensial və faktiki ÜDM bir-bilərinə bərabərdirlərsə, bu halda iqtisadiyyatda:

- hamısı düzdür
- tsiklik işsizlik yoxdur
- işsizliyin təbii səviyyəsi mövcuddur
- friksion işsizlər var
- struktur işsizlər var

441 Mövcud bazar qiymətləri ilə hesablanan ÜMM (ümumi milli məhsul) necə adlanır:

- xalis milli məhsul
- real ÜMM
- nominal ÜMM
- ÜMM deflyatoru
- qiymət indeksi

442 Bütün iqtisadi subyektlərin fəaliyyətinin ümumiləşmiş nəticəsinin predmeti hansı yanaşma üsulu vasitəsilə öyrənilir?

- dünya iqtisadiyyatı
- makroiqtisadi
- mikroiqtisadi
- mezoiqtisadi
- meqoiqtisadi

443 İqtisadi inkişaf səviyyəsinə görə milli iqtisadiyyat:

- asılı, inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
- asılı və inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
- zəif və yarımasılı inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
- zəif inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
- asılı və zəif inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat

444 Müəyyən bir dövr ərzində cəmiyyətin yaratdığı maddi nemətlərin məcmu dəyəri:

- ümumi gəlir
- ümumi ictimai məhsul
- ümumi milli məhsul
- ümumi daxili məhsul
- ümumi daxili investisiya

445 Xammal resursları hansı qrupa bölünür:

- tükənən və təkrar istehsal olunan resurslara
- tükənən və yeniləşən resurslara
- tükənməz resurslara
- tükənməz və təkrar istehsal olunan resurslara
- təkrar istehsal olunan və bərpa olunan resurslara

446 İstehsal proseslərinin daimi bərpası və təkrarlanması:

- üç bənd düzdür
- təkrar istehsal
- fərdi təkrar istehsal
- sadə təkrar istehsal
- geniş təkrar istehsal

447 İstehsalın dəyərcə əvvəlki həcmdə təkrarlanması:

- fərdi təkrar istehsal
- geniş təkrar istehsal
- sadə təkrar istehsal
- konyukturlu təkrar istehsal
- tənəzzüllü təkrar istehsal

448 İstehsalın dəyərcə daim genişlənən həcmdə təkrarlanması:

- fərdi təkrar istehsal
- sadə təkrar istehsal
- geniş təkrar istehsal
- konyukturlu təkrar istehsal
- tənəzzüllü təkrar istehsal

449 İctimai istehsalın daim təkrarlanan əlaqə və axın formasında yenidən bərpası və təkrarlanması:

- intensiv təkrar istehsal
- ictimai təkrar istehsal
- fərdi təkrar istehsal
- sadə təkrar istehsal
- geniş təkrar istehsal

450 İl ərzində istehsal edilmiş məhsulun dəyərinin həmin fondların orta illik dəyərində olan nisbəti:

- fond qalığı
- amortizasiya
- fond tutumu
- amortizasiya norması
- fondverimi

451 İl ərzində istehsal və istehlak edilmiş əmtəə və xidmətlərin dəyəri:

- İG (izafi gəlir)
- XMM (xalis milli məhsul)
- ÜMM (ümumi milli məhsul)
- MG (milli gəlir)
- XG (xalis gəlir)

452 Qərb iqtisadi ədəbiyyatında ÜMM strukturu elementlərindən biri səhvdir:

- əlavə xərclər
- istifadə olunan xərclər
- amillər üzrə xərclər
- əhali xərcləri
- sahibkarların gəliri

453 Milli gəlirdən şəxsi gəlirlərə keçərkən hansılar nəzərə alınmır?

- dolaylı vergilər
- transfert ödəmələri
- müəssisələrdən tutulmuş vergilər
- fərdi vergilər
- sosial sığorta ödəmələr

454 Ümumi daxil məhsul hansı qiymətlərlə ölçülür?

- istehsalçı və istehlakçı qiyməti ilə
- müqayisəli qiymətlər ilə
- istehsalçı qiymətləri ilə
- bazar qiymətləri ilə
- istehlakçı qiymətləri ilə

455 Makroiqtisadi subyektlərin müəyyənləşdirilməsinin əsas kriteriyası spesifik roldur ki, onlardan hər biri iqtisadi fəaliyyətin təşkilində öz rolunu yerinə yetirir. Bu subyektlərə aiddir:

- xarici, sahibkar və aksioner sektor
- xarici sektor, sahibkarlıq, dövlət və ev təsərrüfatı sektoru
- ev təsərrüfatı, firma və dövlət sektoru
- xarici, dövlət, aksioner və sahibkarlıq sektoru
- xarici, ev təsərrüfatı, dövlət sektoru

456 əmtəələrin satışından əldə edilən pul vəsaiti ilə həmin əmtəələrin satın alınma qiymətlərinin cəmi arasındakı fərq:

- ümumi xərc]
- ümumi gəlir
- ümumi tələbat
- ümumi satış həcmi
- ümumi məhsul

457 Aşağıdakı təriflərdən hansı tələbatı xarakterizə etmir:

- sərvərin müxtəlif elementlərinin sərfinə arzu yaxud zərurətdir
- həyat fəaliyyətini saxlamaq, bütünlükdə şəxsiyyətin və cəmiyyətin inkişafı üçün zəruri şeylərə ehtiyacdır
- həyatın obyektiv zəruri şərtidir
- insanların şeylər dünyasına münasibətidir
- insan əməyi ilə yaradılan istehsal vasitələri və istehsal şeyləridir

458 Aşağıdakı təriflərdən hansı mütləq maksimum tələbata aiddir:

- hər bir insanın zəruri həyat səviyyəsini təmin edən tələbatdır
- istehsalın və elmi-texniki tərəqqinin nail olunmuş səviyyəsində tələbatın ödənilməsidir
- istehsalın son imkanlarına istiqamətlənən tələbatdır
- ümumi mənafeələr prinsipi üzrə birləşən insanların tələbatıdır
- insanların təhsilə, mədəniyyətə, dincəlməyə, yaradıcılığa cəhdinin təmin edilməsidir

459 Müasir insan tələbatının piramidasının başında nə durur:

- özünü reallaşdırmağa tələbat- insanın qabiliyyətlərinin və imkanlarının təkmilləşdirilməsi
- sosial tələbat- insanlarla ünsiyyət, dostluq, sevgi və s. tələbat
- fizioloji tələbat- yeməyə, suya, paltara, mənzilə və s. tələbat
- təhlükəsizliyə tələbat- xarici düşmənlərdən, cinayətkarlardan, yoxsulluqdan müdafiə, xəstəlik zamanı köməyə tələbat
- hörmətə və nəvazişə olan tələbat-digər insanlar tərəfindən hörmət

460 İstehsal imkanları nədir?

- bunların hamısı doğrudur
- istehsal proseslərinin yerinə yetirilməsinin üsul və vasitələri haqqında biliklərin məcmusudur
- məhduddur və təkrar istehsal olunmayan resursdur

- resurslardan tam istifadə şəraitində məhsul buraxılışının ən yüksək həcmidir
- idarəetmədə iqtisadi qərarların müəyyən edilməsi və təhlili prosesində istifadə olunan məlumatlardır

461 Nemət nədir?

- bunların hamısı doğrudur
- istehsal prosesində istifadə olunan bütün təbii resurslardır
- yeni predmetlər yaratmır, lakin insanlara fayda verir, onların tələbatını ödəyir
- həyatın obyektiv zəruri şərtidir
- insanların bilavasitə və yaxud dolaylı yolla tələbatını ödəyən, fayda və rahatlıq gətirən məhsuldur

462 Nemətin resurstutumluğu dedikdə nə başa düşülür:

- bunların hamısı doğrudur
- nisbətən məhdud miqdarda istehsal olunan nadir nemətlər
- istehsal amillərindən istifadə və onların yaradılması prosesi
- insan əməyi ilə yaradılan məhsullar
- faydalılıq vasitəsilə insanların tələbatının ödənilməsi prosesi

463 Cəmiyyətin tələbatı sonsuzdur, əmtəə və xidmətlərin istehsalı üçün zəruri resurslar məhduddur. Bu ziddiyyət necə həll olunur:

- iqtisadiyyatın açıqlıq dərəcəsi ilə
- tələbatın artması qanunu ilə
- iqtisadi seçim yolu ilə
- qənaət yolu ilə
- iqtisadiyyata dövlət müdaxiləsi yolu ilə

464 İstehsal imkanları əyrisində məhsullardan birinin istehsalının artmasına uyğun olaraq:

- hamısı düzdür
- o biri məhsulun istehsalı aşağı düşür
- o biri məhsulun istehsalı artır
- o biri məhsulun istehsalının həcmi sabit qalır
- heç biri düz deyil

465 əgər ölkə özünün bütün maddi və əmək ehtiyatlarını istifadə edərsə, hər hansı məhsuldan çoxlu miqdarda:

- yalnız başqa ölkələrlə ticarətin artırılması əldə oluna bilər
- istehsal oluna bilməz
- mümkün ehtiyatları artırmaqla istehsal oluna bilər
- mümkün ehtiyatları artırmaqla istehsal oluna bilməz
- ehtiyatların yenidən bölgüsü ilə istehsal oluna bilər

466 İqtisadi tələbatlar bunlardır:

- bütün cavablar doğrudur
- maddi nemətlər və xidmətlərin alınması yolu ilə ödənilə bilən tələbatlar
- insan üçün zəruri olan nemətlər
- təbii resurslar, kapital və əmək
- insanın bütün tələbatları

467 Resurs məhfumunun hansı tərifı daha dəqiqdir:

- heç biri doğru deyil

- nemətlərin yaradılmasında istifadə olunan bilən istehsal amilləridir
- insan kapitalı, torpaq, texnologiyadır
- torpaq, əmək və kapitaldır (insan və pul)
- istehsal prosesində iştirak etməyə hazır olan insanlardır

468 əvəzətmə effekti göstərir ki, qiymətlərin dəyişməsi ilə alıcının istehlakının quruluşunda dəyişiklik baş verir?

- əvəzətmə effekti bazara daxil olan həm istehsalçıların, həm də istehlakçıların sayının artmasını göstərir
- əvəzətmə effekti qiymətlərin dəyişməsi ilə istehlakın quruluşunda dəyişiklik baş verir
- əvəzətmə effekti istehsalın strukturundakı dəyişikliyi göstərir
- əvəzətmə effekti bazara daxil olan istehsalçıların sayının çoxluğunu göstərir
- əvəzətmə effekti bazara daxil olan istehlakçıların sayının çoxluğunu göstərir

469 Bütün istehsal amillərinin səmərəliliyini özündə əks etdirən, istehsal amillərinin kompleks göstəricisi:

- əmək haqqı
- gəlir
- renta
- mənfəət
- faiz

470 İstehsal amillərindən birinin qiyməti dəyişərsə nə dəyişər?

- dəyişən xərclər
- istehsal xərcləri
- daxili xərclər
- xarici xərclər
- orta xərclər

471 İstehsal imkanları əyrisində ehtiyatların tam istifadə olunmasını göstərən:

- bütün cavablar doğru deyil
- istehsal imkanlarından kənarda yerləşən nöqtədir
- istehsal imkanları daxilində yerləşən nöqtədir
- istehsal imkanları əyrisinin üzərində yerləşən nöqtədir
- bütün cavablar doğrudur

472 İstehsal səmərəlidir-əgər:

- təbii resurslardan tam istifadə olunması təmin olunub
- əmək resurslarından tam istifadə olunması təmin olunub
- bütün resurslardan tam istifadə edilib
- istehsal resurslarından tam istifadə olunub
- istehsal amillərinin məhsuldarlığının azalması qanunu istehsalda fəaliyyət göstərir

473 İqtisadi marağ:

- cavablar doğru deyil
- iqtisadi münasibətlər formasıdır
- mənimsəmə ilə əlaqədardır
- tələbatların ödənilməsi ilə bağlıdır
- bütün cavablar düzgündür

474 əmək predmetləri bunlardır:

- əmək haqqı, alətlər
- alətlər, mexanizmlər, maşınlar, avtomatlar
- təbiətin verdiyi faydalı qazıntılar
- binalar, yollar, kanallar
- emal olunmaq üçün nəzərdə tutulmuş xammal

475 İnstitusional iqtisadiyyat nədir?

- bunların hamısı doğrudur
- sosial cərəyandır
- qlobal problemdir
- formal və qeyri-formal qaydaların məcmusudur
- standart məhdudiyyətdir

476 İnstitusional baxımından formal qanunlar və qeyri-formal qaydalar hansılardır?

- konstitutsiya qanunvericilik, mülkiyyət hüquqü, ənənələr, adətlər, əxlaqi qaydalar
- transaksion xərclər konsepsiyası
- mübadilənin şəxsləndirilməsi
- itgiləri minimumlaşdırmaq
- ictimai rifah uyğunsuzluğu

477 İqtisadi agentlər arasında iqtisadi nemətlərin, hər şeydən əvvəl iqtisadi resursların mənimsənilməsi üzrə münasibətlər:

- sahibkar mənfiyyəti
- mənimsəmə
- mülkiyyət hüququ
- istifadə etmə
- sahibkarlıq qabiliyyəti

478 Xüsusi mülkiyyət-aşağıdakılardan hansının üzərində vətəndaşların hüququnun möhkəmləndirilməsi formasıdır?

- hamısı doğrudur
- hər hansı əmlaka yiyələnmək və tətbiq etmək
- hər hansı əmlakdan istifadə etmək və onunla əlaqədar sərəncam vermək
- hər hansı əmlakın istifadəsi və onunla əlaqədar sərəncam verilməsi
- hər hansı əmlakla əlaqədar sahibolma, istifadə və sərəncam vermə

479 Azərbaycanda özəlləşdirmənin başlıca məqsədləri hansılardır:

- bütün cavablar doğru deyil
- təsərrüfat subyektləri üçün xüsusi mülkiyyət və sərbəst rəqabət prinsipləri əsasında özü-özünü tənzimləyən bazar iqtisadiyyatı mühitinin yaradılması
- xalq təsərrüfatı strukturunun bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun olaraq yenidən qurulması
- milli iqtisadiyyata investisiyaların, o cümlədən xarici investisiyaların cəlb edilməsi
- bütün cavablar doğrudur

480 Qiymətli kağızların buraxılması və satılması yolu ilə formalaşan mülkiyyət:

- çek
- səhmdar cəmiyyəti
- order

- kredit kartı
- elektron pullar

481 İcarədarın hüquqlarına aid deyil:

- bütün cavablar doğrudur
- icarəyə götürülmüş əmlaka sahibolma
- icarəyə götürülmüş əmlakın özəlləşdirilməsi
- icarəyə götürülmüş əmlakdan istifadə etmə
- icarəyə götürülmüş əmlakda sərəncam vermə

482 Universitetdə tələbələrin təhsil almasının qiymətliliyi əks olunur:

- bütün cavablar doğrudur
- təqaüdün miqdarı
- təhsili ataraq, işləyərək əldə edəcək maksimum əmək haqqı
- orta statistik mütəxəssisin təhsilinə dövlətin xərcləri
- tələbənin saxlanılmasına valideynlərin çəkdiyi xərclər

483 Tələbatların dinamikasını öyrənmək üçün istehlak predmetləri hansı qrupa bölünür:

- bütün cavablar səhvdir
- sənaye məmulatları
- ərzaq əmtələri
- uzunmüddətli istifadə olunan nemətlər
- bütün cavablar doğrudur

484 Nemətlərin məhdudluğunun səbəbi nədir?

- bütün cavablar səhvdir
- təbii qüvvələrin nəticəsi (nadir qiymətli metallar)
- ictimai şərait
- fərdlərin tələbatlarının nisbi sonsuzluğu
- bütün cavablar doğrudur

485 İqtisadi fəaliyyət dedikdə nə başa düşülür:

- bunların hamısı doğrudur
- iqtisadiyyatda sərbəst fəaliyyət göstərən müxtəlif vahidlərin təcəssümü
- mövcud iqtisadi subyektin qəbul etdiyi müəyyən qərarların həyata keçirilməsi
- insanların təhsilə, mədəniyyətə, dincəlməyə, yaradıcılığa və s. cəhdinin təmin edilməsi
- insanların yeməyə, geyimə, mənzilə və s. fiziki tələbatlarının ödənilməsi

486 İstehsal imkanları əyrisinin iki məhsulun müxtəlif kombinasiyalarını göstərən hala uyğundur:

- ehtiyatların qismən istifadə olunması
- əmək resurslarından tam istifadə olunmaması
- dəyişməz texnologiya və mövcud ehtiyatların tam istifadə edilməsi
- tətbiq olunan ehtiyatların kəmiyyətinin dəyişməsi
- tətbiq olunan ehtiyatların kəmiyyətinin dəyişməməsi

487 Alternativ xərclərin artması qanunun fəaliyyət göstərməsi üçün istehsal imkanları əyrisinin forması necə olmalıdır?

- heç biri doğru deyil
- qabarıq

- düz
- batıq
- hər hansı

488 Aşağıdakılardan istehsal funksiyasının elementi olmayanı göstərin:

- ETT
- əmək
- kapital
- maliyyə
- texnologiya

489 Nemətlərin dairəvi hərəkəti necə baş verir?

- istehsal, istehlak, sərəncam, mənimsəmə
- istehsal, bölgü, mübadilə, istehlak
- istehsal, mənimsəmə, bölgü, istifadə
- mübadilə, istehlak, nemət, istehsal
- istehsal, mübadilə, bölgü, ehtiyac

490 İnstitusional istiqamətin iqtisadi təhlilinin predmetini nə təşkil edirdi?

- iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillər
- istehsal dairəsi
- istehsal və tədavül dairəsi
- tədavül dairəsi
- mikroiqtisadiyyat

491 Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının hansı maddələrində mülkiyyət hüququ təsbit edilib?

- 26 və 30-cu bəndlərində
- 29 və 30-cu bəndlərində
- 27 və 31-ci bəndlərində
- 26 və 32-ci bəndlərində
- 25 və 31-ci bəndlərində

492 Dövlətsizləşdirmə – bu:

- bütün mülkiyyət formalarından eyni dərəcədə istifadə olunmasıdır
- inzibati idarəetmə funksiyasını tamamilə müəssisə və birliklərə verməkdir
- sosial-iqtisadi problemlərin həll edilməsinin əsasıdır
- dövlət mülkiyyətini saxlayaraq mərkəzi idarəetmə sistemindən demokratik idarəetmə modelinə keçiddir
- dövlətin iqtisadi sahədən tam təcrid olunmasıdır

493 Özəlləşdirmə – bu:

- dövlət mülkiyyətinin xüsusi mülkiyyətə verilməsidir
- dövlətsizləşdirmə ilə üst-üstə düşən prosesdir
- xarici kapitalın ölkəyə axınıdır
- investisiya qoyuluşunu sürətləndirməkdir
- müxtəlif təsərrüfat formalarının yaranmasıdır

494 əgər hər binanı bir mülkü icarəyə götürürsə, onda icarəçi:

- bütün cavablar düz deyil
- potensial mülkiyyətçi hesab olunur

- mülkün istehlak dəyərinə sərəncamçı olur
- mülkün bütün dəyərlərinin sərəncamçısıdır (onu sata bilər, yaxud bağışlaya bilər)
- mülkün sahibi hesab olunur

495 İqtisadi model səciyyəsinə görə, bu hesabla ki:

- hökumətin iqtisadi üsulların tətbiqi ilə
- təsərrüfat forması ilə
- dövlətin iqtisadi rolu ilə
- mülkiyyət formasının olması ilə
- iqtisadi sistemdə bazarların rolu və yolu ilə

496 Mülkiyyət:

- maddədir
- insanların əşyaya münasibətidir
- əşyanın özüdür
- əşyaların mənimsənilməsi ilə əlaqədar insanların bir-birinə münasibətləridir
- əşyanın icarəyə verilməsidir

497 Mülkiyyət hüququ:

- nemətin məhv edilməsi hüququ
- nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququdur
- nemətlərin istifadə olunmasında əldə olunan nəticələrə sahib olmaq hüququdur
- nemətin kim və necə istifadə etməsi qərarını qəbul etmək hüququdur
- bütün cavablar doğrudur

498 Azərbaycanda iri müəssisələrin özəlləşdirilməsi üçün zəruri şərt nədir:

- həmin müəssisələrdə inventarlaşmanın həyata keçirilməsi
- onların əvvəlcədən səhmdar cəmiyyətə çevrilməsi
- onların ixtisaslaşdığı fəaliyyət növünün müəyyənləşdirilməsi
- onların dinamik inkişafının təmin edilməsi
- həmin müəssisələrin fəaliyyətinin rentabelliyyətinin müəyyənləşdirilməsi

499 İstehsal ayrıca fərdin maraqlarında həyata keçirilərsə, bu:

- kooperativ mülkiyyətidir
- kollektiv mülkiyyət və kollektiv mənimsəmədir
- səhmdar mülkiyyətidir
- xüsusi mülkiyyət və xüsusi mənimsəmədir
- ictimai mülkiyyət və ictimai mənimsəmədir

500 Kooperativ mülkiyyət nəyin hesabına yaranır:

- səhmlərin satılması
- dövlət əmlakının alınması
- əməyin və vasitələrin birləşməsi
- istehsal vasitələri
- əmək alətləri

501 Engel qanununa əsasən insanların həyat səviyyəsi yüksək olduqca:

- bunların hamısı doğrudur
- onların ərzaq məhsullarına məsrəfləri nisbətən azalır

- onların ərzaq məhsullarına məsrəfləri nisbətən artır
- geniş istehlak olunan sənaye məmulatlarına tələb nisbətən azalır
- yüksək keyfiyyətli əmtəələrin alınması əhəmiyyətli dərəcədə azalır

502 Aşağıda sadalananlardan hansı biznesin tərkib hissəsinə daxildir:

- nazirlik qulluqçusu
- fiziki şəxsin şəxsi istehlakı üçün xərclənən bankdakı cari hesabı
- səhm sahibi
- dövlət təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyəti
- Həsənovlar ailəsinin büdcəsi

503 İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin iqtisadi metodunun formaları:

- məqsədli və dolay
- məqsədli və məcburi
- inzibati və birbaşa
- birbaşa və dolay
- inzibati və dolay

504 C.M.Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir?

- gəlirlərin artırılması
- tələbin stimullaşdırılması
- səmərəli təklif
- vergi dərəcələrinin artırılması
- gəlirlərin artırılması

505 əmək haqqı, pul və natural formada haqq, silahlı qüvvələrin, işçilərin pul və natural formada aldıkları haqq, sosial sığorta və başqa məqsədlər üçün sahibkarların ayırmaları:

- məşğulluqdan gəlir
- özüməşğulluqdan gəlir
- mülkiyyətdən gəlir
- transfer gəlirlər
- real gəlirlər

506 Bir məşğul olana və ya əhalinin adambaşına düşən gəlirlərin səviyyəsindəki fərq:

- gəlirlərin differensiyası
- sərəncamda qalan gəlir
- nominal hesablanmış əmək haqqı
- nominal gəlir
- real gəlir

507 İqtisadiyyata dövlətin müdaxiləsi aşağıdakı problemlərdən hansının ilk növbədə həlli üçün vacibdir?

- azad rəqabətin təmini
- inhisarçılığın qarşısının alınması
- inflyasiyanın güclənməsinə yol verməmək
- işgüzar fəallığı təmin etmək
- yuxarıdakılardan hamısı düzdür

508 C.M.Keyns bazar konsepsiyasında tənzimləmə siyasət kimi nəyi əsas hesab etmişdir?

- qiymət siyasəti
- pul-kredit siyasəti
- sosial siyasət
- xarici ticarət siyasəti
- büdcə-vergi siyasəti

509 Bazar iqtisadiyyatı şəraitində iqtisadiyyatın tənzimlənməsi məqsədlərinə aid deyil:

- istehlakın artımı
- istehsal vasitələrinin inkişafının üstün artımı
- iqtisadi sabitlik
- iqtisadi müvazinət
- iqtisadi artım

510 Dövlət xərcləri və vergi ilə bağlı tənzimləmə sistemi:

- iqtisadi tənzimləmə siyasəti
- maliyyə siyasəti
- fiskal siyasət
- pul-kredit siyasəti
- dövlət siyasəti

511 Mövcud sosial-iqtisadi sistemi təsərrüfatçılıq şəraitinə uyğunlaşdırmaq məqsədilə səlahiyyətli dövlət strukturları tərəfindən məqsədyönlü və mərkəzləşdirilmiş qaydada həyata keçirilən qanunvericilik, icra və nəzarət xarakterli tədbirlər sistemi:

- hamısı düzdür
- dövlətin iqtisadi siyasəti
- dövlət proqramlaşdırılması
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi
- iqtisadiyyatın dövlət planlaşdırılması

512 İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi məsələlərində keynsçilərin fikri fərqlidir və üç əsas cərəyana bölünür – onları müəyyənləşdirin:

- konservativ, marjinal və neoklassik
- solçular (liberal), klassik və neoklassik
- solçular, marjinal və neoklassik
- solçular (liberal), konservativ və neoklassiklər
- konservativ, klassik və neoklassik

513 İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin metodları:

- dolayı və məcburi
- məqsədli və inzibati
- rəqabətqabiliyyətlilik və inzibati
- inzibati və iqtisadi
- məcburetmə və iqtisadi

514 İnflyasiya tempini hesablamaq üçün hansı qiymət indeksi daha xarakterikdir?

- heç biri doğru deyil
- istehsal vasitələri indeksi
- istehlak vasitələri indeksi
- real ümumi məhsul indeksi

hamısı düzdür

515 İşsizliyin iş qüvvəsinə faizlə olan nisbəti:

- işsizlik norması
 işsizliyin kəmiyyəti
 işsizliyin əyrisi
 işsizliyin səviyyəsi
 işsizlik

516 İstehsalın durğunluğu zamanı baş verən işsizlik:

- axıcı işsizlik
 xroniki işsizlik
 struktur işsizlik
 tsiklik işsizlik
 gizli işsizlik

517 İnstitusional əhali göstəricisi, iş qüvvəsi tərkibinə daxil olmayan məşğul, işsizlərin sayı nəyi xarakterizə edir?

- işləməyən işçilərin sayını
 işsizliyi
 məşğulluğu-işsizliyi
 əməkqabiliyyətli əhalini
 işlək insanların sayını

518 Amerikan iqtisadçısı A.Oukenin hesablamasına görə faktiki işsizlik məşğulluğun təbii səviyyəsindən 1% olunması, bu ÜDM-un həcmnin aşağıdakı qədər itirilməsidir:

- 3,5%
 1,5%
 2%
 2,5%
 3%

519 İş axtarmaqla, iş yeri gözləməklə və yaxın gələcəkdə işlə təmin olunan əmək qabiliyyətli adamlar aiddir:

- tsiklik işsizliyə
 friksion işsizliyə
 struktur işsizliyə
 institusional işsizliyə
 təbii işsizliyə

520 İşsizlik nəticəsində potensial əmtəə və xidmətlərin itkisinin hesablanması kimin işlədiyi qanuna əsasən həyata keçirilir?

- amerikan alimi P.Samuelson
 amerikan alimi X.Berner
 amerikan alimi A.Ouken
 amerikan iqtisadçısı M.Fridmen
 ingilis iqtisadçısı A.Filiks

521 İş qabiliyyətli əhalinin hərəkətini və istifadəsini xarakterizə edən qanun necə adlanır?

- əhalinin hərəkət və yerdəyişmə qanunu
- əhalinin hərəkət və istifadəsi qanunu
- əhalinin yerdəyişməsi qanunu
- əhali məşğulluğu qanunu
- belə bir qanun yoxdur

522 İstehsalın durğunluğu zamanı baş verən işsizlik:

- axıcı işsizlik
- xroniki işsizlik
- struktur işsizlik
- tsiklik işsizlik
- gizli işsizlik

523 Mövsümi işsizlik hansı növ işsizlik daxilində öyrənilir?

- natamam işsizlik
- friksion işsizlik
- tsiklik işsizlik
- struktur işsizlik
- hamısı daxilində

524 Aşağıdakılardan hansılar inflyasiyanın sosial-iqtisadi nəticələrinə daxildir?

- heç biri düz deyil
- mülayim inflyasiya şəraitində istehsalın tənəzzülü
- pulun alıcıq qabiliyyətinin aşağı düşməsi
- sürətli inflyasiya şəraitində istehsalın artımı
- mülayim inflyasiya şəraitində istehsalın tənəzzülü, pulun alıcıq qabiliyyətinin aşağı düşməsi, sürətli inflyasiya şəraitində istehsalın artımı

525 Gözlənilən inflyasiya:

- açıq inflyasiyadır
- əvvəlcədən nəzərə alınan, proqnozlaşdırılan inflyasiyadır
- təbii inflyasiyadır
- tələb inflyasiyasıdır
- təklif inflyasiyasıdır

526 İnflyasiyanın tam məzmunu özünü aşağıdakılardan hansında əks etdirir?

- gəlirlərin həcmnin artması nəticəsində qiymətlərin artımı
- qiymətlərin səviyyəsinin uzun müddətli artım tempi
- məcmu tələblə məcmu təklif arasında tarazlığın pozulması nəticəsində qiymətlərin ümumi səviyyəsinin artması
- büdcə kəsinin artması ilə əlaqədar qiymətlərin qeyri-proporsional artımı
- istehlak mallarının istehsalının azalması nəticəsində qiymətlərin artımı

527 İnflyasiyanın mövcudluğunu və səviyyəsini müəyyənləşdirən vacib, mühüm iqtisadi göstərici:

- bazar qiymətləri
- qiymət indeksi
- qiymət səviyyəsi
- qiymətin dövlət tənzimlənməsi
- qiymətin bazar tənzimlənməsi

528 Təklif inflyasiyasını yarada bilən səbəb:

- ticarət balansının mənfi saldosu
- dövlət büdcə kəsirinin artması
- ölkə tədiyyə balansının kəsirinin artması
- əmək haqqı səviyyəsinin artması
- xalis ixracın çoxalması

529 Ölkə iqtisadiyyatının əksər sahələrində tələblə təklif arasında uzunmüddətli tarazlığın pozulması ilə əlaqədar qiymətlərin ümumi səviyyəsinin artması:

- tənzimlənmənin pozulması
- deflyasiya
- tarazlığın pozulması
- inflyasiya
- inhisarçılıq

530 İnflyasiya nəyə gətirir?

- düzgün cavab yoxdur
- real gəlirlərin azalmasına
- ev təsərrüfatlarının alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşməsinə
- məcmu tələbin azalmasına
- real gəlirlərin azalmasına, ev təsərrüfatlarının alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşməsinə, məcmu tələbin azalmasına

531 Məcmu tələb məcmu təklifdən yüksək olan zaman baş verən inflyasiya:

- açıq inflyasiya
- təklif inflyasiyası
- xərclər inflyasiyası
- tələb inflyasiyası
- struktur inflyasiya

532 Məsrəflərin ümumi həcmünün artması ilə bağlı inflyasiyanın səbəblərini öyrənən nəzəriyyə:

- tələb nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi
- gözləmə nəzəriyyəsi
- təklif nəzəriyyəsi
- yığılm nəzəriyyəsi

533 Qiymətlərin aşağıdakı hansı artım sürəti sürətli inflyasiyaya aiddir?

- 10%-dən 500%-ə qədər
- il ərzində qiymətlərin artım sürəti 10%-ə qədər
- 10%-dən 50%-ə qədər
- 50%-dən 500%-ə qədər
- 500%-dən yuxarı

534 Bir qədər eybəcər (biçimsiz) və ən az tənzimləməyə, nəzarətə məruz qalan bazar strukturu hansıdır:

- mükəmməl rəqabət
- inhisar rəqabəti
- bilateral (ikitərəfli) inhisar

- oliqopsoniya
- xalis (mükəmməl) inhisar

535 Oliqopoliya məfhumunu iqtisadi tədqiqatlarında ilk dəfə kim işlətmişdir:

- E.Çemberlin
- C.K.Helbreyt
- A.Marşal
- İ.Bentam
- U.Cevons

536 Aşağıda sadalanan indekslərdən hansı inhisar hakimiyyətin ölçüsüdür?

- Laffer
- Larner
- Olin
- Fişer
- Cini

537 Monopolist rəqabətli bazar modelinin təkmil rəqabətli modeldən fərqli cəhəti:

- firmanın məhsuluna tələb əyrisinin elastikliyinə olmaması
- bazarda çoxlu sayda firmaların iştirakı
- tək bir məhsulun istehsal olunması
- başqa kapitalların axınına şəraitin olmaması
- müxtəlif bazarlarda güclü rəqabətin olması

538 əgər rəqabətli əmək bazarında minimum əmək haqqının səviyyəsini əmək haqqının taraz dərəcəsiindən yüksək müəyyənələrsə, onda əmək haqqının səviyyəsi:

- defisit yaranacaq
- artacaq
- azalacaq
- necə olubsa elə qalacaq
- nominal əmək haqqı real əmək haqqına bərabər olacaq

539 Hesab edilir ki, mükəmməl rəqabət anlayışı:

- bazar haqqında satıcılar və alıcıların informasiyası məhduddur
- ölkədə fəaliyyət göstərən əmtəə istehsalçıların, qeyri həmcins məhsul buraxanların sayı çoxdur
- çoxlu sayda firmaların buraxdığı əmtəələr standartlaşdırılıb
- buraxılan məhsulun ancaq bir alıcısı var
- bazara giriş maneəsizdir

540 Oliqopoliya elə təsəvvür olunur ki:

- yuxarıda göstərilən modellərin davranışının hamısından istifadə oluna bilməz
- oliqopolistlər öz rəqiblərinin davranışını nəzərə almır və özünü mükəmməl rəqabətdə olduğu kimi aparır
- oliqopolistlər özləri bir-birilə danışığa girirlər
- oliqopolistlər öz rəqiblərinin davranışını irəlicədən, lakin çox da böyük olmayan iqtisadi cəmiyyətdə görsünlər
- yuxarıda göstərilən modellərin davranışının hamısından istifadə edilə bilər

541 Eyni məhsulun müxtəlif satıcılara müxtəlif qiymətlərlə satışı, bu:

- bütün cavablar doğrudur
- elmi-texniki bəhsləşmə

- qiymət ayrı-seçkiliyi salınması (diskriminasiya)
- qeyri-qiymət ayrı- seçkiliyi
- sənaye-istehsal bəhsləşməsi

542 Rəqabət-bu:

- fəaliyyət göstərən iqtisadi subyektlərin davranışını təyin edən hüquqi və norma sistemi
- istehsalçıların ən yüksək mənfəət uğrunda mübarizəsi
- hər hansı bir sahədə yüksək nəticələrə nail olmaq uğrunda iqtisadi bəhsləşmə
- istehlakçıların ən ucuz qiymətə əmtələri almaq hüququnu qazanmaq üçün mübarizə
- bazarın hərəkətləndirici qüvvəsi

543 Oliqopoliya şəraitində qiymət inhisar səviyyəsində müəyyən olunur.Bu fikir hansı iqtisadçılara aiddir?

- A.Marşal, C.M.Keyns
- E.Çemberlin, P.Samuelson,R.Dorfman
- P.Samuelson, C.Robinson, C.Helbreyt
- U.Cevons, K.Menger, L.Valras
- A.Smit, D.Rikardo, K.Marks

544 İnvestisiyanın dəyişməsindən asılı olaraq gəlirin dəyişməsini xarakterizə edən əmsal:

- əmanət istəyi
- akselerator
- investisiya istəyi
- multiplikator
- istehlak arzusu

545 Təkmil rəqabətin şərti deyil:

- hər firmanın təklif etdiyi məhsul təklifin cüzi hissəsini təşkil etdiyindən bazar onun bütün məhsulunu cari bazar qiymətləri ilə qəbul etməyə hazırdır
- firmaların sahəyə heç nə ilə məhdudlaşmayan girişi və çıxışı mövcuddur
- sahə bazarında bir-birindən asılı olmayan çoxsaylı istehsalçı firmalar fəaliyyət göstərir və digər tərəfdən çoxsaylı istehlakçı mövcuddur
- sahə məhsulu differensiasiya olunmayıb
- firma qiymət ayrı-seçkiliyi apara bilmir, yəni firmanın məhsulu bütün istehlakçılara eyni bir qiymətə satılır

546 Oliqopoliya – bu:

- inhisarçı-satıcının inhisarçı-alıcı ilə qarşılıqlı bazar strukturu
- yaxın əvəzediciləri olmayan əmtələrin yalnız bir tərəfindən satıldığı bazar strukturu
- bir neçə iri firmaların hökmran olduğu bazar strukturu
- fəaliyyət sahəsində yalnız iki təsərrüfat subyektinin çıxış etdiyi bazar strukturu
- çoxlu sayda satıcıya qarşı yalnız bir alıcının dayandığı bazar strukturu

547 İlk antiinhisar qanunu qəbul edilib:

- ABŞ-da
- Almaniyada
- İtaliyada
- İngiltərədə
- Fransada

548 Göstərilənlərdən hansı təkmil rəqabətin şərtlərinə aid deyil?

- istehlakın diversifikasiyası
- bazara sərbəst daxilolma
- bazardan sərbəst çıxma
- istehsalın diversifikasiyası
- çoxlu sayda satıcı və alıcılar

549 Xammalın alınması və məhsulun satışını birgə həyata keçirmək üçün, müəssisələrin birləşməsini nəzərdə tutan inhisarın təşkili forması:

- sindikat
- bazar
- karter
- konsersum
- trest

550 Aparılma vasitəsinə görə rəqabətin üsulları:

- qiymət və qeyri-qiymət rəqabəti
- sahələrarası rəqabət
- fərdi rəqabət
- yerli rəqabət
- sahədaxili rəqabət

551 Rəqabətin zəifləməsi nəyə gətirib çıxarır:

- bunların hamısı doğrudur
- resursların bölgüsünün qeyri-effektliyinə
- elmi-texniki tərəqqinin zəifləməsinə
- qeyri-tarazlığın yaranmasına
- qeyri-siyasi stabilliyə

552 əgər istehsal bazara nəzarət edən bir neçə firma arasında bölüşdürülsə, onda bazarın belə strukturu necə adlanır:

- monopoliya
- xalis rəqabət
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya
- inhisar

553 Yalan məlumat yayan, yaxud rəqibinin əmtəələrini təqlid edən-bu:

- bütün cavablar doğru deyil
- sərbəst (mükəmməl) rəqabət
- qeyri-mükəmməl rəqabət
- intizamsız rəqabət
- qiymətdən kənar rəqabət

554 İnhisar elə bazar strukturudur ki, orada:

- bütün cavablar doğrudur
- sahələrə giriş maneələri praktiki olaraq dəf edilməzdir
- ancaq bir alıcı fəaliyyət göstərir
- öz aralarında rəqabət aparən istehsalçıların sayı da böyük deyil
- məhsulun qiyməti üzərində nəzarət yoxdur

555 Aşağıdakılardan xalis bazar rəqabətini səciyyələndirməyəni seçin:

- bazara çıxışın azad və sadə olması
- əmtələrin birinci olması
- bazara girişin azad və sadə olması
- satıcılar qiymətə təsir edə bilmir
- bazar təklifinin çox hissəsini ayrıca şirkətlər təmin edir

556 Qeyri-təkmil rəqabətin forması kimi monopsoniya:

- yalnız istehlak məhsulları bazarında təzahür etməsi ilə xarakterizə olunur
- yalnız rəqabətli bazarda təzahür edir
- yalnız planlı bazara xasdır
- təkmil bazarla xarakterizə olunur
- rəqabət olması ilə xarakterizə olunur

557 Sahədə yalnız bir firma fəaliyyət göstərən bazar quruluşu:

- duopoliya
- xalis inhisar
- inhisarçı rəqabət
- təkmil rəqabət
- oliqopoliya

558 Bazarın meydana gəlməsi cəmiyyətin inkişafının tarixən hansı dövrünə təsadüf edir?

- inhisarçı rəqabət
- eramızdan əvvələ
- qədim dövrə
- orta əsrlərə
- azad rəqabət

559 Bazar iqtisadi münasibət kimi sistem halında iqtisadi fəaliyyət baxımından ictimai təkrar istehsalı özündə necə əks etdirir (ifadə edir)?

- təkrar istehsalın bütün mərhələlərini özündə ehtiva etmək kimi
- istehsal dairəsi]
- tədavül sferası
- mübadilə prosesi
- istehlak prosesi kimi

560 Bazarın neçə tipi mövcuddur?

- altı
- iki
- üç
- dörd
- beş

561 Sosial-iqtisadi mahiyyətinə görə bazarı funksiyasına görə necə başa düşmək olar?

- əmtələrin növ və çeşidlənməsi
- istehsalçıların və istehlakçıların görüşdüğü yer, məkan
- resursların (əmək vasitələrinin və predmetinin) daşınması
- əmtəə və xidmət nemətlərinin saxlanması

- əmtələrin bölüşdürülməsi

562 Bazar iqtisadiyyatı üçün göstərilən elementlərdən hansı daha mühüm hesab edilir?

- ictimai əmək bölgüsü
 səmərəli həmkarlar
 dövlət tənzimlənməsi
 sahibkarların ölçülüb-biçilmiş fəaliyyətləri
 bazarda fəal rəqabət

563 Bazar nədir:

- hamısı doğrudur
 əmtəə istehsalıdır
 ictimai əmək bölgüsüdür
 əmtəə mübadiləsinin təzahür formasıdır
 natural təsərrüfatdır

564 Aşağıdakılardan biri bazarın obyektlərinə daxil deyil:

- informasiya məhsulları bazarı
 istehsal vasitələri bazarı
 qiymət bazarı
 iş qüvvəsi bazarı
 mənzil bazarı

565 Bazar:

- məhsul əmtəə şəklində olan zaman mübadilənin iqtisadi forması
 alqı-satqı əməliyyatlarının məcmuu
 tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri
 satıcılar və alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər
 istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak proseslərini əhatə edən insanlar arasında iqtisadi münasibətlər sistemi

566 əmtəədə təcəssüm edən əməyin ikili xarakterini kim aşkarladı:

- J.B.Sey
 U.Petti
 A.Smit
 D.Rikardo
 K.Marks

567 Faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin yaradıcıları hansı məktəbin nümayəndələridir?

- neoklassiklər
 merkantilistlər
 fiziokratlar
 klassiklər
 avstriya məktəbi

568 əmtəə istehlak dəyəri olmaq etibarını hansı əməyin məhsuludur?

- abstrakt (müərrəd)
 fərdi
 xüsusi
 ümumi

konkret

569 əmtənin mübadilə dəyərini aşkarlamaq üçün əmtəə hansı prosesdə olmalıdır (keçməlidir)?

- təkrar istehsal
 istehsal
 bölgü
 mübadilə
 istehlak

570 əməyin intensivləşməsi dəyəri artırmaqla ona hansı proporsiyada (nisbətdə) təsir edir?

- ümumi
 tərs
 düz
 nisbi
 ekvivalent

571 əmtəə təsərrüfatının təşkili formaları hansılardır?

- xüsusi və dövlət
 müəssisələr, zavodlar, digər təsərrüfatlar
 sadə, kapitalist, planlı
 firmalar, kompaniyalar, inhisarlar
 səhmdar cəmiyyətləri, kooperativlər, fermer təsərrüfatları

572 əmtəə:

- faydalılığı olan nemətlər
 istehlak dəyəri olan nemətlər
 insan əməyinin nəticəsi olan məhsullar
 insan əməyinin nəticəsi olmayan məhsullar
 mübadilə üçün nəzərdə tutulan əmək məhsulu

573 Bazar infrastrukturunun əsas elementləri hansılardır?

- satış bazarları, mağazalar
 nəqliyyat vasitələri, rabitə vasitələri, bazar meydanları
 əmtəələr, xidmətlər, qarşılıqlı əlaqələr
 müəssisələr, fabriklər, zavodlar
 banklar, birjalar, yarmarkalar, lizinq kompaniyaları

574 Bazar infrastrukturunun tərkib hissəsinə aid olmayanı müəyyən edin:

- müəssisələr
 əmtəə birjası
 fond birjası
 valyuta birjası
 kommertiya bankları

575 Bazar tələbinə təsir etməyən amil:

- istehsalçıların gəlirləri
 istehlakçıların gəlirləri
 qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələrin qiyməti
 ehtiyatların qiyməti

alıcıların sayı

576 Aşağıdakı amillərin hansı tələbi daha çox stimullaşdırılır?

- insanların tələbatı
 qiymətin aşağı olması
 əmtəələrin bolluğu
 əmtəələrin çatışmazlığı
 dövlətin sosial yardımı

577 Birja nədir?

- istehlakın təşkilidir
 bazar strukturunun elementidir
 istehsalın təşkilidir
 informasiya fəaliyyətidir
 qiymətlərin təyini

578 Birja latın sözü bursa olub:

- idarəetmə mənasını daşıyır
 "dəri çanta" deməkdir
 pul kütləsi deməkdir
 mənası imza deməkdir
 kiçik mənasını daşıyır

579 Bazar infrastrukturunun hansı elementi əmtəə bazarında vasitəçi funksiyasını yerinə yetirir?

- auksionlar
 banklar
 xidmətlər
 birjalar
 yarmarkalar

580 Infrastruktur fəaliyyəti digərlərindən ayıran (fərqləndirən) cəhət:

- istehlak etməsi
 istehsal etməsi
 bölüşdürməsi
 mübadilə etməsi
 xidmət göstərməsi

581 Hərrac- bu:

- bütün cavablar doğrudur
 əmtəələrin topdansatış ticarəti forması
 ticarət sazişlərinin baş tutması məqsədi ilə satıcıların və alıcıların birləşdirmə forması
 könüllü və eləcə də məcburi olaraq əmtəələrin açıq satış forması
 əmtəələrin əvvəlcədən müəyyən edilmiş yerdə və dövrdə satılmasını həyata keçirilməsi

582 Birjanın aşağıdakı növlərindən biri yanlışdır:

- əmək birjası
 əmtəə birjası
 fond birjası
 istehlak birjası

valyuta birjası

583 Bütövlükdə mikroiqtisadiyyat iqtisad elminin (iqtisadi nəzəriyyənin) mühüm bölməsi kimi iqtisadi hadisə və prosesləri hansı səviyyədə öyrənir?

- müəssisə və firma
 region
 dünya
 qrup ölkələri (birliklər)
 ölkə

584 Mikroiqtisadiyyatın yaranmasının tarixi dövrü:

- heç biri düz deyil
 ictimai bölgü
 kooperasiya
 manufaktura
 maşınli iri sənaye

585 İqtisad elminin bir sahəsi kimi mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- iqtisadi artımı
 ayrı-ayrı istehlakçı, firma və resurs mülkiyyətçiləri qrupunun iqtisadi davranışını
 təsərrüfat subyektlərinin mənfəətini
 dünya birliyində iqtisadi münasibətləri
 milli iqtisadiyyat səviyyəsində baş verən prosesləri

586 Mikroiqtisadiyyatın tədqiqat istiqamətləri:

- iqtisadi proseslərin sosial nəticəsi
 məhsuldar qüvvələrin quruluşu və inkişafı
 iqtisadiyyata dövlətin müdaxiləsi
 iqtisadi münasibətlər və məhsuldar qüvvələr
 xərc və məsrəflərin, qazanc və gəlirlərin son hədd şəklində öyrənilməsi

587 Mikroiqtisadiyyat:

- insanların iqtisadi mənafeyini öyrənir
 dövlətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasəti öyrənir
 bazar iqtisadiyyatı şəraitində iqtisadi münasibətləri öyrənir
 bəşər tarixində maddi nemətlərin istehsalı prosesində insanlar arasındakı münasibətləri öyrənir
 ev təsərrüfatı, firmaların, bankların, dövlətin iqtisadi fəaliyyətinin mövcudluğu şərtində baş verən iqtisadi davranış qaydalarını öyrənir

588 Mikroiqtisadiyyatın predmeti:

- iqtisadi inkişafın xüsusiyyətləri
 tələbatın ödənilməsi prosesi
 istehsalın təşkili forması
 bazarda iqtisadi subyektlərin davranış qaydaları
 istehsalın sahə və ərazi quruluşu

589 Mikroiqtisadi tənzimləmə mexanizmi:

- işçinin əmək haqqını ölkə qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş minimum məbləğdən az olmayan səviyyədə ödəməkdir

- işgüzar fəaliyyətin həyata keçirilməsinə təsir göstərən şəraitin və hüquqi, iqtisadi, təşkilati və sosial amillərin məcmusudur
- müəssisədə istehsalın təşkilinin və idarədilməsinin forma və metodlarının məcmusudur
- öz imkanlarını, cəlb edilmiş resursları və maliyyə vəsaitlərini düzgün qiymətləndirə bilməkdir
- qanunvericilikdə müəyyən edilmiş vergiləri, dövlət sığorta, sosial müdafiə və digər fondlara ayırmaları ödəməkdir

590 İnstitusionalizm nəyi öyrənir:

- millətin məhsuldar qüvvələrinin inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılmasını
- təsərrüfat subyektlərinin fərdi fəaliyyətini
- iqtisadi fikrin sosial-tarixi istiqamətinin əsas metodoloji müddəalarını
- empirik tədqiqatı, statistik və tarixi informasiyaların yığılmasını
- dövlətin, iri korporasiyaların, həmkarlar təşkilatının, inhisarların fəaliyyətini

591 Bu gün iqtisad elminin əsas əhəmiyyəti ondadır ki:

- bütün cavablar doğrudur
- sahibkarlara uğurlu biznes aparmaqda kömək edir
- alimlərə öz istedadlarını reallaşdırmağa imkan yaradır
- insanların tələbatlarının ödənilməsi baxımından cəmiyyətin daha yaxşı quruluşunun təşkilinin yollarını göstərir
- insanlara onların davranışının həqiqi səbəblərini göstərir

592 P.Samuelson iqtisad elminin görkəmli nümayəndələrindən üçünü fərqləndirmişdir:

- C.M.Keyns, K.Marks, A.Marşal
- A.Smit, D.Rikardo, K.Marks
- A.Smit, K.Marks, C.M.Keyns
- K.Marks, C.M.Keyns, A.Marşal
- C.Mill, D.Rikardo, A.Marşal

593 Tədqiqat obyektindən təsadüfi, keçici olanların sərf-nəzər edilməsi və tədqiqatın daimi, sabit, tipik olan, onun mahiyyətini əks etdirən hadisə və proseslər üzərində cəmləşdirilməsi-iqtisadi nəzəriyyənin hansı tədqiqat metodudur:

- normativ təhlil
- induksiya
- deduksiya
- pozitiv təhlil
- elmi abstraksiya

594 Neoliberalizmi ABŞ-da təmsil edən nəzəriyyə hansıdır?

- marjinalist nəzəriyyə
- neoklassik sintez
- klassik nəzəriyyə
- monetar nəzəriyyə
- keynsçi nəzəriyyə

595 Dövlət maliyyəsinin strukturunu müəyyənləşdirin:

- heç biri düz deyil
- müəssisənin büdcəsi, yerli büdcə
- büdcə, büdcə gəlirləri, dövlət büdcəsi
- büdcə, kredit, büdcə xərcləri

- dövlət büdcəsi, büdcədən kənar fondlar, dövlət krediti

596 Dövlət borcunun formaları:

- xarici borc, uzunmüddətli borc
 uzunmüddətli borc, xarici borc
 xarici borc, ortamüddətli borc
 xarici borc, qısamüddətli borc
 daxili borc, xarici borc

597 Aşağıdakılardan hansı büdcə kəsirinin səbəbidir?

- yuxarıdakılardan heç biri doğru deyil
 iqtisadiyyatın hərbişdirilməsi
 fəvqəladə baş verən hadisələr
 iqtisadiyyatda tənəzzül
 yuxarıdakılardan hamısı doğrudur

598 Beynəlxalq kredit bazarında istifadə olunan xüsusi növ qiymətli kağız:

- avroistiqraz
 avrokredit
 avrovalyuta
 varrat
 istiqraz vərəqəsi

599 Kredit infrastrukturunun özəyi – əsası:

- sığorta sistemi
 bank sistemi
 maliyyə sistemi
 vergi sistemi
 pul sistemi

600 Bankların üstünlüyü şəraitində pul vəsaitləri sahiblərinin pul borcu necə müəyyən olunur?

- bank passivləri+aktivləri
 bank krediti
 bank əməliyyatları
 bank aktivləri
 bank passivləri]

601 Maliyyə vasitəçisi olub, mənfəət qazanan:

- yarmarka
 bank
 maliyyə orqanları
 birja
 auksion

602 Dövlətin vətəndaşlara, firmalara və müəssisələrə borcu:

- kassa borcu
 istiqraz
 səhmlər üzrə borc
 xarici borc

daxili borc

603 Aşağıdakılardan hansılar bank kreditinin formasına aid deyil?

- heç biri
- kommersiya krediti
- bank krediti
- istehlak krediti
- əmanətlər

604 Şirkətlər tərəfindən öz debitor borclarının idarə edilməsi hüququnun banka verilməsi:

- fiziki şəxs
- faktoring
- fors major
- lizinq
- hüquqi şəxs

605 Bank sistemi neçə qrupdan ibarətdir?

- Mərkəzi Bank, Kommersiya bankları və İxtisaslaşmış maliyyə-kredit institutları
- Mərkəzi Bank, Kommersiya bankları
- İxtisaslaşmış maliyyə-kredit institutları və Mərkəzi Bank
- Mərkəzi Bank, Universal və İxtisaslaşmış bank
- Mərkəzi Bank, İxtisaslaşmış maliyyə-kredit institutları

606 Pul-kredit siyasətinin subyekti, hansı ki, müxtəlif metodlarla pul bazarında tələb və təklifə təsir edir:

- Milli Məclis
- ölkənin Mərkəzi Bankı
- ölkənin Maliyyə Nazirliyi
- ölkənin Vergi Nazirliyi
- Nazirlər Kabineti

607 Aşağıdakılardan hansı maliyyənin funksiyasına aid deyildir:

- C,D düzdür
- bölüşdürücü
- nəzarət
- rəqabətqabiliyyətlilik
- müdafiəqabiliyyətlilik

608 Pul vəsaitləri fondlarının bölgüsü, yenidən bölgüsü və istifadəsi ilə əlaqədar yaranan münasibətlər sistemi:

- bank
- vergi
- büdcə
- maliyyə
- sığorta

609 Hüquqi şəxslər, hüquqi şəxslərlə dövlət, hüquqi və fiziki şəxslər (əhali) arasında maliyyə əlaqələrinin məcmusu:

- maliyyə siyasəti

- əhalinin maliyyəsi
- dövlət maliyyəsi
- maliyyə sistemi
- təsərrüfat subyektlərinin maliyyəsi

610 Bütçə gəlirlərinin bütçə xərclərindən artıq olan məbləği:

- bütçə gəlirləri
- bütçə defisiti
- bütçə xərcləri
- faktiki defisit
- bütçə (artıqlığı) profisiti

611 Dövlət büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsait:

- bütçə defisiti
- bütçə gəlirləri
- bütçə profisiti
- bütçə fondları
- bütçə xərcləri

612 Daxili və xarici mənbələr hesabına əvəzsiz verilən məqsədli maliyyə yardımı:

- sekvestr
- bütçə federalizmi
- bütçə xərcləri
- bütçə artıqlığı
- qrant

613 Firmanın bərabərhüquqlu bazar əlaqələri necə adlanır?

- qısamüddətli əlaqələr
- daimi əlaqələr
- müvəqqəti əlaqələr
- uzunmüddətli əlaqələr
- üfqi əlaqələr

614 Firmada məhsulun qiyməti son hədd gəlirindən, son hədd gəliri isə son hədd xərclərindən yüksəkdirsə, onda firma mənfəətini maksimallaşdırmaq üçün:

- qiyməti qaldırmalıdır
- qiyməti endirməli və məhsul istehsalını azaltmalıdır
- qiyməti azaltmalı və məhsul istehsalını artırmalıdır
- məhsul istehsalını azaltmalıdır
- məhsul istehsalını artırmalıdır

615 Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə geniş yayılmışdır?

- Fransada
- ABŞ-da
- Almaniyada
- Yaponiyada
- İtaliyada

616 Hansı firmalar dövlət müəssisələrinə aid edilir?

- sahə müəssisələri
- bələdiyyə müəssisələri
- sahibkar müəssisələri
- kapitalist müəssisələri
- direktor müəssisələri

617 Firmanın resurs məhdudluğu hansı modeldə öz əksini tapır?

- istehsal funksiyası modelində
- «istehsal imkanlarının həddi» modelində
- Merris modelində
- Uilyamson modelində
- klassik sahibkarlıq modelində

618 Aşağıda adları çəkilənlərdən hansı kooperativin xarakterik xüsusiyyəti deyil:

- istehsal olunan məhsulun əmək tutumunun aşağı olması
- nisbətən işçilərin sayı çox deyil
- istehsal investisiyalarına yüksək meyllik
- istehsal olunan məhsulun əmək tutumunun yüksək olması
- ehtiyat vasitələrinin az olması

619 Aşağıda adları çəkilənlərdən hansı firmanın biznes planının şöbəsi deyil:

- rəqabət
- xülasə, nəticə, şərhətmə
- qiymətlərin və itkilərin proqnozlaşdırılması
- əmtəə (xidmət)
- təchizat

620 Aşağıda adları çəkilənlərdən hansı əlamət ancaq şirkətə xarakterikdir:

- bütün əlamətlər aiddir
- muzzdlu menecerlərin idarəçiliyə cəlb edilməsi
- firma mülkiyyətçiləri arasında mənfəətin bölünməsi
- dividendin ödənilməsi
- muzzdlu əməyin istifadəsi

621 Firma və ev təsərrüfatlarının qarşılıqlı əlaqəsi nəyin hesabına baş verir:

- təşkilin
- bazarların
- dövlətin
- planlaşmanın
- idarəetmənin

622 Ümumi mənfəət:

- mühasibat mənfəəti – iqtisadi mənfəət
- ümumi gəlir – istehsal xərcləri
- ümumi gəlir – mövcud xərclər
- ümumi gəlir – bütün resursların iqtisadi xərcləri
- gəlir həddi – xərc həddi

623 İqtisadi mənfəət:

- mühasibat mənfəəti – iqtisadi mənfəət
- ümumi gəlir – istehsal xərcləri
- ümumi gəlir – mövcud xərclər
- ümumi gəlir – bütün resursların iqtisadi xərcləri
- gəlir həddi – xərc həddi

624 Sabit xərclər nisbətən dəyişməyən xərclərdir?

- elmi-texniki tərəqqi
- istehsal olunan məhsulun miqdarına
- zaman
- texnologiyaya
- minimum əmək haqqına

625 Mühasibat mənfəəti necə hesablanır?

- heç biri doğru deyil
- daxili xərclərlə xarici xərclərin cəmi
- satışdan əldə olunmuş pulla xarici xərclərin fərqi
- satışdan əldə olunmuş pulla daxili xərclərin fərqi
- xarici xərclərlə daxili xərclərin fərqi

626 Milli gəlirdən şəxsi gəlirlərə keçərkən hansılar nəzərə alınmır?

- dolay vergilər
- transfert ödəmələri
- müəssisələrdən tutulmuş vergilər
- fərdi vergilər
- sosial sığorta ödəmələr

627 İstehsal funksiyası nə deməkdir?

- ÜMM-un nominal həcmi
- əmək və kapital məsrəflərinin məhsulun həcminə təsiri
- inflyasiya və işsizliyin qarşılıqlı əlaqəsi
- ÜDM və milli gəlirin nominal həcmi
- xalis milli məhsulun istehsalı amilləri

628 Təsərrüfat subyektlərinin istehsal və bazar fəaliyyətinin səmərəliliyini xarakterizə edən xərclər hansılardır?

- alternativ xərclər
- sabit və dəyişən xərclər
- sabit, alternativ xərclər
- orta və aşağı səviyyəli xərclər
- aşkar və gizli xərclər

629 Məhsul buraxılışının optimal həcmələrini hansı xərclər müəyyən edir?

- daxili xərclər
- sabit xərclər
- dəyişən xərclər
- son hədd xərcləri

xarici xərclər

630 Orta xərclərin dinamikası nə ilə müəyyən olunur?

- sahibkarların gəlirlərinin artması ilə
 ümumi xərclərin artması ilə
 məhsul buraxılışının artması ilə
 qiymətlərin artması ilə
 ictimai əməyin məhsuldarlığının artması ilə

631 Aşağıdakılardan hansı tələbin həcminə təsir göstərən qeyri-qiymət amillərinə aid deyildir:

- qarşılıqlı əlaqədə olan əmtəələrə qiymətlərin səviyyəsi
 alıcıların zövqü və onun dəyişməsi
 bazarda alıcıların sayı
 əhalinin pul gəlirlərinin artması
 ehtiyatlarla qiymətlərin səviyyəsi

632 İstehsal miqyasında qənaət o deməkdir ki, irimiqyaslı istehsal aşağıdakına səbəb olur:

- əməyin daha yaxşı təşkilinə
 mənfəətin artmasına
 hər xərc vahidinə düşən istehsalın artmasına
 istehsal amillərinin son hədd məhsuldarlığının artmasına
 hər məhsul vahidinə xərclərin azalmasına

633 əgər qrafikdə son hədd xərcləri orta xərclər əyrisindən aşağıda yerləşirsə, bu, o deməkdir ki:

- son hədd xərcləri artır
 son hədd xərcləri azalır
 ümumi xərclər azalır
 orta xərclər artır
 orta xərclər azalır

634 Qısamüddətli dövrdə firmanın dəyişən məsrəflərinin artmasına səbəb olan amillər:

- yerli kreditlərin artırılması
 bank kreditlərinə tarif faizlərinin artırılması
 bütün cavablar doğrudur
 firmanın avadanlıqlarının icarə ödənişlərinin artırılması
 xammala qiymətlərin artırılması

635 İstehsal xərclərini yığılmış əmək məsrəfləri kimi izah edib, onun əmtəənin daxili dəyəri hesab edən iqtisadçılar:

- F.Xayek, M.Aller
 A.Smit, D.Rikardo
 K.Marks, A.Foyol
 A.Marşal, C.M.Keyns
 C.Mill, C.Mak-Kullox

636 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru hesab edilir:

- iqtisadi mənfəət çıxılısın mühasibat mənfəəti= aşkar məsrəflər
 mühasibat mənfəəti çıxılısın məxfi məsrəflər= iqtisadi mənfəət
 heç biri doğru deyil

- aşkar məsrəflər+məxfi məsrəflər=mühasibat mənfəəti
 iqtisadi mənfəət çıxılsın məxfi məsrəflər=mühasibat mənfəəti

637 Baumol və Uilyamson hansı nəzəriyyənin müəllifləridir?

- artımın maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
 menecerial firma nəzəriyyəsi
 ənənəvi firma nəzəriyyəsi
 davranış nəzəriyyəsi
 düzgün cavab yoxdur

638 Firmanın U.Baumol modelində hansı göstərici maksimumlaşdırılır?

- firmanın təşkili səviyyəsinin dəyişməsi
 artım tempi
 mənfəət
 satışın həcmi
 kapitalın mərkəzləşdirilməsi

639 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi bu:

- konsern
 üfqi əlaqəli firmalar
 konqlomerat
 şaquli əlaqəli firmalar
 trest

640 J.B.Seyin Bazarlar qanunu nun əsas mahiyyəti nədir?

- alıcı əmtəənin satıcısına tək cə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
 "bütün alınanlar satılıb və bütün satılanlar alınmış"
 əmtəələrin dəyəri yalnız alıcılar tərəfindən tənzimlənir
 əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir
 daxili bazarlarda xaricdəki kimi məhsullar məhsullarla alınır

641 İnkişaf etmiş bazar iqtisadiyyatı şəraitində son söz kimə aiddir?

- qiymətə
 istehsalçıya
 istehlakçıya
 bazar şəraitinə
 təklifə

642 İqtisadi təyinatına görə bazarın obyektinə uyğun gəlməyənini seçin:

- qiymətli kağızlar bazarı
 istehsal vasitələri bazarı
 əmtəə və xidmətlər (istehlak) bazarı
 iş qüvvəsi bazarı
 oliqopolik bazar

643 əmtəə qruplarına görə bazarın obyektinə uyğun gəlməyənini seçin:

- «qara» bazar
 istehsal təyinatlı əmtəə bazarları
 istehlak təyinatlı əmtəə bazarları

- ərzaq məhsulları bazarı
- istehsal amilləri bazarı

644 Bazar iqtisadiyyatının subyektləri hansılardır?

- bunların hamısı doğrudur
- dövlət orqanları, müxtəlif təşkilatlar, firmalar
- ayrı-ayrı insanlar, insan qrupları, təşkilatlar
- ev təsərrüfatları, ictimai təsərrüfatlar
- ev təsərrüfatları, dövlət, firmalar və müəssisələr

645 Bazar subyektlərinin aktivliyini artıran katalizator hansıdır?

- seçim azadlığı
- risk
- təşəbbüskarlıq
- azad rəqabət
- inkişaf etmiş infrastruktura

646 Bazar iqtisadiyyatının funksiyasına aid olmayanı müəyyənləşdir:

- alıcı ilə satıcıyı bir-biri ilə rastlaşdırır
- istehsalla istehlak arasında uzlaşma yaradır
- sosial bərabərlik yaradır
- əmtəə istehsalçıları diferensiallaşdırır
- əmtəə istehsalını tənzimləyir

647 Liberal bazar modeli üçün hansı cəhət xas deyil?

- sosial siyasətin qalıq prinsipinə əsaslanması
- dövlət tənzimlənməsinin məhdud xarakteri
- xüsusi mülkiyyətin üstün çəkisi
- dövlətin iqtisadiyyata hədsiz müdaxiləsi
- ümumi daxili məhsulda dövlət büdcəsinin xüsusi çəkisinin az olması

648 Aşağıdakılardan hansı yalnız bazar modelini səciyyələndirir?

- məhsulların çox çeşidliliyi
- bir satıcı və bir alıcı
- qiymət son hədd xərclərindən artıqdır
- qiymət son hədd xərclərinə bərabərdir
- sabit xərclər çox olduqda

649 Sosial yönümlü bazar iqtisadiyyatı modelinin formalaşmasının başlıca vasitəsi kimi hansı amil çıxış edir?

- mülkiyyətin milliləşdirilməsi
- gəlirlərin və məşğulluğun dövlət tənzimlənməsi
- dövlət mülkiyyətinin xüsusi çəkisi
- mülkiyyətin özəlləşdirilməsi
- xüsusi mülkiyyətin mövcud olması

650 Liberal bazar modelinin xarakterini hansı amil müəyyən edir?

- dövlət sektorunun xüsusi çəkisi
- iqtisadiyyatda xüsusi mülkiyyətin aparıcı mövqeyi

- dövlət tənzimlənməsi
- kredit-pul sistemi
- xüsusi mülkiyyətin mövcud olması

651 Bazar iqtisadiyyatı modellərini formalaşdıran ümumi cəhətlərdən biri yanlıştır:

- azad bazar qiymətləri
- mülkiyyətin çoxnövliyi
- sahibkarlıq fəaliyyəti
- rəqabət mühiti
- coğrafi mövqe

652 Hansı bazar iqtisadiyyatı modelində xüsusi mülkiyyətin çəkisi daha çoxdur?

- sosial-demokrat
- liberal
- sosial
- sosial və liberal
- sosial-demokrat və sosial

653 Liberal bazar iqtisadiyyatı modeli ölkələrdən biri yanlıştır

- Kanada
- ABŞ
- Böyük Britaniya
- Yeni Zelandiya
- hamısı

654 J.B.Seyin xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- bazar iqtisadiyyatında məcmu məhsulun reallaşması kimi mühüm problemi irəli sürən ilk iqtisadçı olmuşdur
- D.Rikardonun qəbul etmədiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul edirdi
- D.Rikardonun qəbul etdiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul etmirdi
- satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur
- əhalinin sayının dəyişməsi qanunauyğunluqlarını öyrənən ilk adam olmuşdur

655 A. Marşall tarazlıq probleminə hansı səviyyədə baxırdı?

- mezoiktisadiyyat
- makrosəviyyədə, yəni milli təsərrüfat
- mikrosəviyyədə, yəni təsərrüfat və sahə
- mikro və makro
- meqoiktisadiyyat

656 Sosial yönümlü bazar modeli digərlərindən hansı əlamətinə (xüsusiyyətinə) görə fərqlənir?

- dövlət mülkiyyətinin payının çoxluğuna
- xüsusi mülkiyyətin çox olmasına
- sosial xərclərin qalıq xarakterində olmasına
- güclü sosial siyasət sisteminə malik olmasına
- ümumi milli məhsulda dövlət büdcəsinin xüsusi çəkisinin az olmasına

657 Sənayedə istehsalın təmərküzləşmə forması, bir müəssisədə müxtəlif istehsalların birləşməsinə əsaslanır:

- kooperativ

- kombinələşmə
- korporasiya
- kooperativləşmə
- kooperasiya

658 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi artımın təklif amillərinə daxil deyildir?

- iqtisadi resurslar
- təbii resurslar
- əsas kapitalın həcmi
- məcmu xərclər
- əmək resursları

659 İqtisadi artımın əsas məqsədi:

- sərbəst vaxtın və investisiyanın artırılması
- əhalinin maddi rifahının yüksəldilməsi, iqtisadi təhlükəsizliyin təmin olunması
- iqtisadi artımı keyfiyyətcə yaxşılaşdırmaq
- investisiyanın həcmnin artırılması
- insan kapitalının investisiyalaşdırılması

660 İqtisadi artıma yalnız əməyin və kapitalın təsirini öyrənən model:

- heç biri düz deyil
- universal model
- ikiamilli model
- üçamilli model
- hamısı düzdür

661 İqtisadi artımın optimal məqsədi:

- geniş təkrar istehsalın sabit artım tempi
- bütün əhalinin həyat səviyyəsinin artması
- müəssisələrin inkişafı
- kənd təsərrüfatının inkişafı
- milli iqtisadiyyatın inkişafı

662 Nominal gəlir dedikdə:

- zəhmətlə və zəhmətsiz qazanılan gəlir nəzərdə tutulur
- sərəncamda qalan gəlirlər hesabına mövcud qiymətlərlə əldə edilən əmtəələrin miqdarında ifadə olunan gəlir nəzərdə tutulur
- gəlirdən vergiləri və digər məcburi ödəmələri çıxıldıqdan sonra yerdə qalan hissə başa düşülür
- ayrı-ayrı şəxslərin, ev təsərrüfatlarının müxtəlif mənbələrdən əldə etdikləri pul məbləği nəzərdə tutulur
- zəhmətlə qazanılan gəlirdir

663 Qiymətli kağızların əldə edilməsinə yönəldilən investisiya:

- investorun vəsaiti
- dövlət investisiyası
- portfel investisiya
- birbaşa investisiya
- müəssisənin investisiyaları

664 Investisiya həcmnin artmasına müvafiq olaraq ÜMM-un həcmi göstərən rəqəm koefisienti:

- həyat səviyyəsi indeksi
- həyat səviyyəsi göstəricisi
- qiymət indeksi
- akselerator
- multiplikator

665 Y. Şumpeter iqtisadi artımda hansı amilə daha çox üstünlük vermişdir?

- iqtisadi ehtiyatların səmərəli bölgüsünə
- kapitala
- əmək məsrəflərinə
- investisiyaya
- torpağa

666 Aşağıdakılardan biri iqtisadi artımın amillərinə daxil deyil:

- artan resursların səmərəli bölgüsü
- təbii resursların kəmiyyət və keyfiyyəti
- texniki tərəqqi
- əsas kapitalın həcmi
- intensiv artım

667 Aşağıdakılardan biri əhali gəlirlərinə daxil deyil:

- real gəlirlər
- nisbi gəlirlər
- natural gəlirlər
- pul gəlirləri
- nominal gəlirlər

668 Səhm və uzunmüddətli öhdəliklərlə bağlı əməliyyatları özündə əks etdirən investisiya:

- transfertlər
- portfel investisiyalar
- xarici investisiyalar
- digər investisiyalar
- birbaşa investisiyalar

669 Məhsul artımı ilə kapital artımı arasında olan nisbəti xarakterizə edən göstərici:

- asılılıq
- multiplikator
- akselerator
- koeffisient
- funksiya

670 Milli gəlirin və tələbin yüksəlməsi səbəbindən artan investisiya:

- funksional investisiyalar
- portfel investisiyalar
- asılı investisiyalar
- sərbəst (atonom) inflyasiya
- birbaşa investisiyalar

671 Məhsul buraxılışı ilə kapital artımı arasında nisbəti xarakterizə edən göstərici ($V = \frac{\Delta K}{\Delta Y}$) və ya

kapitaltutumlu artımın koefisienti:

- avtonom investisiyalar
- kapital qoyuluşu
- akselerator
- multiplikator
- investisiya

672 Domar və Xarrodun iqtisadiyyatının keynsian modelində əsas diqqət nəyə yönəlir:

- inflyasiyaya
- dövlət gəlirlərinə
- dövlət xərclərinə
- investisiyalara
- vergilərə

673 əmtəə birjasının dünya təcrübəsində rolu nədən ibarətdir?

- satış auksionlarını formalaşdırır
- dünya bazarının daha effektiv sektoruna pul axımını təmin edir
- dünya bazarında əmtəələrin qiymət tarazlığını təmin edir
- dünya dövriyyəsinə əsas mallarla təmin edir
- dünya ticarətinin müxtəlif bazarlarının vəziyyəti və inkişafı haqqında informasiya verir

674 Bazar anlayışı əmtəə-pul münasibətlərinin tarixi inkişafı nəticəsində müasir inkişaf səviyyəsinə, pilləsinə çatmışdır ki, bu gün biz bazarda hansı struktura malik sistem kimi baxmalıyıq?

- sadə
- tənzimlənən
- kortəbii
- mürəkkəb və çoxtərəfli struktura malik olan
- oliqopolik

675 Bazar deyərkən biz ümumi halda əmtəələrin alqı-satqısı ilə fəaliyyəti, yəni əmtəələrin tədavülü və mübadiləsi prosesini başa düşürük ki, bu baxımdan da o hansı kapitalın fəaliyyətinə əsaslanır?

- səhm qoyuluşuna
- sənayə
- ticarət
- borc
- maliyyə

676 Dünya bazarı nədir?

- inkişaf etməkdə olan bazar
- inkişaf etmiş bazar
- milli bazarın beynəlxalq səviyyədə məcmusu
- müvazinətli bazar
- formalaşmış bazar

677 Subyektlərə görə hansı bazar daha çox üstünlük təşkil edir?

- satıcı bazarı
- region bazarı
- milli bazarı

- alıcı bazarı
 qıtlıq bazarı

678 Bazarın və əmtəə təsərrüfatının yaranmasının ümumi şərti hesab etmək olar:

- nəqliyyatın inkişafını
 sənayenin inkişafını
 əmək bölgüsünü
 pulun yaranmasını
 kənd təsərrüfatının inkişafını

679 Azad bazar münasibətləri şəraitində istehsal olunmuş əmtəələrin hansı miqdarda və hara daxil olmasını kim təyin edir:

- istehlakçılar
 alıcılar
 satıcılar
 dövlət
 istehsalçılar

680 Dəyəri hansı əmək yaradır?

- fərdi
 konkret
 abstrak (yəni mücərrəd)
 ümumi
 xüsusi

681 Pul da əmtəədir, onun dəyəri və istehlak dəyəri var və bütün əmtəələr üçün vahid ümumi ekvivalent rolu oynayan əmtəə rolunu oynamaq üçün nə cür istehlak dəyəri olmalıdır?

- konkret
 fərdi
 xüsusi
 ümumi
 ictimai

682 əmək məhsuldarlığının artması dəyərin kəmiyyətinə hansı nisbətdə dəyişir?

- dəyişmir
 azaldır
 tərs (əks)
 düz
 çoxaldır

683 Pulun hansı funksiyasında həqiqi, real olaraq puldan deyil – fikrən, xəyalən puldan istifadə edilir?

- dünya pulu funksiyasını yerinə yetirir
 tədiyə vasitəsidir
 tədavül vasitəsidir
 pul dəyər ölçüsüdür
 dəfınə və yaxud da yığıım vasitəsidir

684 əmtəənin bazar dəyəri hansı əmək məsrəflərinə əsasən müəyyən olunur?

- mürəkkəb

- xüsusi
- ictimai-zəruri əmək məsrəfinə
- fərdi
- sadə

685 əmtəə istehsalının meydana gəlməsi üçün hansı əmək bölgüsü zəruridir:

- ərazi əmək bölgüsü
- daxili əmək bölgüsü
- ictimai əmək bölgüsü
- təbii əmək bölgüsü
- milli əmək bölgüsü

686 Hansı təsərrüfatlar sadə əmtəə istehsalına aid edilir?

- bütün xüsusi təsərrüfatlar
- xırda əmtəə istehsalının təsərrüfatları
- dövlət müəssisələri
- iri zavodlar və fabriklər
- səhmdar cəmiyyətinin təsərrüfatları

687 İctimai təsərrüfatın əsas formaları hansılardır:

- natural, əmtəə (bazar), kapitalist təsərrüfatı
- kapitalist təsərrüfatı, sosial təsərrüfatı, kommunist təsərrüfatı
- əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı, kapitalist təsərrüfatı
- natural, planlı-amirlik təsərrüfatı, sosialist təsərrüfatı
- natural, əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı

688 əmtəə birjasının dünya təcrübəsində rolu nədən ibarətdir?

- satış auksionlarını formalaşdırır
- dünya bazarının daha effektiv sektoruna pul axınını təmin edir
- dünya bazarında əmtəələrin qiymət tarazlığını təmin edir
- dünya dövriyyəsinə əsas mallarla təmin edir
- dünya ticarətinin müxtəlif bazarlarının vəziyyəti və inkişafı haqqında informasiya verir

689 Aşağıdakılardan qiymətli kağızların alqı-satqısını həyata keçirdiyi bazar adlanır:

- yarmarka
- fond birjası
- lizinq
- hərrac
- əmtəə birjası

690 Auksionlar nə ilə məşğuldur?

- müasir texnologiyanın satışı ilə
- daşınmaz əmlakın satışı ilə
- xüsusi nadir əmtəə növlərinin satışı ilə
- xidmətlərin satışı ilə
- xammalın satışı ilə

691 Bütün müəssisələrin və təsərrüfatların alqı-satqısı ilə hansı birjalar məşğuldur?

- sığorta kompaniyaları

- lizinq kompaniyaları
- valyuta birjalari
- yarmarkalar
- əmtəə birjalari

692 Fond birjalarını digərlərindən fərqləndirən əsas cəhət nədir?

- qloballığı
- ildə bir və ya bir neçə dəfə keçirilməsi
- daimi iş yeri və iş saatının mövcudluğu
- müvəqqəti fəaliyyətdə olması
- milli olması

693 Qiymətli kağızların alqı-satqısı ilə məşğul olan birja:

- auksionlar
- əmək birjası
- əmtəə birjası
- fond birjası
- iş qüvvəsi birjası

694 Lizinq – bu:

- maşın və avadanlıqların satışıdır
- beynəlxalq uzunmüddətli kreditdir
- beynəlxalq kreditdir
- dövlətlərarası istiqraz vərəqəsidir
- veksel kreditidir

695 Bazar infrastrukturuna aiddir:

- bütün cavablar doğrudur
- valyuta birjalari
- yarmarkalar
- banklar
- fond birjalari

696 Tələb qanunu aşağıdakı hallarda fəaliyyət göstərmir:

- bütün cavablar doğrudur
- inflyasiya gözləmələri ilə əlaqədar
- əgər əmtəələrin əvəzedicisi olmazsa
- əmtəələrin qıtlığı şəraitində
- tələbin az keyfiyyətli məhsullardan daha yüksək keyfiyyətli məhsullara keçdiyi zaman

697 Tələb azalarsa, tələb əyrisinin yerdəyişməsi:

- aşağı sağa
- yuxarı və sağa
- saat əqrəbi istiqamətində dövr edir
- aşağı və sola
- saat əqrəbinin əksi istiqamətində dövr edir

698 Qiymətli kağızlar bazarı bazarların hansı təsnifatına aiddir?

- obyektinə görə

- mövcud qanunları uyğunluğa görə
- subyektinə görə
- coğrafi vəziyyətə görə
- satış xarakterinə görə

699 Aşağıdakılardan biri dünyanın ən iri və məşhur fond birjasıdır:

- Pekin
- Tokio
- Ankara
- Paris
- Berlin

700 Investor – bu:

- qiymətli investisiya kağızları əldə edən şəxsdir
- qiymətli kağızların buraxılışını qeydiyyat edən şəxs
- qiymətli kağızların depozitinin mülkiyyətçisi
- qeyd edilən cavablar səhvdir
- qiymətli kağız buraxan şəxs